

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI

GMINY IWONICZ-ZDRÓJ

Iwonicz-Zdrój, 2026

Opracowanie:

Spis treści

Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu	4
1. Wprowadzenie	6
2. Podstawa prawna	6
3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	8
3.1 Opis powiązań GPR z dokumentami regionalnymi oraz strategicznymi gminy.....	8
3.2 Zgodność z prawem wodnym	12
4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	17
4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	18
4.2 Dobór kryteriów delimitacji.....	20
4.3 Podsumowanie	23
5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	29
5.1 Iwonicz - Zdrój – historia w zarysie	29
5.2 Obszar rewitalizacji Iwonicz-Zdrój	30
5.3 Problemy i potrzeby obszaru rewitalizacji	44
6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	45
7. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	46
8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	49
8.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	52
8.2 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	93
9. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych	96
9.1 Komplementarność przestrzenna	96
9.2 Komplementarność problemowa	97
9.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	97
9.4 Komplementarność międzyokresowa.....	98
9.5 Komplementarność źródeł finansowania	100
9.6 Podsumowanie komplementarności	100
9.7 Dostępność.....	103
9.8 Mechanizmy integracji.....	104
10. Indykatywne ramy finansowe.....	106
11. Opis struktury zarządzania	109
11.1 Wdrażanie GPR	109
11.2 System monitoringu	111
11.3 Upowszechnienie opracowania GPR	114
11.4 Uspółecznienie wdrażania GPR	116
12. GPR jako strategia IIT	117
13. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	120
14. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach.....	120
15. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	121
15.1 Specjalna strefa rewitalizacji.....	121
15.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	121
Załącznik 1 – podstawowe warunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Gminy	121

Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Wskazane poniżej pojęcia należą do nomenklatury dotyczącej rewitalizacji i pochodzą z **Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U.2024 poz. 278)**.

OBSZAR ZDEGRADOWANY – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej w każdym z podobszarów.

OBSZAR REWITALIZACJI – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary, na których zidentyfikowano problemy w sferze społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej. Dodatkowo w zasięg obszaru rewitalizacji mogą wchodzić tereny przemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

PROGRAM REWITALIZACJI

- gminny program rewitalizacji, o którym mowa w art. 14 ust. 1 **Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 poz. 278)**.
- inicjowany, opracowany i uchwalony przez Radę Gminy, na podstawie **art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2025 poz. 1153)** wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji,

STAN KRYZYSOWY - stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej),
- technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy.

REWITALIZACJA - kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów, jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnętrznie (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

1. Wprowadzenie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój stanowi odzwierciedlenie aspiracji rozwojowych władz samorządowych gminy, nakreślając konkretne potrzeby rozwojowe oraz definiując politykę rewitalizacyjną gminy. Zawiera naturalną kontynuację polityki rozwojowej, zawartej w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój na lata 2017-2023. Dokument pełni funkcję podstawowego narzędzia, ułatwiającego przeprowadzenie zintegrowanych działań rewitalizacyjnych, których dążeniem jest wyprowadzenie ze stanu kryzysu wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Co istotne, proces ten realizowany jest przy współdziałaniu lokalnych społeczności, przedsiębiorców oraz wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji. Działania w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój docelowo przyczynią się do odnowy, ożywienia i zarazem wzmocnienia poziomu integracji społecznej na terenie gminy.

Należy wskazać, że inicjowanie, opracowanie i uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji znajduje się pośród zadań własnych samorządu gminy zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 (Dz. U. z 2024 poz. 278) oraz ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, 1436). Początkowy etap dokumentu stanowiło podjęcie uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, która stanowiła akt prawa miejscowego (**Uchwała nr XXXII/201/2025 Rady Miejskiej w Iwoniczu-Zdroju z dnia 23 grudnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój**). Wyznaczenie obszaru przeprowadzono na podstawie szczegółowej analizy, identyfikującej negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze, przestrzenne, środowiskowe oraz techniczne, które zostały wykazane w diagnozie. Kolejnym krokiem było przyjęcie **Uchwały nr XXXIV/211/2026 Rady Miejskiej w Iwoniczu-Zdroju z dnia 29 stycznia 2026 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój**.

Proces rewitalizacji polega na wyprowadzaniu ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego. Dzięki Gminnemu Programowi Rewitalizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne prowadzone są w sposób skoncentrowany na obszarze, na którym zidentyfikowano największe natężenie problemów w sferze społecznej i pozaspołecznej.

2. Podstawa prawna

Podstawą Prawną Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój jest ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278). Niniejszy dokument został opracowany zgodnie z wymogami uwzględniając wszystkie niezbędne elementy zarówno pod względem

merytorycznym (treść poszczególnych rozdziałów), jak i organizacyjnym (w tym proces partycypacji społecznej). Gminny Program Rewitalizacji został przygotowany również w oparciu o akty prawne regulujące proces rewitalizacji tj.:

- Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278);
- Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, 1436.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, 1907, 1940, z 2025 r. poz. 527, 680, 1668, 1847, z 2026 r. poz. 24);
- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, z 2025 r. poz. 620, 769, 794, 1165, 1173, 1235.);
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, 1222, 1717, 1881, z 2025 r. poz. 1077, 1080.);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2025 r. poz. 834, z 2026 r. poz. 39.);
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292, 1907, z 2025 r. poz. 537, 1168, 1673.);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, 1535.);
- Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151, 1824, z 2025 r. poz. 1019, 1542, 1792.);
- Ustawa z dnia z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. z 2025 r. poz. 1733, 1844.).

W dokumencie zostały uwzględnione również wymogi zawarte w *Umowie Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności na 2021-2027* oraz opublikowanymi przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej *Zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027*.

3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

W poniższym rozdziale dokonano porównania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój z aktualnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi, obowiązującymi w gminie, a także wyższego rzędu. Proces rewitalizacji koncentruje się wprawdzie na poziomie lokalnym, jego cele mają charakter komplementarny wobec szerszych działań rozwojowych, również na poziomie regionalnym, przyczyniając się tym samym do ich realizacji. Zaprezentowano założenia wspomnianych dokumentów na poziomie misji, wizji oraz celów strategicznych, wykazując spójność zapisów niniejszego dokumentu.

3.1 Opis powiązań GPR z dokumentami regionalnymi oraz strategicznymi gminy

W poniższym zestawieniu zaprezentowano założenia strategicznych dokumentów regionalnych oraz lokalnych gminy w postaci misji/wizji, celów strategicznych oraz ich zestawienia względem spójności z celami strategicznymi Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój.

Strategia rozwoju powiatu krośnieńskiego na lata 2021-2027

Strategia Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021 – 2027 jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu powiatowego diagnozującym podstawowe uwarunkowania i potrzeby rozwojowe oraz potencjał powiatu, określającym obszary, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju, prowadzonej w przestrzeni powiatu w perspektywie najbliższych lat.

Misja

Powiat Krośnieński wykorzystując walory przyrodnicze, naturalne więzi z miastem Krosno oraz transgraniczne położenie systematycznie poprawia standard i jakość życia mieszkańców oraz kreuje przyjazne uwarunkowania zrównoważonego i inteligentnego rozwoju gospodarczego, wspierając aktywność mieszkańców obszarów wiejskich, rolników, przedsiębiorców oraz inwestorów.

Komplementarność Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój ze Strategią Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021 – 2027 na poziomie celów strategicznych:

Strategia Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021 – 2027: Cele strategiczne	Gminny Program Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój: komplementarne cele strategiczne
Sfera społeczna: 1. Podwyższony poziom integracji oraz aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców bezpiecznego Powiatu Krośnieńskiego.	Cel 1: Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji

Strategia Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021 – 2027: Cele strategiczne	Gminny Program Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój: komplementarne cele strategiczne
Sfera potencjałów i zasobów Powiatu: 2. Poprawa gospodarki przestrzennej w powiecie z zachowanymi walorami środowiskowymi oraz rozwiniętą infrastrukturą techniczną.	Cel 2: Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska
Sfera gospodarcza i promocji Powiatu: 3. Wzrost potencjału gospodarczego powiatu - wysoka atrakcyjność powiatu	Cel 2: Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska

Cele strategiczne Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój pozostają w bezpośredniej komplementarności ze Strategią Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021–2027 zwłaszcza w przypadku pierwszych dwóch celów strategicznych. Koncentrują się na równoległym wzmacnianiu kapitału społecznego, poprawie jakości przestrzeni publicznej oraz zwiększaniu atrakcyjności gospodarczo-turystycznej obszaru. Działania społeczne GPR odpowiadają powiatowym priorytetom w zakresie integracji i aktywizacji mieszkańców, natomiast przedsięwzięcia infrastrukturalne i przestrzenne wpisują się w cele dotyczące ładu przestrzennego, ochrony środowiska oraz rozwoju potencjałów lokalnych. W przypadku celu strategicznego 3 (Wzrost potencjału gospodarczego powiatu - wysoka atrakcyjność powiatu) założenia Strategii Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021 – 2027 realizowane są pośrednio przez następujące kierunki działań: 2.3 ochrona, rewaloryzacja i adaptacja obiektów zabytkowych do współczesnych funkcji społecznych i usługowych oraz 2.4 realizacja działań proekologicznych i adaptacyjnych, w tym ochrona terenów zielonych oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska. Oba dokumenty wykazują zatem spójność i wzajemnie się uzupełniają na poziomie strategicznym.

Strategia rozwoju gminy Iwonicz-Zdrój na lata 2022-2031

Strategia Rozwoju Gminy Iwonicz-Zdrój na lata 2022-2031¹ jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania gminą. Określa ona nadrzędne kierunki rozwoju Gminy w perspektywie do 2031 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy realizacje zadań ze źródeł zewnętrznych.

Misja

Iwonicz-Zdrój to nowoczesna gmina z czterowiekową tradycją uzdrowiskową, z innowacyjną, zintegrowaną ofertą uzdrowiskowo-turystyczną i rekreacyjno-sportową, która zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju integruje swoje działania na rzecz zachowania swojego unikalnego potencjału ekologicznego, poprawy warunków życia, pracy i rozwoju mieszkańców oraz kreowania unikalnej oferty gospodarczej. Walory środowiska naturalnego, oferta dla kuracjuszy, turystów i

¹ Uchwała nr LXIII/400/2023 Rady Miejskiej w Iwoniczu-Zdroju z dnia 22.06.2023

<i>inwestorów czynią gminę Iwonicz-Zdrój miejscem, którego się nie chce opuszczać, do którego chętnie się przyjeżdża, powraca, inwestuje i zostaje.</i>	
Strategia Rozwoju Gminy Iwonicz-Zdrój na lata 2022-2031: cele strategiczne	Komplementarność Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój na poziomie celów strategicznych i kierunków działań
SFERA SPOŁECZNA 1. Poprawa warunków i jakości życia, pracy oraz rozwoju mieszkańców	Cel 1: Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji
SFERA POTENCJAŁÓW I ZASOBÓW GMINY 2. Poprawa rozwoju zasobów technicznych dostosowanych do potrzeb mieszkańców i gości	Cel 1: Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji Cel 2: Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska
SFERA POTENCJAŁÓW I ZASOBÓW GMINY 3. Poprawa gminnej gospodarki przestrzennej	Cel 2: Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska
SFERA POTENCJAŁÓW I ZASOBÓW GMINY 4. Poprawa stanu zachowania dziedzictwa kulturowego	Cel 2: Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska
SFERA POTENCJAŁÓW I ZASOBÓW GMINY 5. Poprawa stanu czystości środowiska naturalnego oraz poziomu przygotowania do zmian klimatu	Cel 2: Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska
SFERA GOSPODARCZA I PROMOCJI GMINY 6. Konkurencyjna, innowacyjna i przyjazna środowisku gospodarka gminy	Cel 2: Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska

Cele strategiczne Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój są spójne i komplementarne ze Strategią Rozwoju Gminy Iwonicz-Zdrój na lata 2022–2031, ponieważ w porównywanych dokumentach wyraźnie akcentowana jest równolegle potrzeba poprawy jakości życia mieszkańców, rozwój infrastruktury technicznej oraz ochrona i wykorzystanie lokalnych zasobów kulturowych i środowiskowych. Co naturalne, w GPR (ze względu na charakter dokumentu) nieco większy akcent położony jest na działania społeczne, natomiast przedsięwzięcia przestrzenno-infrastrukturalne wpisują się w kierunki rozwoju zasobów gminy, ładu przestrzennego, ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego.

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Uzdrawiskowych Gmin Rymanów i Iwonicz-Zdrój na lata 2024-2030

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Uzdrawiskowych Gmin Rymanów i Iwonicz-Zdrój na lata 2024-2030 powstała w wyniku współpracy obu gmin, mającej na celu realizację wspólnych działań rozwojowych. Ponadlokalny charakter obszaru oraz oddolna inicjatywa wypracowania strategii rozwoju stworzyły naturalne warunki do współpracy między przedstawicielami tych jednostek samorządu terytorialnego.

Misja

Uzdrowiskowe Gminy Rymanów i Iwonicz-Zdrój w 2030 roku to obszar:

- *Atrakcyjnych warunków do wszechstronnego rozwoju i wysokiej jakości życia mieszkańców.*
- *Silnej gospodarki w sferze lecznictwa uzdrowiskowego, turystyki, wykorzystania unikalnych zasobów wód mineralnych oraz warunków środowiskowo-przyrodniczych.*
- *Atrakcyjnych i nowoczesnych warunków świadczenia usług leczniczych w oparciu o nowoczesną, o niskiej energochłonności infrastrukturę i wyposażenia obiektów lecznictwa uzdrowiskowego w Rymanowie-Zdroju, Iwoniczu-Zdroju oraz miejscowościach „przyległych” o podobnych walorach klimatyczno-środowiskowych.*
- *Rozwiniętych ośrodków tworzących ofertę turystyczną, rekreacyjną, sportową i uzdrowiskową w oparciu o obiekty sanatoryjne i uzdrowiskowe, ośrodki sportów „zimowych” i „letnich”, oferujących warunki do uprawiania kolarstwa górskiego, narciarstwa, trasy spacerowe, biegowe, ścieżki przyrodnicze.*
- *Utrzymanych w doskonałym stanie, oznakowanych szlaków turystycznych, tras rowerowych i narciarskich oraz zróżnicowanej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i publicznej infrastruktury turystycznej z placami zabaw, miejscami parkingowymi, małą architekturą, ogrodami sensorycznymi, wieżami widokowymi, miejscami do uprawiania nowych form turystyki i rekreacji oraz polami dla kamperów, pumtracków.*
- *Rozwiniętej współpracy podmiotów tworzących dla gości odwiedzających gminy kompleksową ofertę w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego, aktywności sportowo-rekreacyjnych.*
- *Rozwiniętej koordynacji w udostępnianiu informacji o bazie noclegowo-gastronomicznej, organizowanych wydarzeniach i produktach lokalnych.*
- *Doskonałej dostępności informacji, wykorzystującej zróżnicowane kanały i narzędzia komunikacji z potencjalnymi odbiorcami, uwzględniające najnowsze trendy technologii teleinformacyjnych.*

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Uzdrowiskowych Gmin Rymanów i Iwonicz-Zdrój na lata 2024-2030: cele strategiczne	Komplementarność celów strategicznych i kierunków działań Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój
Cel strategiczny 1: Poprawa warunków i jakości życia, pracy oraz rozwoju mieszkańców gmin Rymanów i Iwonicz-Zdrój	Cel 1: Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji
Cel strategiczny 2: Poprawa ładu przestrzennego, estetyki oraz jakości środowiska naturalnego i poziomu przygotowania do zmian klimatu.	Cel 2: Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska
Cel strategiczny 3: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej dostosowanej do potrzeb mieszkańców oraz kuracjuszy i turystów.	Cel 1: Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji Cel 2: Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska
Cel strategiczny 4: Wyższy stopień wykorzystania potencjału gospodarczego gmin.	

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Uzdrawiskowych Gmin Rymanów i Iwonicz-Zdrój na lata 2024-2030: cele strategiczne	Komplementarność celów strategicznych i kierunków działań Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój
	Cel 2: Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska

Cele strategiczne Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój pozostają w wyraźnej komplementarności ze Strategią Rozwoju Ponadlokalnego Uzdrawiskowych Gmin Rymanów i Iwonicz-Zdrój na lata 2024–2030. Działania społeczne GPR w sposób wyraźny wspierają partnerskie cele dotyczące jakości życia i aktywizacji mieszkańców, natomiast przedsięwzięcia infrastrukturalne i przestrzenne wpisują się w kierunki związane z ładem przestrzennym, ochroną środowiska oraz wykorzystaniem potencjału uzdrawiskowego i gospodarczego obszaru.

3.2 Zgodność z prawem wodnym

Plan zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Plan gospodarowania wodami jest najważniejszym dokumentem z perspektywy gospodarowania zasobami wodnymi. Gmina Iwonicz-Zdrój położona jest w obszarze dorzecza Wisły, w regionie wodnym Górnej-Wschodniej Wisły. W poniższym zestawieniu zostały ujęte informacje wynikające z II aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły², przedstawiające wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) zlokalizowanych na terenie gminy.

Gmina Iwonicz-Zdrój leży w dorzeczu dwóch dużych rzek karpackich: Wisłoki i Sanu. Teren ten generalnie należy do zlewni rzeki Wisłok (dopływu Sanu). Przez teren gminy przepływa duży lewobrzeżny dopływ Wisłoka - Lubatówka i Tabor. Miasto Iwonicz Zdrój odwadnia rzeka Potok Iwonicki o długości 12,2 km (o układzie odcinkowym), która wraz z innymi potokami tworzy sieć cieków powierzchniowych. W poniższym zestawieniu zostały ujęte informacje wynikające z II aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, przedstawiające wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) zlokalizowanych na terenie gminy. Zapisy planu dostępne są na stronach Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie:

² Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 300)

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój

Kod JCWP	Nazwa	Dorzecze	Typologia/status	Stan ogólny	Stan ekologiczny i chemiczny	Cele środowiskowe		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
						Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	
RW2000072263337	Wisłok od zb. Besko do Czarnego Potoku	Wisły	Potok lub mała rzeka fliszowa o charakterze węglanowym	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny/s tan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisłok w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisłok w obrębie JCWP (dla troci wędrownej)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), związki tributyllocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	Zagrożona
RW200007226329	Lubatówka	Wisły	Potok lub mała rzeka fliszowa o charakterze węglanowym	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny/ stan chemiczny poniżej dobrego	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO, MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g, h, i)perylen(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	Zagrożona
RW20000722629	Morwawa	Wisły	Potok lub mała rzeka fliszowa o charakterze węglanowym	zły stan wód	słaby potencjał ekologiczny/ brak danych	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	Zagrożona
RW200007218499	Jasiołka od Panny do ujścia	Wisły	Potok lub mała rzeka fliszowa o charakterze węglanowym	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny/ stan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Jasiołka od ujścia do ujścia Chlebianski (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Jasiołka w obrębie JCWP (dla troci wędrownej)	dobry stan chemiczny	Zagrożona

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój

Kod JCWP	Nazwa	Dorzecze	Typologia/status	Stan ogólny	Stan ekologiczny i chemiczny	Cele środowiskowe		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
						Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	
RW200004218439	Jasiołka do Panny	Wisły	Potok lub mała rzeka fliszowa o charakterze krzemianowym	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny/ stan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Jasiołka w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [związki tributylocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	Zagrożona

Poniżej przedstawiono nazwy działań podstawowych i uzupełniających wyróżnionych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, które zostały przypisane do pięciu JCWP występujących na terenie Gminy Iwonicz-Zdrój.

Kod JCWP	Działania
RW2000072263337	Podstawowe <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta. • Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność • Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. • Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie dopływu zanieczyszczeń.
	Uzupełniające <ul style="list-style-type: none"> • Analiza możliwości przebudowy budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienie celów środowiskowych. • Ocena wpływu budowli poprzecznych na ciągłość biologiczną i cele środowiskowe JCWP
RW200007226329	Podstawowe <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta. • Działania renaturyzacyjne
	Uzupełniające <ul style="list-style-type: none"> • Brak
RW20000722629	Podstawowe <ul style="list-style-type: none"> • Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność • Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych zależnych od hydromorfologii (wg celów środowiskowych: wymogów rzek włosienicznikowych, wylewy Q50). • Ochrona i odtwarzanie naturalnych procesów hydromorfologicznych w korycie w zakresie spełnienia celów środowiskowych obszarów przyrodniczych • Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta. • Działania renaturyzacyjne • Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie dopływu zanieczyszczeń • Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.
	Uzupełniające <ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami
RW200007218499	Podstawowe <ul style="list-style-type: none"> • Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność • Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. • Uporządkowanie i poprawa infrastruktury związanej z gospodarką ściekową na obszarze gminy poza aglomeracjami. • Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie dopływu zanieczyszczeń.

Kod JCWP	Działania
	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych.
	Uzupełniające <ul style="list-style-type: none"> Kontrola funkcjonowania urzędzeń do migracji ryb. Analiza możliwości przebudowy budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienie celów środowiskowych. Ocena wpływu budowli poprzecznych na ciągłość biologiczną i cele środowiskowe JCWP
RW200004218439	Podstawowe
	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych.
	Uzupełniające <ul style="list-style-type: none"> Analiza możliwości przebudowy budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienie celów środowiskowych.

Gmina położona jest w obrębie dwóch części wód podziemnych (JCWPd). Monitoring JCWPd określił ich stan chemiczny i ilościowy jako: dobry:

Kod JCWPd	Stan ogólny	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
GW2000152	dobry	dobry	dobry	niezagrożona
GW2000151	dobry	dobry	dobry	niezagrożona

W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przypisano jedno działanie uzupełniające do JCWPd znajdujących się w obrębie gminy, nie zaplanowano natomiast żadnych działań podstawowych.

Kod JCWP	Działania
GW2000152	Podstawowe
	<ul style="list-style-type: none"> Brak
GW2000151	Uzupełniające
	<ul style="list-style-type: none"> weryfikacja zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych
GW2000151	Podstawowe
	<ul style="list-style-type: none"> Brak
	Uzupełniające <ul style="list-style-type: none"> Brak

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły

Nadrzędnym celem Planu zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację działań minimalizujących zidentyfikowane zagrożenia. PZRP podlega aktualizacji co 6 lat, w myśl art.173 ust. 19 Prawa wodnego. W dniu 23 marca 2023 r. wszedł w życie Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły stanowiący załącznik do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. (Dz. U. 2022 r. poz. 2739), które stanowi aktualizację dotychczasowego PZRP.

W dokumencie tym wyznaczono trzy cele główne:

- Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego;
- Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego;
- Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Obszar Gminy Iwonicz-Zdrój (w tym obszar rewitalizacji) nie znajduje się na terenie szczególnego zagrożenia powodzią.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Plan przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy przyjęty przez Ministra Infrastruktury w dniu 15 lipca 2021 r., a ogłoszony w dniu 3 września 2021 r. (Dz.U. 2021 poz. 1615) jest dokumentem planistycznym skupiającym się na zjawisku suszy. Wśród najważniejszych celów planu należy wymienić: skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy, zwiększenie retencji na obszarach dorzeczy, edukację i zarządzanie ryzykiem suszy, formalizację i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy. Sytuacja w tym zakresie (w podziale na rodzaje suszy) na terenie gminy Iwonicz-Zdrój prezentuje się następująco:

- zagrożenie suszą hydrogeologiczną – klasa II - umiarkowanie zagrożone;
- zagrożenie suszą hydrologiczną – klasa II umiarkowanie zagrożone na większości obszaru gminy;
- zagrożenie suszą rolniczą – klasa I - słabo zagrożone;
- zagrożenie suszą atmosferyczną – klasa II - umiarkowanie zagrożone

4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

W poniższym rozdziale zaprezentowano podsumowanie działań badawczych, których celem i zarazem efektem było wypracowanie diagnozy delimitacyjnej na poczet opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój. Na bazie wyników przeprowadzonej diagnozy został wyznaczony obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój, który przyjęto **uchwałą nr XXXII/201/2025 Rady Miejskiej w Iwoniczu-Zdroju dnia 23 grudnia 2025 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój**. Z czterech badanych jednostek porównawczych na terenie gminy wyznaczono obszar zdegradowany (jednostka porównawcza: Iwonicz-Zdrój), z którego wyodrębniono obszar rewitalizacji.

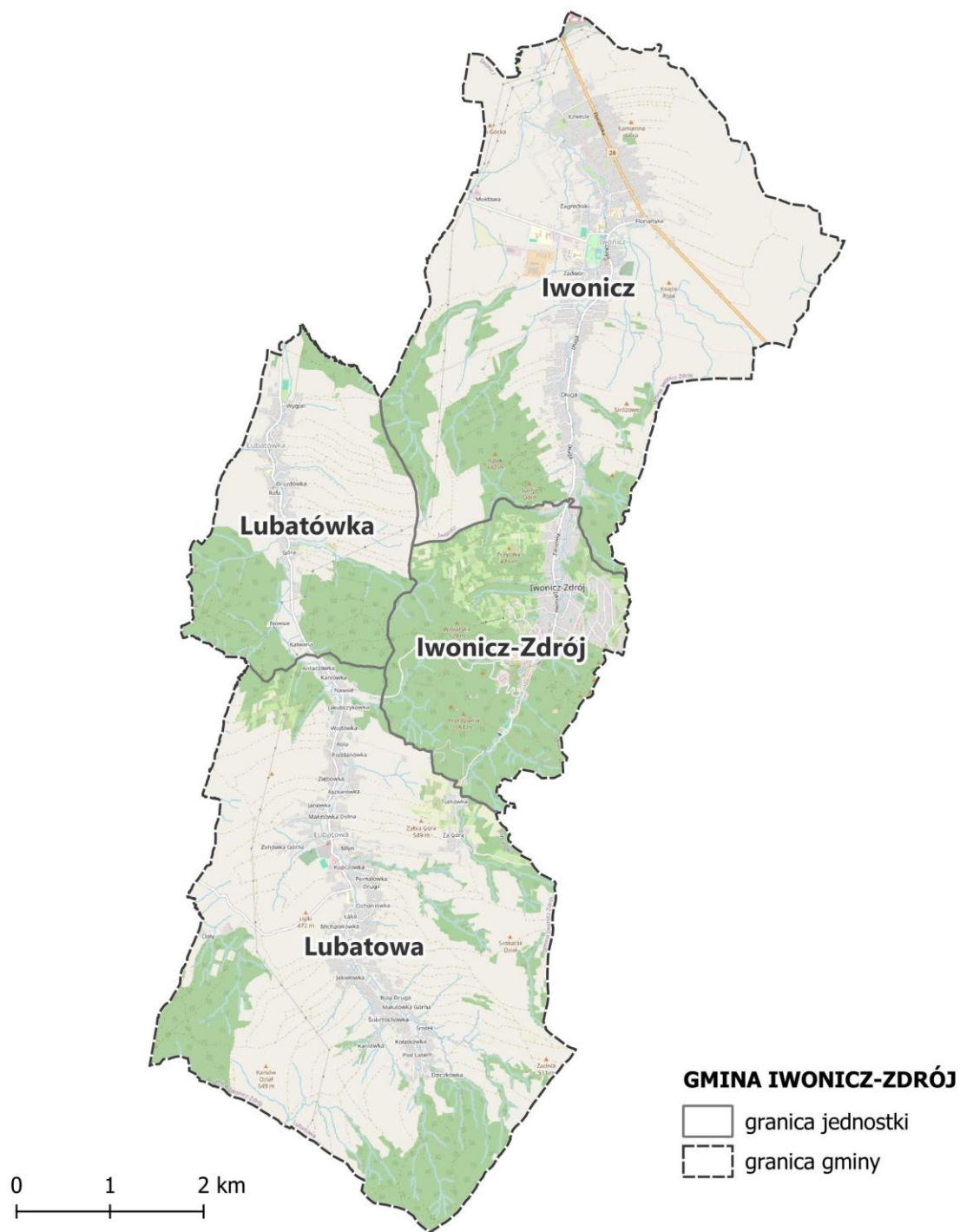
Przy opracowaniu diagnozy zastosowano podejście zgodne z zapisami ustawy o rewitalizacji oraz wytycznymi metodologicznymi zawartymi w publikacji „Delimitacja – krok po kroku” opracowanej przez Instytut Rozwoju Miast i Regionów. Proces delimitacji zrealizowano w ramach siedmiu spójnych etapów:

1. Podział gminy na jednostki analityczne – uwzględniający zarówno powiązania funkcjonalne, uwarunkowania historyczne, jak i układ osadniczy oraz granice naturalne. Jednostki te stanowią podstawę analizy porównawczej.
2. Dobór wskaźników delimitacyjnych – wybór zmiennych charakteryzujących sytuację w pięciu kluczowych sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.
3. Analiza danych w sferze społecznej – ilościowa analiza natężenia zjawisk społecznych na podstawie danych zastanych.
4. Standaryzacja danych oraz wyznaczenie syntetycznego wskaźnika degradacji społecznej – normalizacja danych pozwoliła na porównanie intensywności zjawisk kryzysowych między jednostkami, a wskaźnik syntetyczny umożliwił obiektywną klasyfikację obszarów.
5. Ocena sfer pozaspołecznych – weryfikacja występowania zjawisk kryzysowych we wszystkich czterech sferach pozaspołecznych, w oparciu o dane ilościowe.
6. Wskazanie obszarów o najwyższym poziomie degradacji – zestawienie wyników analiz pozwoliło na wyłonienie jednostek, które łączą intensywność problemów społecznych z występowaniem co najmniej jednego kryzysu pozaspołecznego.
7. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji – obejmującego te jednostki, które spełniają warunki ustawowe (do 20% powierzchni gminy i do 30% jej mieszkańców).

4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Pierwszy krok stanowiło wyodrębnienie czterech jednostek porównawczych (Iwonicz, Iwonicz-Zdrój, Lubatowa oraz Lubatówka), odpowiadających jednostkom pomocniczym Gminy Iwonicz-Zdrój (sołectwom). Podział ten dokładnie odzwierciedla strukturę administracyjną gminy.

Grafika 1 Podział gminy Iwonicz-Zdrój na jednostki porównawcze

Źródło: Opracowanie własne

4.2 Dobór kryteriów delimitacji

Zgodnie z art. 4 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2018 roku (Dz. U. z 2024 r. poz. 278) w celu opracowania diagnoz służących [...] wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji [...] wójt, burmistrz lub prezydent miasta prowadzi analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań.

Aby rzetelnie przeprowadzić analizę obszarów, niezbędne było dobranie odpowiednich zmiennych, które w wyraźny sposób je różnicują. Opracowano zestaw 26 wskaźników, przyporządkowanych do pięciu sfer tematycznych: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej, który został zaprezentowany poniżej w formie tabelarycznej. W zestawieniu wyodrębniono strefy tematyczne, zaprezentowano zmienną, jej opis oraz źródło danych, wskazano również na rodzaj zmiennej (stymulanta/destymulanta).

Tabela 1 Katalog zmiennych, wykorzystanych przy opracowaniu diagnozy delimitacyjnej Gminy Iwonicz-Zdrój

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	Rodzaj zmiennej
SFERA SPOŁECZNA	1. Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik dotyczący aspektu demograficznego. Wskaźnik obliczony jako różnica między liczbą urodzeń i zgonów na danym obszarze, podawany w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło: Urząd Gminy Iwonicz-Zdrój	Stymulanta
	2. Saldo migracji na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik określający poziom zasiedlania/wyludniania się gminy. Źródło: Urząd Gminy Iwonicz-Zdrój	Stymulanta
	3. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Wskaźnik obrazuje poziom obciążenia demograficznego osób aktywnych zawodowo przez osoby starsze. Wyrażany jest jako liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (kobiety ≥ 60 lat, mężczyźni ≥ 65 lat) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym. Źródło: Urząd Gminy Iwonicz-Zdrój	Destymulanta
	4. Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy dotyczący osób poszukujących pracy i zarejestrowanych jako bezrobotne. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie	Destymulanta
	5. Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik mierzy liczbę osób pozostających w stanie bezrobocia przez dłuższy okres (powyżej 12 miesięcy) przypadającą na 1 000 mieszkańców. Pozwala ocenić skalę problemu bezrobocia w danej jednostce niezależnie od jego liczby ludności. Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie	Destymulanta

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	Rodzaj zmiennej
	6. Liczba klientów pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi ośrodka pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący stan lokalnej społeczności w zakresie liczby klientów ośrodka pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwoniczu-Zdroju	Destymulanta
	7. Liczba osób korzystających ze świadczeń z powodu ubóstwa na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik mierzy liczbę osób otrzymujących świadczenia socjalne z tytułu ubóstwa przypadającą na 1 000 mieszkańców. Umożliwia ocenę rozmiaru zjawiska ubóstwa w danej jednostce. Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwoniczu-Zdroju	Destymulanta
	8. Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia z tytułu niepełnosprawności na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik odzwierciedla poziom zapotrzebowania na wsparcie instytucjonalne z tytułu ograniczonej sprawności lub długotrwałych problemów zdrowotnych, które wpływają na zdolność do pracy i samodzielnego funkcjonowania. Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwoniczu-Zdroju	Destymulanta
	9. Ogólna liczba przestępstw na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik przedstawia całkowitą liczbę przestępstw w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Służy do oceny natężenia przestępczości w danej jednostce. Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Krośnie	Destymulanta
	10. Liczba zdarzeń drogowych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik określa częstotliwość występowania kolizji i wypadków drogowych w przeliczeniu na liczbę ludności. Obrazuje poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym na danym obszarze oraz pośrednio jakość infrastruktury, natężenie ruchu i przestrzeganie przepisów. Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Krośnie	Destymulanta
	11. Liczba organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności społecznej mieszkańców poszczególnych obszarów gminy. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej liczbą organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców. Źródło: Urząd Gminy Iwonicz-Zdrój	Stymulanta
	12. Liczba osób zapisanych do biblioteki na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik pokazuje liczbę osób zarejestrowanych w bibliotekach przypadającą na 1 000 mieszkańców. Pozwala ocenić stopień korzystania z zasobów bibliotecznych. Źródło: Urząd Gminy Iwonicz-Zdrój	Stymulanta
	13. Liczba uczniów na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik mierzy liczbę uczniów przypadającą na 1 000 mieszkańców danego obszaru. Umożliwia ocenę poziomu dostępności edukacji i struktury demograficznej gminy. Źródło: Urząd Gminy Iwonicz-Zdrój	Stymulanta

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	Rodzaj zmiennej
SFERA GOSPODARCZA	14. Różnica pomiędzy nowo-zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący tendencje związane z rozwojem przedsiębiorczości. Wyrażany przez różnicę liczby nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Źródło: Urząd Gminy Iwonicz-Zdrój	Stymulanta
SFERA ŚRODOWISKOWA	15. Masa zidentyfikowanych wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia na 1 mieszkańca [kg]	Wskaźnik obrazujący skalę zagrożenia wyrobami azbestowym. Wartość wskaźnika wyrażona została jako masa wyrobów pozostałych do unieszkodliwienia w przeliczeniu na 1 mieszkańca Źródło: Baza Azbestowa	Destymulanta
	16. Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym [%]	Wskaźnik opisujący jaki odsetek budynków mieszkalnych w poszczególnych obszarach znajduje się w strefie zagrożenia hałasem drogowym. Zmienna wyrażana w wartościach procentowych. Źródło: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	Destymulanta
	17. Średnie roczne stężenie PM2.5	Wskaźnik dotyczy jakości powietrza w poszczególnych obszarach, wyrażany w postaci wartości stężenia pyłów zawieszonych PM2.5 Źródło: https://powietrze.gios.gov.pl/	Destymulanta
	18. Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami pozaklasowymi [%]	Wskaźnik przedstawia udział gospodarstw, wykorzystujących kotły poniżej 3 klasy (pozaklasowe), a dokładniej odsetek tych punktów, wskazanych w ewidencji, których źródłem ogrzewania są kotły pozaklasowe. Źródło: Inwentaryzacja źródeł ciepła Urząd Gminy Iwonicz-Zdrój	Destymulanta
	19. Liczba pomników przyrody na km ²	Wskaźnik odnoszący się do liczby pomników przyrody na danym obszarze. Zmienna wyrażona jako średnia liczba takich obiektów w przeliczeniu na km ² . Źródło: Urząd Gminy Iwonicz-Zdrój	Destymulanta
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	20. Dostępność punktów usług publicznych (instytucje kultury, biblioteki, świetlice) na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji publicznych. Poddano go ocenie na podstawie liczby bibliotek, instytucji kultury, świetlic przypadających na 1 000 mieszkańców obszaru (w znaczeniu organizacyjnym). Źródło: Urząd Gminy Iwonicz-Zdrój	Stymulanta
	21. Dostępność placów zabaw na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik prezentujący dostęp do przestrzeni rekreacyjnych w poszczególnych obszarach. Wskaźnik przedstawiony jako liczba placów zabaw w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Źródło: Urząd Gminy Iwonicz-Zdrój	Stymulanta

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	Rodzaj zmiennej
	22. Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Wskaźnik obrazuje udział terenów z nawierzchnią ziemną, zapewniającą naturalną roślinność. Wskaźnik zaprezentowany w formie udziału (odsetka) w stosunku do ogólnej powierzchni jednostki. Źródło: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	Stymulanta
	23. Dostępność komunikacyjna	Wskaźnik pokazuje sumaryczną liczbę kursów komunikacji zbiorowej na wszystkich przystankach w dni robocze w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Gminy Iwonicz-Zdrój	Stymulanta
SFERA TECHNICZNA	24. Liczba zabytków na km ²	Wskaźnik odnoszący się do liczby zabytków na danym obszarze. Zmienna wyrażona jako średnia liczba takich obiektów w przeliczeniu na km ² . Źródło: Urząd Gminy Iwonicz-Zdrój	Destymulanta
	25. Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji	Wskaźnik skupiający się na ocenie potrzeb związanych z termomodernizacją obiektów użyteczności publicznej. Wskaźnik wyrażony jako wartość procentowa w ogóle budynków użyteczności publicznej na danym obszarze. Źródło: Urząd Gminy Iwonicz-Zdrój	Destymulanta
	26. Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Wskaźnik odnoszący się do dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Wskaźnik wyrażony jako wartość procentowa w ogóle budynków użyteczności publicznej na danym obszarze. Źródło: Urząd Gminy Iwonicz-Zdrój	Destymulanta

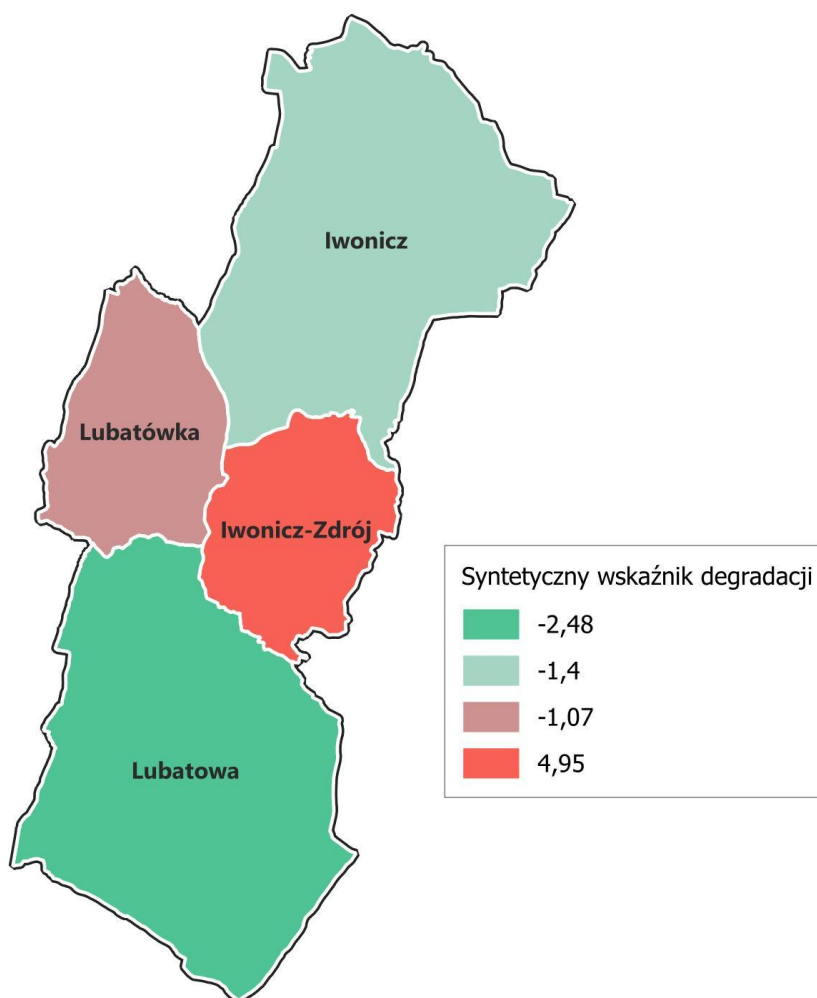
Źródło: Opracowanie własne

4.3 Podsumowanie

Kolejne działanie stanowiła analiza porównawcza wskaźników, obejmująca cztery podmiotowe jednostki porównawcze. Umożliwiła ona wskazanie obszaru zdegradowanego, który charakteryzuje się szczególnym natężeniem negatywnych zjawisk zarówno w sferze społecznej, jak i sferach pozaspołecznych. Co istotne, zgodnie z przepisami ustawy o rewitalizacji, obszar rewitalizacji może zostać wyznaczony jedynie w sytuacji, gdy na jego terenie występują negatywne zjawiska społeczne oraz co najmniej jedno negatywne zjawisko z pozostałych sfer (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej).

W celu opracowania syntetycznego wskaźnika degradacji w sferze społecznej wykonano obliczenia obejmujące wyznaczenie średnich wartości poszczególnych wskaźników oraz ich normalizację z wykorzystaniem odchylenia standardowego. Dzięki temu uzyskano jednolity miernik umożliwiający porównanie stopnia degradacji pomiędzy jednostkami.

Grafika 2 Syntetyczny wskaźnik degradacji w gminie Iwonicz-Zdrój

Źródło: Opracowanie własne

Jak widać na zaprezentowanej powyżej grafice obszarem szczególnie narażonym na występowanie negatywnych zjawisk społecznych jest jednostka porównawcza Iwonicz-Zdrój, dla której odnotowano wyraźnie najwyższą wartość syntetycznego wskaźnika degradacji spośród wszystkich badanych jednostek.

Przeprowadzona diagnoza delimitacyjna Gminy Iwonicz-Zdrój wskazała, że w sferze pozaspołecznej największe problemy występują w jednostce Iwonicz, gdzie zidentyfikowano 10 z 13 możliwych niekorzystnych zjawisk.

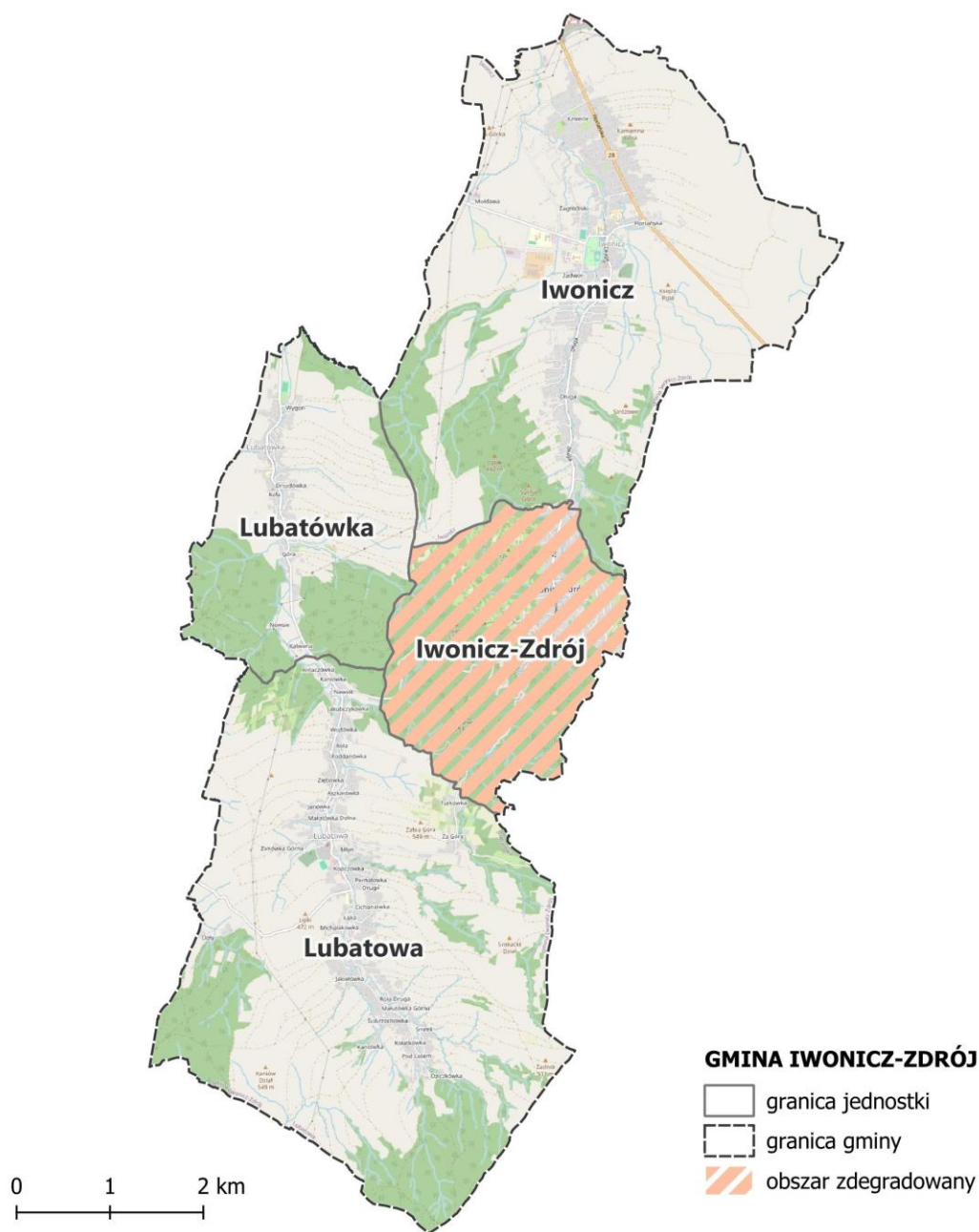
Co jednak istotne, nie stwierdzono tam koncentracji problemów społecznych, charakterystycznej dla jednostki Iwonicz-Zdrój, w której odnotowano zarówno nagromadzenie negatywnych zjawisk społecznych, jak i występowanie problemów w sferze pozaspołecznej. Z tego powodu właśnie na terenie jednostki porównawczej Iwonicz-Zdrój został wyznaczony obszar zdegradowany.

Tabela 2 Zestawienie problemów społecznych i pozaspołecznych w omawianych jednostkach porównawczych

	Syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej	Liczba problemów występujących w sferach pozaspołecznych
Iwonicz-Zdrój	4,95	5/13
Iwonicz	-1,40	10/13
Lubutowa	-2,48	8/13
Lubatówka	-1,07	2/13

Źródło: 1 Opracowanie własne

Grafika 3 Obszar zdegradowany w gminie Iwonicz-Zdrój

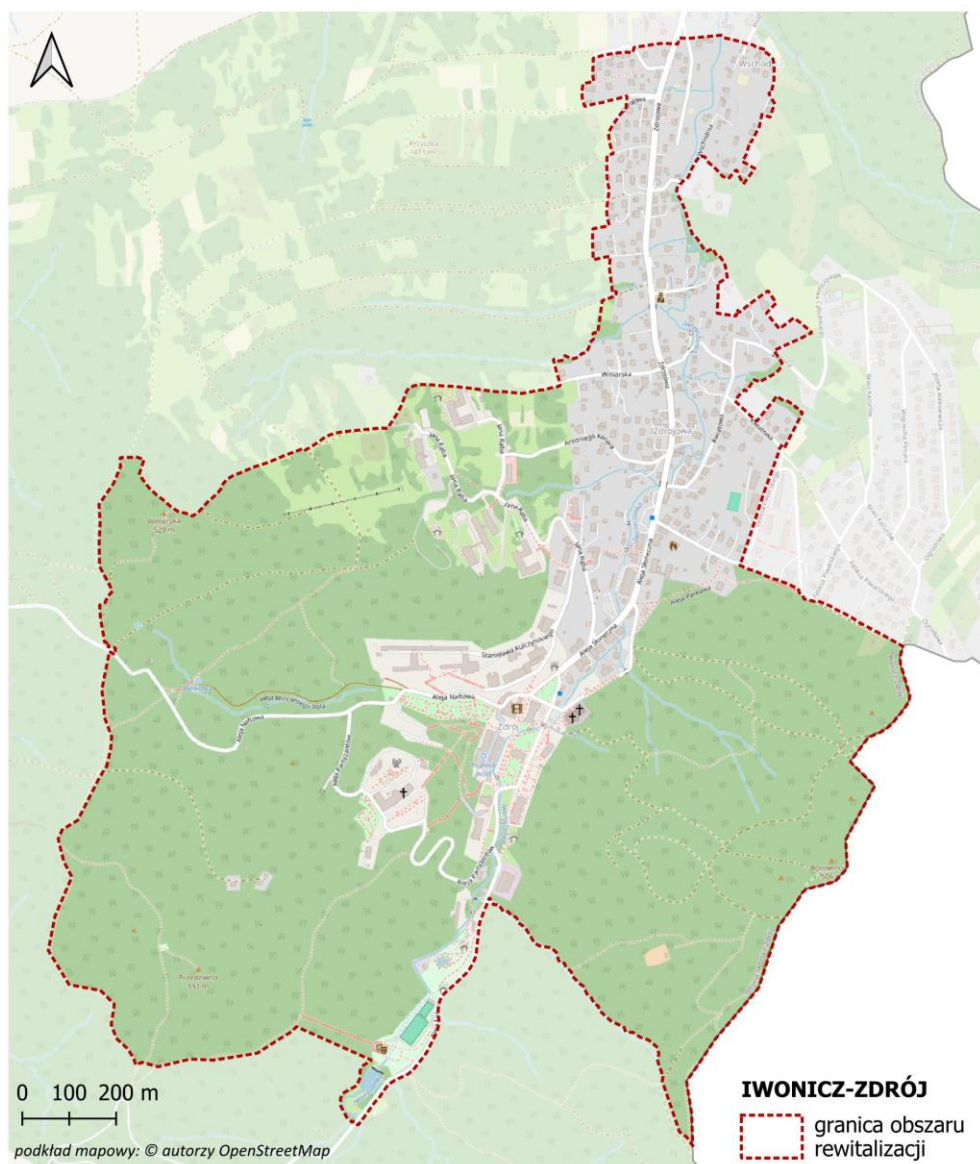
Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z art. 10 pkt. 1. *Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa art. 9 ust.1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Dodatkowo zgodnie z art. 10 pkt. 2 Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.*

Ze względu na powyższe wymogi dotyczące powierzchni i liczby mieszkańców gminy wyznaczony obszar rewitalizacji został ograniczony w stosunku do obszaru zdegradowanego, koncentrując się na terenach

o największym nasileniu problemów społecznych oraz istotnym znaczeniu dla dalszego rozwoju gminy. Z obszaru zdegradowanego wyłączono tereny niezabudowane oraz grunty o charakterze rolnym, a priorytetowo potraktowano obszary zamieszkałe i zurbanizowane. Ponadto zgodnie z ustawą o rewitalizacji w granicy obszaru rewitalizacji pozostawiono tereny powydobywcze, obejmujące m.in. stare ścieżki leśne mające potencjał turystyczny.

Grafika 4 Obszar rewitalizacji gminy Iwonicz-Zdrój

Źródło: opracowanie własne

Obszar rewitalizacji obejmuje łącznie powierzchnię 223 ha, co stanowi 4,9% powierzchni gminy i zamieszkuje go 931 osób – 9,0% populacji gminy. Zatem spełnia on obligatoryjne wymagania w zakresie powierzchni i liczby ludności.

Tabela 3 Obszar rewitalizacji - zestawienie wskaźników obligatoryjnych

Obszar	Ludność [os.]	% Ludności	Powierzchnia [ha]	% Powierzchni
Obszar rewitalizacji	931	9,0%	223	4,9%

Źródło: Opracowanie własne

5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

5.1 Iwonicz - Zdrój – historia w zarysie

Historia Iwonicza-Zdroju nierozdzielnie związana jest z występowaniem naturalnych wód mineralnych oraz rozwojem funkcji uzdrowskiej, która od XIX wieku stanowi główny czynnik kształtujący przestrzeń, strukturę społeczną i gospodarkę miejscowości. Najstarsze wzmianki o Iwoniczu pochodzą z XV wieku i dotyczą osady o charakterze rolniczo-leśnym, funkcjonującej w obrębie Beskidu Niskiego. Przez długi czas była to miejscowość o znaczeniu lokalnym, o rozproszonej zabudowie i tradycyjnej gospodarce wiejskiej.

Przełomowym momentem w dziejach miejscowości było odkrycie i wykorzystanie źródeł wód mineralnych. Już w XVI wieku pojawiają się informacje o ich leczniczych właściwościach, jednak dopiero w XVIII i XIX wieku rozpoczął się planowy rozwój uzdrowiska. Kluczową rolę odegrała działalność właścicieli dóbr, w szczególności rodziny Załuskich, a następnie Tarnawskich, którzy nadali Iwoniczowi charakter nowoczesnego kurortu. W XIX wieku miejscowość zaczęła przyciągać kuracjuszy z różnych regionów Galicji, co zapoczątkowało intensywny rozwój zabudowy zdrojowej, infrastruktury sanatoryjnej oraz układu komunikacyjnego.

W drugiej połowie XIX i na początku XX wieku ukształtował się historyczny rdzeń uzdrowiska, obejmujący m.in. domy zdrojowe, pensjonaty, obiekty lecznicze, parki i aleje spacerowe. Charakterystyczna architektura drewniana i murowana, utrzymana w stylu uzdrowskim, do dziś stanowi jeden z najważniejszych elementów tożsamości przestrzennej miejscowości. Równolegle rozwijała się funkcja mieszkaniowa, koncentrująca się wzdłuż głównych osi komunikacyjnych oraz w sąsiedztwie obiektów zdrojowych.

Okres międzywojenny przyniósł dalszy rozwój Iwonicza-Zdroju jako renomowanego uzdrowiska o znaczeniu ponadregionalnym. Po II wojnie światowej nastąpiła nacjonalizacja majątku uzdrowskiego i rozbudowa bazy sanatoryjnej w ramach systemu publicznej opieki zdrowotnej. Zmiany te wpłynęły na intensyfikację zabudowy, ale także na częściowe odejście od historycznych form architektonicznych i krajobrazowych. W tym czasie utrwalił się podział funkcjonalny miejscowości na strefę uzdrowską, mieszkaniową oraz zaplecze techniczne i usługowe.

Transformacja ustrojowa po 1989 roku przyniosła kolejne przeobrażenia – zarówno szanse, jak i wyzwania. Z jednej strony nastąpił powrót do tradycji uzdrowskich, rozwój usług turystycznych i prywatnej bazy noclegowej, z drugiej zaś pojawiły się problemy związane z degradacją części substancji

zabytkowej, niedostosowaniem infrastruktury do współczesnych potrzeb oraz osłabieniem funkcji społecznych w historycznym centrum uzdrowiska.

Obszar objęty rewitalizacją obejmuje najstarszą i najbardziej wartościową historycznie część Iwonicza-Zdroju, w której koncentrują się kluczowe elementy dziedzictwa kulturowego, funkcje uzdrowiskowe oraz przestrzenie publiczne o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym. Jego obecny stan jest wynikiem wieloletnich procesów historycznych, zmian funkcjonalnych i przestrzennych oraz nawarstwiających się problemów społecznych i infrastrukturalnych. Zrozumienie uwarunkowań historycznych stanowi istotny punkt wyjścia do dalszej, pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji oraz do formułowania działań naprawczych i rozwojowych, opartych na lokalnej tożsamości i potencjale uzdrowiskowym miejscowości.

5.2 Obszar rewitalizacji Iwonicz-Zdrój

liczba mieszkańców:	931
udział mieszkańców w populacji gminy:	9%
powierzchnia [ha]:	223
udział w powierzchni miasta:	4,9%

Sfera społeczna

Analiza danych społecznych wskazuje na wyraźną koncentrację negatywnych zjawisk społecznych na obszarze objętym rewitalizacją, które mają charakter strukturalny i wzajemnie się wzmacniają. Szczególnie istotne są niekorzystne procesy demograficzne, problemy na rynku pracy, zwiększone zapotrzebowanie na pomoc społeczną oraz obniżony poziom bezpieczeństwa.

Odobszar charakteryzuje się ujemnym przyrostem naturalnym na poziomie -7,5 na 1000 mieszkańców, istotnie gorszym niż wartość referencyjna dla całej gminy (-4,9). Jednocześnie obserwowane jest bardzo wysokie ujemne saldo migracji (-97 na 1000 mieszkańców), co wskazuje na intensywny odpływ ludności, w szczególności osób młodych i aktywnych zawodowo. Proces ten prowadzi do stopniowego wyludniania się obszaru oraz osłabienia jego potencjału społeczno-ekonomicznego.

Konsekwencją odpływu młodszych grup ludności jest niekorzystna struktura wieku mieszkańców. Podobszar cechuje się znacznym udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym (79,0 na 100 osób w wieku produkcyjnym), ponad dwukrotnie wyższym niż średnia dla gminy. Jednocześnie liczba uczniów przypadających na 1000 mieszkańców jest wyraźnie niższa niż w skali całej gminy, co potwierdza

postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej. Zjawiska te prowadzą do ograniczenia aktywności społecznej i obywatelskiej oraz zwiększają zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i zdrowotne.

Tabela 4 Wskaźniki demograficzne – podobszar Iwonicz-Zdrój

	Wartość referencyjna dla gminy Iwonicz-Zdrój	Wartość dla obszaru Iwonicz-Zdrój
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-4,9	-7,5
Saldo migracji na 1000 mieszkańców	-1,6	-97
Liczba uczniów na 1000 mieszkańców	79,7	63,4
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	38,1	79,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG

Na obszarze rewitalizacji notuje się wyższą liczbę osób bezrobotnych, w tym bezrobotnych długotrwale, niż średnio w gminie. Długotrwałe pozostawanie bez pracy sprzyja narastaniu zjawisk wykluczenia społecznego, obniżeniu kompetencji zawodowych oraz pogorszeniu sytuacji materialnej gospodarstw domowych. W efekcie wzrasta zależność mieszkańców od systemu wsparcia instytucjonalnego.

Tabela 5 Rynek pracy – podobszar Iwonicz-Zdrój

	Wartość referencyjna dla gminy Iwonicz-Zdrój	Wartość dla obszaru Iwonicz-Zdrój
Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	19,2	20,4
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	7,0	10,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Krośnie

Potwierdzeniem powyższego jest wysoki poziom korzystania z pomocy społecznej. Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców znacząco przewyższa wartość referencyjną dla gminy, podobnie jak liczba osób korzystających ze świadczeń z powodu ubóstwa. Zjawiska te wskazują na kumulację problemów ekonomicznych i społecznych, które mogą prowadzić do dziedziczenia biedy oraz utrwalania marginalizacji części mieszkańców. Stosunkowo wysoka liczba świadczeniobiorców z tytułu niepełnosprawności potwierdza zwiększone potrzeby w zakresie dostępności przestrzeni publicznych oraz usług społecznych.

Tabela 6 Pomoc społeczna – podobszar Iwonicz-Zdrój

	Wartość referencyjna dla gminy Iwonicz-Zdrój	Wartość dla obszaru Iwonicz-Zdrój
Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	27,7	46,2
Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców	8,3	25,8
Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	49,5	43,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Iwonicz-Zdrój

Istotnym problemem obszaru rewitalizacji jest także obniżony poziom bezpieczeństwa. Wskaźniki przestępczości oraz liczby zdarzeń drogowych są znacząco wyższe niż średnia gminna. Może to być efektem koncentracji funkcji uzdrowskich i usługowych, zwiększonego ruchu turystycznego, ale także niedostosowania infrastruktury publicznej do aktualnych potrzeb użytkowników. Obniżone poczucie bezpieczeństwa wpływa negatywnie na jakość życia mieszkańców oraz atrakcyjność obszaru jako miejsca zamieszkania.

Tabela 7 Bezpieczeństwo – podobszar Iwonicz-Zdrój

	Wartość referencyjna dla gminy Iwonicz-Zdrój	Wartość dla obszaru Iwonicz-Zdrój
Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	6,7	20,4
Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	4,4	9,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KPP oraz GOPS

Jednocześnie obszar rewitalizacji posiada istotne potencjały społeczne. Należą do nich długoletnie tradycje uzdrowskie oraz silna tożsamość lokalna, mogą stanowić bazę dla rozwoju działań integracyjnych i aktywizujących. Duży udział osób starszych, przy odpowiednim wsparciu, może zostać wykorzystany do budowania lokalnych sieci wsparcia, wolontariatu oraz inicjatyw międzypokoleniowych. Rewitalizacja obszaru stwarza zatem szansę na przeciwdziałanie negatywnym trendom poprzez wzmacnianie funkcji społecznych, poprawę dostępności usług oraz podniesienie jakości przestrzeni publicznych sprzyjających integracji mieszkańców.

Istotnym potencjałem społecznym obszaru rewitalizacji jest wysoki poziom aktywności obywatelskiej i kulturalnej mieszkańców. Na podobszarze funkcjonuje znacznie większa liczba organizacji pozarządowych niż średnio w skali gminy (9,7 wobec 2,9 na 1000 mieszkańców), co świadczy o silnym kapitale społecznym oraz zdolności mieszkańców do samoorganizacji i podejmowania oddolnych

inicjatyw. Ponadto bardzo wysoka liczba osób zapisanych do biblioteki publicznej (441 na 1000 mieszkańców, wobec 111 w skali gminy) wskazuje na ponadprzeciętną aktywność kulturalną i edukacyjną mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Tabela 8 Aktywność społeczna – podobszar Iwonicz-Zdrój

	Wartość referencyjna dla gminy Iwonicz-Zdrój	Wartość dla obszaru Iwonicz-Zdrój
Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	2,9	9,7
Liczba osób zapisanych do biblioteki na 1000 mieszkańców	111	441

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Iwonicz-Zdrój

Sfera gospodarcza

Analiza wskaźników gospodarczych wskazuje, że obszar rewitalizacji charakteryzuje się wysoką koncentracją działalności gospodarczej w porównaniu do średnich wartości dla całej gminy. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych lub podatników prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców wynosi 102,0, co jest wartością dwukrotnie wyższą od referencyjnej dla gminy (50,8). Świadczy to o dużej aktywności ekonomicznej oraz znaczącym udziale funkcji usługowych, w szczególności związanych z obsługą ruchu uzdrowiskowego i turystycznego.

Jednocześnie dodatnia różnica pomiędzy liczbą nowo rejestrowanych a wyrejestrowywanych podmiotów gospodarczych (2,1 na 1000 mieszkańców, wobec 0,5 w skali gminy) wskazuje na relatywnie korzystną dynamikę przedsiębiorczości. Zjawisko to potwierdza istnienie warunków sprzyjających podejmowaniu działalności gospodarczej, w tym dostępności rynku usług, rozpoznawalności miejscowości oraz zapotrzebowania generowanego przez kuracjuszy i turystów.

Tabela 9 Wskaźniki gospodarcze – porównanie Iwonicz-Zdrój

	Wartość referencyjna dla gminy Iwonicz-Zdrój	Wartość dla obszaru Iwonicz-Zdrój
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych lub liczba podatników prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców	50,8	102,0
Różnica pomiędzy nowozarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	0,5	2,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEIDG

Sfera techniczna

Obszar rewitalizacji cechuje się wyjątkowo wysoką koncentracją zasobów o wartości kulturowej i przyrodniczej, co w istotny sposób wpływa na jego obecny stan techniczny oraz możliwości rozwojowe. Liczba zabytków na km² jest wielokrotnie wyższa niż średnia dla gminy, podobnie jak liczba pomników przyrody. Zjawisko to świadczy o unikatowym charakterze przestrzeni, ale jednocześnie generuje zwiększone wymagania w zakresie utrzymania, ochrony i modernizacji infrastruktury.

Wysoka koncentracja zabudowy zabytkowej i obszarów objętych ochroną konserwatorską powoduje, że znaczna część zasobów budowlanych charakteryzuje się obniżonym standardem technicznym oraz ograniczonym zakresem możliwych ingerencji modernizacyjnych. Układ przestrzenny uzdrowiska Iwonicz-Zdrój wraz z zabudową i parkiem zdrojowym objęty jest ochroną konserwatorską na podstawie decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Rzeszowie nr A-730 z dnia 30 czerwca 1973 r.

Jednocześnie na obszarze rewitalizacji odnotowuje się wysoki udział obiektów wymagających dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Jest to w dużej mierze konsekwencja wieku zabudowy oraz historycznego układu urbanistycznego, który nie był projektowany z myślą o współczesnych standardach dostępności. Braki w zakresie dostępności architektonicznej i funkcjonalnej ograniczają możliwość pełnego korzystania z infrastruktury publicznej przez osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami oraz rodziny z dziećmi, co w kontekście struktury demograficznej obszaru stanowi istotny problem społeczno-techniczny.

Tabela 10 Wskaźniki techniczne - porównanie

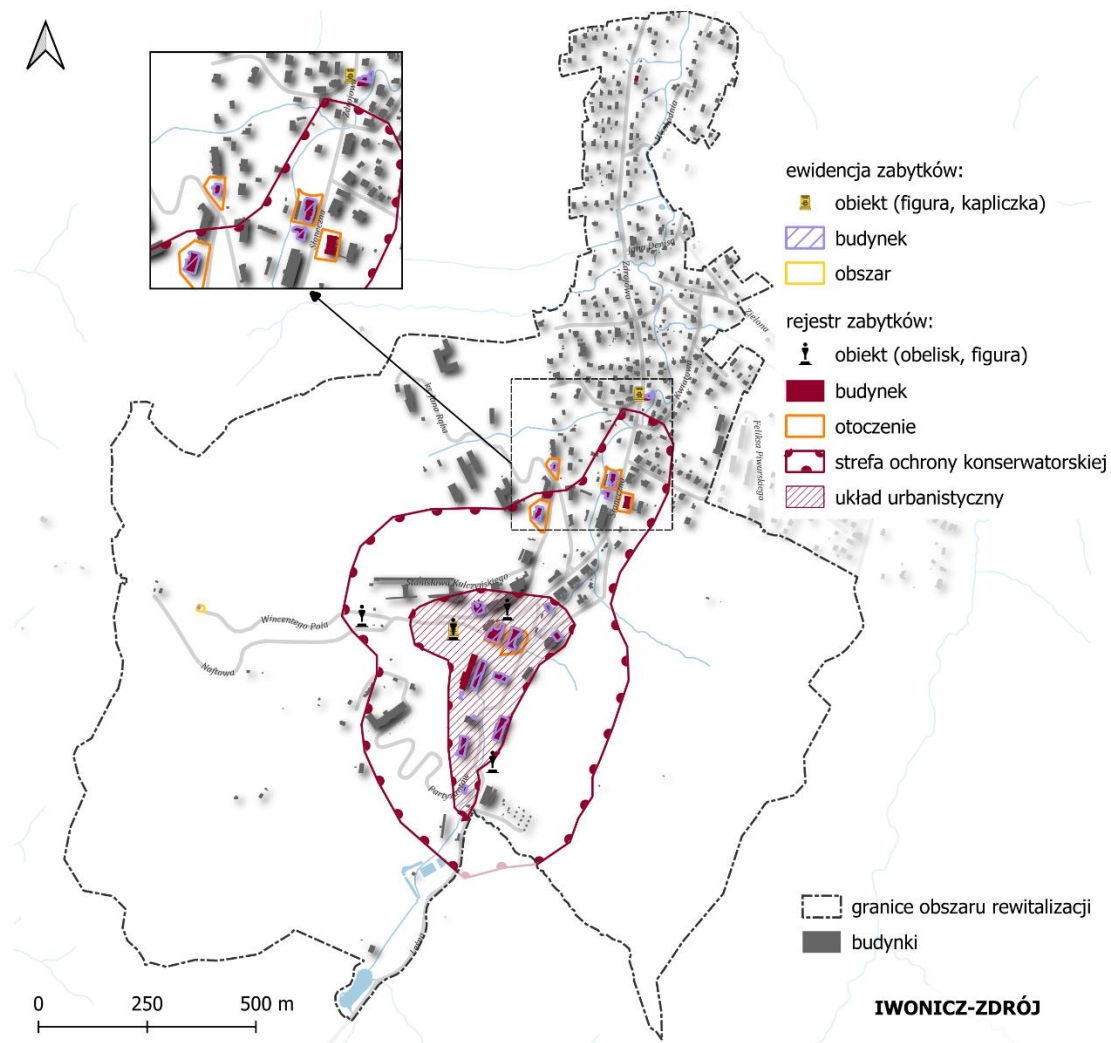
	Wartość referencyjna dla gminy Iwonicz-Zdrój	Wartość dla obszaru Iwonicz-Zdrój
Liczba zabytków na km ²	1,58	12,55
Liczba pomników przyrody na km ²	0,24	2,24
Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji	24%	25%
Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	44,0%	62,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT i UG Iwonicz-Zdrój

Uwarunkowania przestrzenne podobszaru, w tym obecność stref ochrony konserwatorskiej oraz układu urbanistycznego o wysokich walorach historycznych, wpływają również na tempo i zakres działań inwestycyjnych. Z jednej strony ograniczają one możliwość szybkiej modernizacji infrastruktury,

z drugiej jednak stanowią istotny potencjał rozwojowy, oparty na dziedzictwie kulturowym, krajobrazowym i uzdrowiskowym. Odpowiednio zaplanowane działania rewitalizacyjne mogą przyczynić się do poprawy stanu technicznego obiektów przy jednoczesnym zachowaniu ich wartości historycznych.

Grafika 5 Uwarunkowania podobszaru Iwonicz-Zdrój

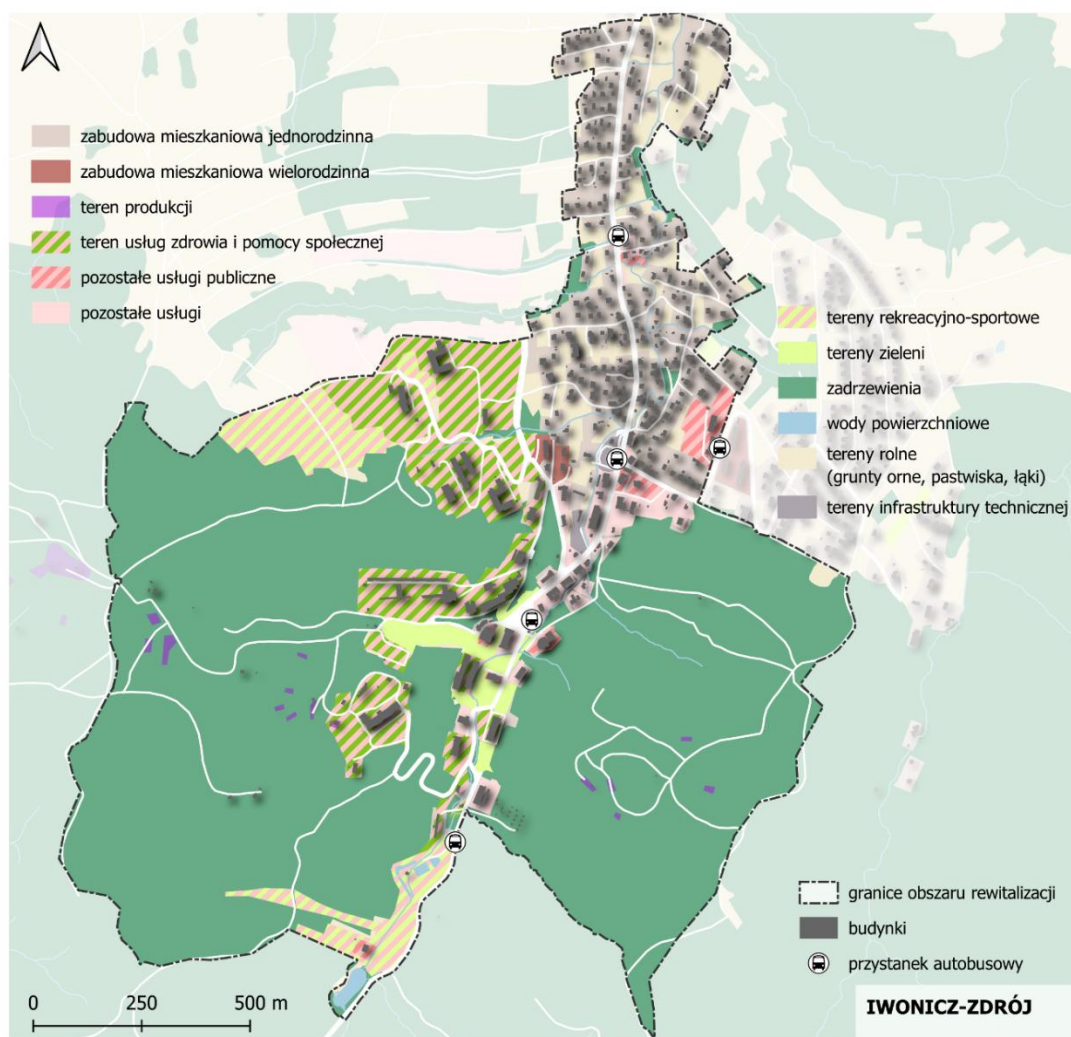
Źródło: opracowanie własne

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Podobszar Iwonicz-Zdrój stanowi centralną część miejscowości. Główną oś obszaru stanowi ulica Zdrojowa oraz jej przedłużenie w postaci Alei Słonecznej, Alei Teodora Torosiewicza i ulicy Leśnej. Układ przestrzenny obszaru jest w dużej mierze determinowany przez przebieg doliny, historyczny rozwój funkcji zdrojowych oraz koncentrację obiektów o znaczeniu publicznym i kulturowym. Obszar ten stanowi kluczowy punkt integracji życia lokalnego, a jednocześnie główną przestrzeń kontaktu mieszkańców z ruchem kuracyjnym i turystycznym. Analiza zagospodarowania terenu wskazuje na znaczną dominację terenów biologicznie czynnych (zadrzewienia), które zajmują ponad 80% powierzchni podobszaru. Jest to wartość niższa niż średnia dla całej gminy, jednak nadal bardzo wysoka, co potwierdza uzdrowiskowy i krajobrazowy charakter obszaru.

W zakresie pozostałych form zagospodarowania terenu w południowej i północno zachodniej części podobszaru ulokowane są tereny rekreacyjno-sportowe oraz tereny usług zdrowia i pomocy społecznej. Zabudowa mieszkaniowa w większości ulokowana jest wzdłuż ul. Zdrojowej.

Grafika 6 Zagospodarowanie przestrzenne – obszar rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Dodatkowo obszar charakteryzuje się bardzo wysoką dostępnością terenów rekreacyjnych, znacznie przewyższającą średnią gminną. Obecność placów zabaw, siłowni plenerowych oraz rozległych terenów zieleni stwarza korzystne warunki do aktywności fizycznej, wypoczynku i integracji społecznej. Potencjał ten nie jest jednak w pełni wykorzystywany z uwagi na brak spójnych powiązań przestrzennych pomiędzy terenami rekreacyjnymi a przestrzeniami usług publicznych i miejscami codziennej aktywności mieszkańców. Ponadto niektóre elementy infrastruktury sportowej i rekreacyjnej są już wyeksploatowane i wymagają wymiany bądź modernizacji.

Wysoki poziom dostępności komunikacyjnej świadczy o dobrej obsłudze transportowej podobszaru oraz jego silnych powiązaniach z pozostałymi częściami miejscowości. Jednocześnie koncentracja ruchu w centralnej części uzdrowiska, przy ograniczonej pojemności układu drogowego i pieszego, prowadzi do konfliktów funkcjonalnych pomiędzy ruchem lokalnym, turystycznym i uzdrowiskowym. Zjawisko to

wpływa na obniżenie jakości przestrzeni publicznych oraz ogranicza ich funkcję jako miejsc spotkań i integracji.

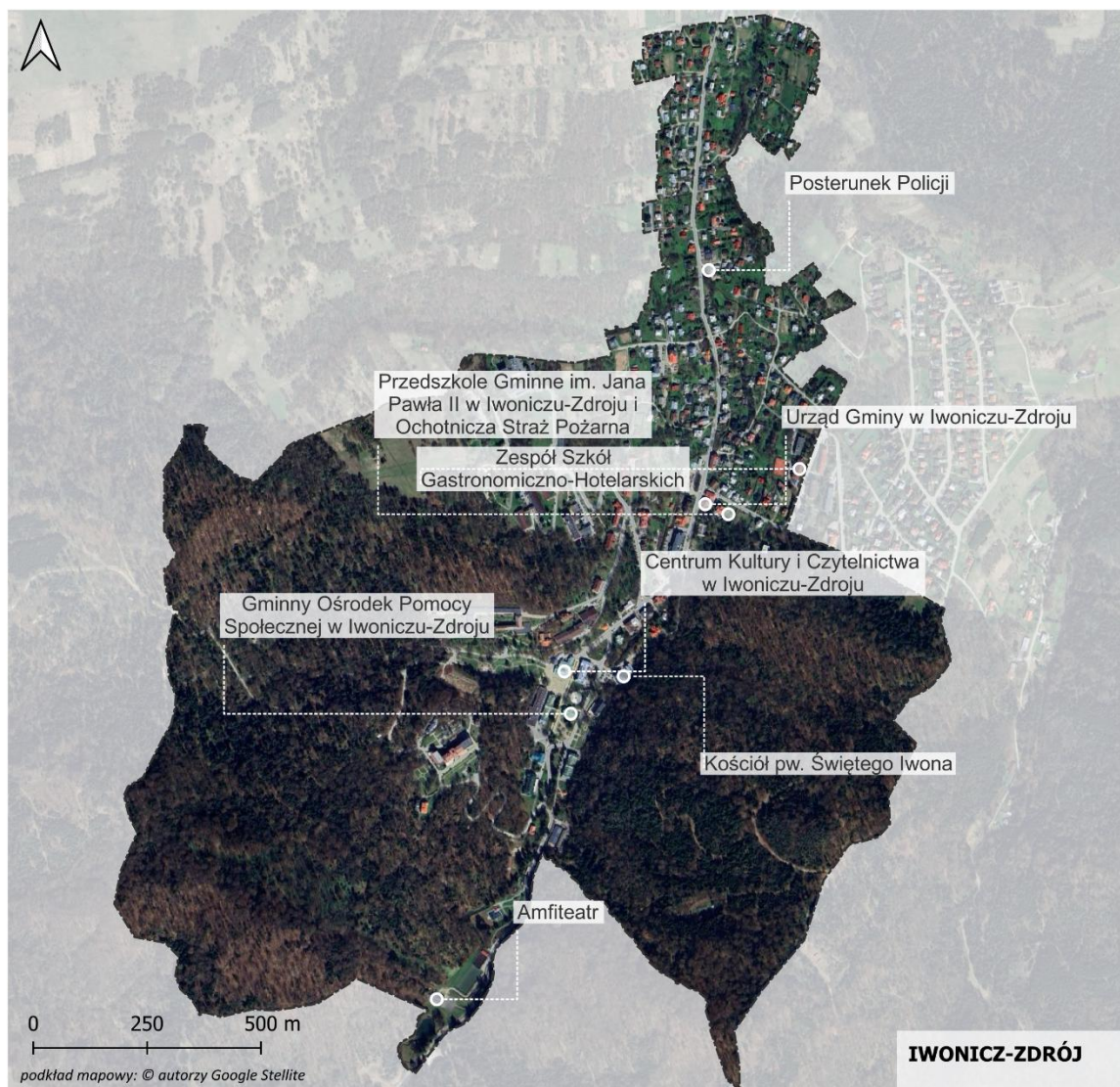
Tabela 11 Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne - porównanie

	Wartość referencyjna dla gminy Iwonicz-Zdrój	Wartość dla obszaru Iwonicz-Zdrój
Dostępność punktów usług publicznych na 1000 mieszkańców	0,8	3,2
Dostępność terenów rekreacyjnych (place zabaw i siłownie terenowe) na 1000 mieszkańców	1,0	5,4
Dostępność komunikacyjna	15,2	34,4
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	91,0%	80,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT i UG Iwonicz-Zdrój

Dostępność punktów usług publicznych na poziomie 3,2 na 1000 mieszkańców wskazuje, że podobszar pełni istotną rolę usługową w skali miejscowości i koncentruje część kluczowych instytucji publicznych. Pomimo relatywnie dobrej dostępności usług, ich rozmieszczenie oraz zakres funkcjonalny nie zawsze odpowiadają codziennym potrzebom mieszkańców, w szczególności osób starszych i osób o ograniczonej mobilności. W efekcie potencjał usługowy obszaru nie w pełni przekłada się na wzmacnianie jego funkcji centrotwórczych i integracyjnych.

Grafika 7 Ważniejsze instytucje obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Podsumowując obszar rewitalizacji cechuje się znacznym potencjałem przestrzenno-funkcyjnym, wynikającym z koncentracji usług publicznych, dobrej dostępności komunikacyjnej oraz wysokiego udziału terenów zielonych i rekreacyjnych. Jednocześnie obserwuje się problemy związane z rozproszeniem funkcji, ograniczoną czytelnością przestrzeni publicznych oraz niewystarczającym powiązaniem usług, rekreacji i przestrzeni wspólnych. Działania rewitalizacyjne powinny koncentrować się na wzmocnieniu funkcji centrotwórczych, poprawie jakości i dostępności przestrzeni publicznych oraz lepszym zintegrowaniu istniejących elementów zagospodarowania w spójną strukturę funkcjonalną, przy zachowaniu walorów krajobrazowych i uzdrowiskowych obszaru.

Sfera środowiskowa

Jednym z istotnych pozytywnych aspektów jest niski poziom zagrożenia hałasem drogowym. Na obszarze rewitalizacji nie odnotowano budynków mieszkalnych zlokalizowanych w strefie przekroczeń hałasu drogowego, podczas gdy w skali gminy problem ten dotyczy części zabudowy. Wynika to z położenia podobszaru poza głównymi ciągami tranzytowymi czy w pobliżu linii kolejowych. Niski poziom hałasu komunikacyjnego stanowi istotny atut środowiskowy, wpływający korzystnie na jakość życia mieszkańców oraz warunki leczenia i wypoczynku kuracjuszy.

Korzystnie kształtuje się również poziom zidentyfikowanych wyrobów zawierających azbest. Masa wyrobów azbestowych przypadająca na jednego mieszkańca jest znacząco niższa niż średnia dla całej gminy, co świadczy o stopniowej poprawie stanu środowiska oraz ograniczeniu zagrożeń zdrowotnych związanych z przestarzałą infrastrukturą budowlaną. Jednocześnie obecność pozostałych wyrobów azbestowych wskazuje na potrzebę kontynuowania działań związanych z ich inwentaryzacją i usuwaniem, szczególnie w kontekście funkcji uzdrowskiej obszaru.

Wskaźniki jakości powietrza, mierzone średniorocznym stężeniem pyłu PM2.5, kształtują się na poziomie zbliżonym do średniej gminnej i mieszczą się w granicach wartości dopuszczalnych. Pomimo braku wyraźnych przekroczeń, należy podkreślić, że jakość powietrza pozostaje istotnym czynnikiem wpływającym na atrakcyjność obszaru uzdrowskiego. Potencjalnym źródłem emisji są indywidualne źródła ogrzewania oraz sezonowe zwiększenie ruchu turystycznego, co uzasadnia potrzebę dalszych działań proekologicznych, w tym poprawy efektywności energetycznej budynków i promowania niskoemisyjnych źródeł ciepła.

Tabela 12 Wskaźniki środowiskowe - porównanie

	Wartość referencyjna dla gminy Iwonicz-Zdrój	Wartość dla obszaru Iwonicz-Zdrój
Masa zidentyfikowanych wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia na 1 mieszkańca [kg]	209,6	37,1
Średnie roczne stężenie PM2.5	11,2	11,0
Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym	6,2	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ i BDOT

Podobszar Iwonicz-Zdrój – problemy, potrzeby i potencjały obszaru rewitalizacji

Przeprowadzona diagnoza pogłębiona wykazała, że problemy podobszaru mają charakter wielowymiarowy i wzajemnie się wzmacniają. Szczególnie istotne są niekorzystne trendy demograficzne, w tym odpływ ludności w wieku produkcyjnym oraz zaawansowany proces starzenia się mieszkańców, który przekłada się na wzrost zapotrzebowania na usługi społeczne, opiekuńcze i zdrowotne. Problemy społeczne potęguje relatywnie wysoki poziom korzystania z pomocy społecznej, duży odsetek osób samotnych, w tym seniorów, a także ograniczone możliwości aktywizacji zawodowej wynikające z wąskiego i sezonowego rynku pracy.

Specyfika uzdrowska Iwonicza-Zdroju, choć stanowi jego największy atut, generuje również określone bariery rozwojowe. Sezonowość ruchu kuracyjnego i turystycznego wpływa na niestabilność zatrudnienia oraz ogranicza rozwój usług skierowanych do mieszkańców. Wysoka atrakcyjność przestrzenna i przyrodnicza obszaru, przy jednoczesnych ograniczeniach wynikających z uwarunkowań własnościowych, ochrony konserwatorskiej oraz dominacji terenów leśnych, utrudnia realizację polityki osiedleńczej i rozwój nowej zabudowy mieszkaniowej. W efekcie obserwuje się niedobór dostępnych terenów pod mieszkalnictwo oraz wysokie ceny gruntów, co ogranicza napływ nowych mieszkańców.

Z punktu widzenia układu przestrzenno-funkcjonalnego podobszar posiada znaczny potencjał, wynikający z koncentracji usług publicznych, dobrej dostępności komunikacyjnej oraz wysokiego udziału terenów zielonych i rekreacyjnych. Jednocześnie diagnoza wskazuje na problemy związane z rozproszeniem funkcji, ograniczoną czytelnością przestrzeni publicznych oraz niewystarczającym powiązaniem usług, rekreacji i miejsc codziennej aktywności mieszkańców. Część infrastruktury społecznej i rekreacyjnej jest wyeksploatowana lub niedostosowana do potrzeb osób starszych i osób ze szczególnymi potrzebami.

Wyniki rozmów konsultacyjnych i wywiadów pogłębionych potwierdzają ustalenia diagnozy statystycznej oraz uzupełniają je o perspektywę lokalnych interesariuszy. Wskazują one na silne przywiązanie mieszkańców do tożsamości uzdrowskiej miejscowości, wysoką rozpoznawalność Iwonicza-Zdroju oraz potencjał do rozwoju działań społecznych, kulturalnych i sportowych, w szczególności skierowanych do seniorów i młodzieży. Jednocześnie podkreślają potrzebę wzmocnienia funkcji centrotwórczych, rozwoju całorocznej oferty aktywności oraz lepszego wykorzystania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego w sposób służący zarówno kuracjom, jak i mieszkańcom.

Podsumowując, podobszar rewitalizacji Iwonicz-Zdrój charakteryzuje się jednoczesnym występowaniem istotnych problemów społecznych, demograficznych i funkcjonalnych oraz znaczących

potencjałów rozwojowych, opartych na funkcji uzdrowiskowej, zasobach dziedzictwa i kapitale społecznym.

Tabela 13 Podsumowanie - Iwonicz-Zdrój

Potencjały	Negatywne zjawiska
silna i rozpoznawalna funkcja uzdrowiskowa o znaczeniu ponadlokalnym,	bardzo niekorzystne trendy demograficzne (ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji),
wysoka koncentracja zabytków, obiektów dziedzictwa kulturowego oraz historycznego układu urbanistycznego,	konieczność ponoszenia wysokich nakładów finansowych związanych z modernizacją i konserwacją obiektów zabytkowych wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym oraz postępujące starzenie się społeczności lokalnej,
bardzo wysoki udział terenów biologicznie czynnych oraz zasobów przyrodniczych,	podwyższony poziom bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego,
dobra dostępność komunikacyjna obszaru w skali miejscowości,	wysoka skala korzystania z pomocy społecznej, w tym z powodu ubóstwa,
wysoka dostępność terenów rekreacyjnych i zieleni urządzonej,	podwyższony poziom przestępczości i zdarzeń drogowych w porównaniu do średniej gminnej,
ponadprzeciętna aktywność społeczna mieszkańców (liczba NGO, korzystanie z biblioteki),	degradacja techniczna części zabudowy, szczególnie obiektów zabytkowych,
wysoka koncentracja podmiotów gospodarczych, szczególnie w sektorze usług turystycznych i uzdrowiskowych,	niedostosowanie infrastruktury publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
relatywnie dobre warunki środowiskowe (niski poziom hałasu, brak stref zagrożenia hałasem drogowym),	rozproszenie funkcji i niewystarczająca czytelność przestrzeni publicznych,
silna tożsamość lokalna oraz potencjał do rozwoju inicjatyw międzypokoleniowych i społecznych.	ograniczone powiązania funkcjonalne pomiędzy usługami, rekreacją i przestrzeniami wspólnymi, sezonowość działalności gospodarczej i ograniczona stabilność miejsc pracy.

Źródło: opracowanie własne

5.3 Problemy i potrzeby obszaru rewitalizacji

Kategoria	Zidentyfikowane problemy	Zidentyfikowane potrzeby
Funkcjonowanie obszaru jako centrum miejscowości	osłabienie funkcji centrotwórczych poza sezonem uzdrowiskowym, ograniczona liczba miejsc spotkań	wzmocnienie funkcji centrum jako miejsca codziennej aktywności mieszkańców
Struktura demograficzna i migracje	odpływ młodych mieszkańców, starzenie się społeczności lokalnej	działania zatrzymujące młode rodziny, poprawa warunków zamieszkania
Rynek pracy i stabilność dochodów	sezonowość zatrudnienia, ograniczona oferta pracy całorocznej, brak dużych pracodawców	dywersyfikacja źródeł zatrudnienia, rozwój usług całorocznych
Dostępność usług publicznych	nierównomierne rozmieszczenie usług, bariery dla osób starszych	poprawa dostępności i zakresu usług publicznych
Przestrzeń publiczna i integracja społeczna	niedostateczna jakość i czytelność przestrzeni publicznych	tworzenie atrakcyjnych i funkcjonalnych miejsc integracji
Infrastruktura społeczna i techniczna	przestarzałe obiekty, bariery architektoniczne	modernizacja infrastruktury, poprawa dostępności
Aktywność społeczna i obywatelska	niewystarczająca oferta dla seniorów	wsparcie inicjatyw oddolnych, NGO, ale także rozwiązań systemowych (centra aktywności lokalnej dla seniorów)
Bezpieczeństwo i komfort użytkowania	podwyższony poziom przestępczości i zdarzeń drogowych	poprawa bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych
Dziedzictwo kulturowe i tożsamość miejsca	postępująca degradacja zabytków i przestrzeni historycznych	rewitalizacja i adaptacja dziedzictwa do nowych funkcji
Turystyka i funkcja uzdrowiskowa	sezonowość ruchu turystycznego, presja na przestrzeń	rozwój oferty całorocznej i zrównoważonej turystyki
Środowisko i jakość życia	lokalne źródła emisji, potrzeba ochrony walorów przyrodniczych	dalsze działania proekologiczne i poprawa jakości powietrza

6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Zidentyfikowane problemy i potrzeby stanowią bezpośrednią podstawę do formułowania wizji rewitalizacji, celów strategicznych oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które powinny prowadzić do poprawy jakości życia mieszkańców, wzmocnienia funkcji centrum miejscowości oraz zrównoważonego wykorzystania unikatowych walorów Iwonicza-Zdroju.

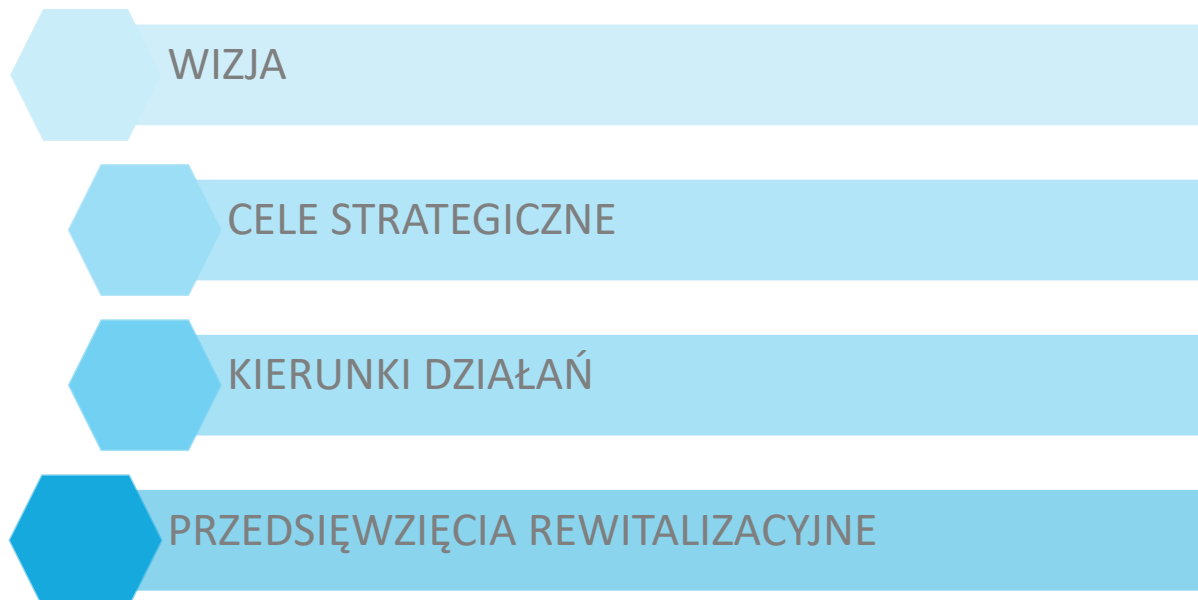
Obszar rewitalizacji jest przyjaznym i bezpiecznym miejscem życia, sprzyjającym integracji społecznej i międzypokoleniowej. Wzmocnione funkcje społeczne, dostępna infrastruktura oraz rozwinięta oferta aktywności lokalnych odpowiadają na potrzeby mieszkańców, w szczególności osób starszych, rodzin z dziećmi oraz osób ze szczególnymi potrzebami. Centrum miejscowości staje się przestrzenią codziennych spotkań, aktywności obywatelskiej i budowania więzi lokalnych

Rewitalizacja obszaru stanowi impuls rozwojowy dla lokalnej gospodarki, opartej na funkcji uzdrowskiej, turystyce oraz usługach całorocznych. Rozwój przedsiębiorczości odbywa się w sposób zrównoważony i sprzyja powstawaniu stabilnych miejsc pracy, ograniczając sezonowość zatrudnienia oraz wzmacniając atrakcyjność osiedleńczą miejscowości.

Obszar rewitalizacji pełni rolę czytelnego i funkcjonalnego centrum miejscowości. Przestrzenie publiczne są uporządkowane, estetyczne i dostępne, a układ funkcjonalny sprzyja łączeniu usług publicznych, rekreacji i codziennej aktywności mieszkańców. Historyczny układ urbanistyczny i dziedzictwo kulturowe zostają zachowane i twórczo wykorzystane, podnosząc jakość przestrzeni i jej atrakcyjność.

Rewitalizacja prowadzona jest z poszanowaniem unikatowych walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Tereny zielone, dolina potoku oraz otoczenie leśne pełnią funkcję rekreacyjną, zdrowotną i adaptacyjną wobec zmian klimatu.

7. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

CEL STRATEGICZNY 1

Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji

CEL STRATEGICZNY 2

Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska

Cel strategiczny	Kierunki działań	Diagnozowane zjawiska kryzysowe	Identyfikowane potencjały	Spodziewane efekty
<p>Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji</p>	<p>1.1 rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej, w tym obiektów dostępnych dla osób starszych, rodzin z dziećmi i osób ze szczególnymi potrzebami</p> <p>1.2 tworzenie i wzmocnienie miejsc aktywności lokalnej oraz przestrzeni sprzyjających integracji międzypokoleniowej</p> <p>1.3 rozwój oferty działań społecznych, kulturalnych, edukacyjnych i sportowych, odpowiadających na potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p>1.4 wzmocnianie aktywności obywatelskiej i współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami lokalnymi</p> <p>1.5 poprawa bezpieczeństwa i komfortu użytkowania przestrzeni publicznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – bardzo niekorzystne trendy demograficzne, w tym odpływ ludności w wieku produkcyjnym i postępujące starzenie się społeczności lokalnej, – wysoki poziom korzystania z pomocy społecznej, duża liczba osób samotnych oraz beneficjentów świadczeń społecznych, – ograniczona oferta działań społecznych i integracyjnych skierowanych do mieszkańców poza sezonem uzdrowskim, – osłabienie funkcji integracyjnych centrum miejscowości, – podwyższony poziom przestępczości i zdarzeń drogowych wpływający na poczucie bezpieczeństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> – silna tożsamość lokalna i uzdrowska miejscowości, – wysoki poziom aktywności obywatelskiej i obecność licznych organizacji pozarządowych, – ponadprzeciętna aktywność kulturalna mieszkańców (m.in. korzystanie z biblioteki), – koncentracja instytucji społecznych, kulturalnych i administracyjnych w obszarze rewitalizacji, – dostępność terenów rekreacyjnych i infrastruktury sprzyjającej aktywności fizycznej i zdrowotnej 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa jakości życia mieszkańców i wzmocnienie spójności społecznej, – zwiększenie aktywności społecznej, obywatelskiej i międzypokoleniowej, – ograniczenie zjawisk wykluczenia społecznego i poczucia izolacji, – poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz atrakcyjności obszaru jako miejsca zamieszkania, – wzmocnienie funkcji centrum jako przestrzeni codziennej aktywności mieszkańców.

Cel strategiczny	Kierunki działań	Diagnozowane zjawiska kryzysowe	Identyfikowane potencjały	Spodziewane efekty
<p>Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska</p>	<p>2.1 rewitalizacja i porządkowanie przestrzeni publicznych w celu wzmocnienia funkcji centrotwórczych obszaru,</p> <p>2.2 poprawa dostępności architektonicznej i funkcjonalnej infrastruktury publicznej,</p> <p>2.3 ochrona, rewaloryzacja i adaptacja obiektów zabytkowych do współczesnych funkcji społecznych i usługowych,</p> <p>2.4 realizacja działań proekologicznych i adaptacyjnych, w tym ochrona terenów zielonych oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – degradacja techniczna części zabudowy, w szczególności obiektów zabytkowych, – niedostosowanie infrastruktury publicznej do potrzeb osób starszych i osób ze szczególnymi potrzebami, – rozproszenie funkcji oraz ograniczona czytelność i funkcjonalność przestrzeni publicznych, – lokalne problemy środowiskowe, w tym emisje z indywidualnych źródeł ogrzewania oraz zagrożenia klimatyczne. 	<ul style="list-style-type: none"> – bardzo wysoka koncentracja dziedzictwa kulturowego i historycznego układu urbanistycznego, – znaczny udział terenów biologicznie czynnych i wysokie walory krajobrazowe, – dobra dostępność komunikacyjna obszaru w skali miejscowości, – relatywnie korzystne warunki środowiskowe (niski poziom hałasu), – funkcja uzdrowiskowa sprzyjająca wysokim standardom jakości przestrzeni i środowiska. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa jakości i estetyki przestrzeni publicznych oraz infrastruktury technicznej, – zwiększenie dostępności i funkcjonalności obszaru dla wszystkich grup użytkowników, – ochrona i twórcze wykorzystanie dziedzictwa kulturowego w rozwoju obszaru, – uporządkowanie struktury przestrzenno-funkcjonalnej centrum miejscowości, – wzmocnienie odporności środowiskowej i adaptacji do zmian klimatu.

8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Niniejszy rozdział prezentuje katalog przedsięwzięć rewitalizacyjnych wypracowanych w toku otwartego naboru propozycji projektowych, przeprowadzonego w dniach 3–12 lutego 2026 r. Nabór stanowił element partycypacyjny procesu przygotowania programu rewitalizacji i umożliwił interesariuszom – mieszkańcom, przedstawicielom instytucji, organizacji społecznych oraz podmiotów gospodarczych – zgłoszenie własnych inicjatyw odpowiadających na zidentyfikowane zjawiska kryzysowe oraz potencjały obszaru rewitalizacji.

W wyznaczonym terminie zgłoszono łącznie 22 propozycje projektowe. Każda z nich została poddana analizie pod kątem zgodności z celami rewitalizacji, diagnozą pogłębioną, zakresem terytorialnym obszaru rewitalizacji oraz możliwościami organizacyjno-finansowymi ich realizacji. W wyniku przeprowadzonej weryfikacji część zgłoszonych inicjatyw została włączona do projektów głównych, natomiast pozostałe – po odpowiednim doprecyzowaniu – znalazły odzwierciedlenie w katalogu przedsięwzięć uzupełniających.

W szczególności:

- propozycja dotycząca modernizacji skoczni narciarskiej została włączona do Projektu nr 5,
- propozycja dotycząca przebudowy mostku przez rzekę Iwonkę, łączącego dolną część ul. Zielonej z ul. Sechkiniego, została włączona do Projektu nr 4,
- propozycje obejmujące rewitalizację domków campingowych, budowę punktu widokowego oraz odbudowę willi „Akacja” zostały uwzględnione w ramach pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, odpowiadających ich zakresowi rzeczowemu i funkcjonalnemu.

Takie podejście pozwoliło na zachowanie spójności programu, uniknięcie dublowania działań oraz zapewnienie komplementarności projektów w wymiarze społecznym, przestrzenno-funkcyjnym i gospodarczym. Ostateczny katalog przedsięwzięć stanowi, zatem rezultat zarówno diagnozy problemów i potrzeb obszaru rewitalizacji, jak i aktywnego udziału interesariuszy w procesie programowania działań naprawczych i rozwojowych.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój

Tabela 14 Lista podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

l.p	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja
1	Odnowa dziedzictwa kulturowego Iwonicza-Zdroju – rewitalizacja zabytków	Obszar rewitalizacji Iwonicz-Zdrój. Teren objęty ścisłą ochroną konserwatorską centrum Iwonicza-Zdroju.
2	Rewitalizacja infrastruktury wokół potoku Iwoniczanka	38-440 Iwonicz-Zdrój, działki nr: 1291, 1328/5, 1320/8, 1292, 1320/12, 1328/1, 1262, 1320/10, 1258, 1263, 1264, 1286/2, 1287/5 1320/6 1324 1328/9,
3	Odtworzenie i udostępnienie sieci ścieżek spacerowo-rekreacyjnych na obszarze rewitalizacji	38-440 Iwonicz-Zdrój, działki nr: 1329/67, 1329/59, 1329/54, 1320,23, 1329/72, 1329/19, 1329/68, 1329/42,
4	Tworzenie warunków dla rozwoju mieszkalnictwa i wzmocnienia funkcji osiedleńczych obszaru rewitalizacji	Tereny oznaczone w Planie Ogólnym jako Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną i jednorodziną.
5	Rozwój zimowej infrastruktury sportowej na obszarze rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój	38-440 Iwonicz-Zdrój, działki: 1329/58, 1329/36, 1329/57, 1329/35, 1288/2, 1329/38, 1329/55, 1329/37, 1329/40, 1329/60, 844/3, 569, 568
6	Przebudowa sanatorium „Pod Jodłą” w Iwoniczu-Zdroju	38-440 Iwonicz-Zdrój, al. Torosiewicza 1, Sanatorium Pod Jodłą, działka nr 1262. Obiekt wpisany indywidualnie do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków pod numerem A-1723 z 30.06.2021r
7	Remont i przebudowa sanatorium Stare Łazienki w Iwoniczu-Zdroju	Iwonicz-Zdrój, Plac Karola i Józefa 3, Sanatorium Stare Łazienki, działka nr 1320/12. Obiekt wpisany do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków pod numerem A-730 z 1973 roku
8	Przebudowa budynku Centrum Lecznictwa Uzdrowiskowego w Iwoniczu-Zdroju	Iwonicz-Zdrój, ul. Kulczyńskiego, Centrum Lecznictwa Uzdrowiskowego, działki nr 1314/6,1314/8,1314/12
9	Modernizacja i remont amfiteatru w Iwoniczu-Zdroju na Alei Leśnej	38-440 Iwonicz-Zdrój, Al. Leśna 2
10	Poznajmy mistrzów sportu!	Centrum Sportu i Turystyki, Aleja Słoneczna 18 Iwonicz-Zdrój
11	Lepsze życie – program profilaktyczny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwoniczu-Zdroju, Pl. Dietla 2, 38-440 Iwonicz-Zdrój oraz inne obiekty użyteczności publicznej na terenie gminy Iwonicz-Zdrój.
12	Klub Aktywnego Seniora	Centrum Kultury i Czytelnictwa w Iwoniczu-Zdroju, Pl. Dietla 2, 38-440 Iwonicz-Zdrój oraz obiekty użyteczności publicznej na terenie gminy Iwonicz-Zdrój (np. dom kultury, świetlica wiejska, biblioteka)

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój

l.p	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja
13	Dumni z naszego dziedzictwa	Centrum Sportu i Turystyki w Iwoniczu-Zdroju, Al. Słoneczna 18 Iwonicz-Zdrój, część zadania realizowane na całym obszarze rewitalizacji Iwonicz-Zdrój
14	Modernizacja ścieżki - chodnika prowadzącego z SU PIAST do Parku Zdrojowego	SU PIAST ul. Kulczyńskiego 5 , 38-440 Iwonicz Zdrój
15	Modernizacja chodnika i drogi dojazdowej od ulicy Kulczyńskiego dla kuracjuszy i gości obiektu SU PIAST I ZIEMOWIT	SU PIAST ul. Kulczyńskiego 5 , 38-440 Iwonicz Zdrój
16	Poprawa wizualna i estetyczna obiektu SU PIAST poprzez wymianę pokrycia dachu oraz zamontowanie punktów świetlnych na elewacji zewnętrznej obiektu	SU PIAST ul. Kulczyńskiego 5 , 38-440 Iwonicz Zdrój
17	Miasteczko narciarskie na Górze Winiarskiej	38-440 Iwonicz-Zdrój, działka nr 844/4 844/5.

Źródło: opracowanie własne

8.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Projekt 1

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
„Odnowa dziedzictwa Iwonicza-Zdroju – rewitalizacja zabytków”
Termin realizacji przedsięwzięcia
2026-2032
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Iwonicz-Zdrój
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
<p>Obszar rewitalizacji charakteryzuje się punktową degradacją obiektów zabytkowych, które stanowią istotny element tożsamości lokalnej oraz dziedzictwa kulturowo-historycznego. Spora część obiektów zabytkowych zlokalizowanych na obszarze zdegradowanym znajduje się w złym lub pogarszającym się stanie technicznym, wymaga prac konserwatorskich, termomodernizacyjnych, często dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Ograniczone możliwości finansowe właścicieli, w tym podmiotów prywatnych, powodują brak systemowych działań naprawczych. Niewystarczający stan zachowania zabytków przyczynia się do pogłębiania degradacji przestrzeni publicznej, obniżenia atrakcyjności turystycznej i uzdrowiskowej miasta oraz ograniczenia możliwości pełnienia przez te obiekty funkcji społecznych, kulturalnych, lub też gospodarczych.</p>
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
<p>Celem ogólnym przedsięwzięcia jest kompleksowa rewitalizacja zasobu zabytkowego zlokalizowanego na obszarze rewitalizacji, poprzez poprawę stanu technicznego, funkcjonalnego i estetycznego obiektów zabytkowych jak również zwiększenie ich dostępności i efektywności energetycznej. Jednym z głównych celów działań jest przeciwdziałanie degradacji przestrzennej i społecznej.</p> <p>Realizacja projektu ma na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zachowanie i ochrony dziedzictwa kulturowego jako kluczowego zasobu tożsamościowego i rozwojowego miasta, - poprawę jakości przestrzeni publicznej i zabudowy historycznej na obszarze rewitalizacji, - zwiększenie dostępności obiektów zabytkowych dla mieszkańców, kuracjuszy, ale i osób ze szczególnymi potrzebami, - wsparcie procesów, które przyczynią się do ożywienia społeczno-gospodarczego w tym poprawy atrakcyjności turystycznej i uzdrowiskowej obszaru zdegradowanego.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
<p>Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje realizację projektu parasolowego, polegającego na stopniowej rewitalizacji obiektów zabytkowych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji Iwonicza-Zdroju. Realizacja realizowana będzie w formule partnerskiej z udziałem Gminy oraz właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych.</p>

W ramach przedsięwzięcia przewiduje się możliwość realizacji następujących typów działań, jak:

- prace projektowe,
- prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy obiektach zabytkowych, prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i zaleceniami konserwatorskimi,
- działania mające na celu poprawę stanu technicznego i estetycznego obiektów zabytkowych, w tym renowację elewacji, dachów, elementów konstrukcyjnych i detali architektonicznych,
- prace związane z poprawą efektywności energetycznej obiektów, w szczególności termomodernizację budynków z poszanowaniem ich wartości zabytkowych,
- dostosowanie obiektów zabytkowych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym poprawę dostępności architektonicznej i funkcjonalnej,
- rewitalizacja zabytkowego zegara słonecznego
- zagospodarowanie otoczenia obiektów zabytkowych, w zakresie niezbędnym do przywrócenia ich funkcji użytkowych i społecznych,
- działania uzupełniające niezbędne do prawidłowej realizacji procesu rewitalizacji, w tym dokumentacja projektowa, ekspertyzy techniczne i konserwatorskie oraz nadzór inwestorski.

Realizacja przedsięwzięcia na obszarze objętym ochroną konserwatorską lub w otoczeniu zabytku będzie wymagała uzyskania pozwolenia Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)

Obszar rewitalizacji Iwonicz-Zdrój. Teren objęty ścisłą ochroną konserwatorską centrum Iwonicza-Zdroju.

Zgodność z celami GPR

Przedsięwzięcie zgodne jest z:

Celem strategicznym 2:

Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska

Kierunkami działań:

2.1 rewitalizacja i porządkowanie przestrzeni publicznych w celu wzmocnienia funkcji centrotwórczych obszaru,

2.2 poprawa dostępności architektonicznej i funkcjonalnej infrastruktury publicznej,

2.3 ochrona, rewaloryzacja i adaptacja obiektów zabytkowych do współczesnych funkcji społecznych i usługowych,

2.4 realizacja działań proekologicznych i adaptacyjnych, w tym ochrona terenów zielonych oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska.

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków.

Instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń.

Łączna wartość przedsięwzięcia

25 000 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźnik produktu:

Liczba obiektów zabytkowych objętych pracami rewitalizacyjnymi – minimum 1 obiekt zabytkowy

Sposób pomiaru: protokoły odbioru robót, dokumentacja powykonawcza, decyzje konserwatorskie

Liczba opracowanych dokumentacji projektowych / ekspertyz konserwatorskich: **minimum 1 obiekt**

sposób pomiaru: umowy, protokoły odbioru dokumentacji

Liczba zrewitalizowanych elementów małej architektury (w tym zegar słoneczny) – **minimum 1 obiekt**

sposób pomiaru: dokumentacja powykonawcza

Wskaźnik rezultatu:

Wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru rewitalizacji: **wzrost o 10% ruchu turystycznego od roku 2026 do roku 2032**

Projekt 2

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
„Rewitalizacja infrastruktury potoku Iwoniczanka”
Termin realizacji przedsięwzięcia
2026-2029
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Iwonicz-Zdrój
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
<p>Potok Iwoniczanka, przepływający przez obszar rewitalizacji, pełni istotną funkcję hydrologiczną, środowiskową i krajobrazową. Jego obecny stan techniczny i funkcjonalny jest jednak niesatysfakcjonujący. Fragmenty zdegradowanej infrastruktury ograniczają zdolność cieku do pełnienia naturalnych funkcji retencyjnych i ekologicznych, a jednocześnie obniżają estetykę otoczenia i poziom bezpieczeństwa przeciwpowodziowego.</p> <p>Postępujące zmiany klimatu, w tym wzrost intensywności opadów nawałnych i okresowe wezbrania wód, zwiększają ryzyko degradacji przestrzeni publicznej w bezpośrednim otoczeniu potoku. Dodatkowo zaniedbany stan infrastruktury i otoczenia cieku wodnego negatywnie wpływa na estetykę przestrzeni uzdrowskiej oraz komfort zarówno mieszkańców obszaru, jak i kuracjuszy. Brak kompleksowych działań renowacyjnych i adaptacyjnych stanowi barierę dla zrównoważonego rozwoju obszaru rewitalizacji oraz skutecznego reagowania na skutki zmian klimatu.</p>
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
<p>Celem ogólnym przedsięwzięcia jest przywrócenie potokowi Iwoniczanka jego naturalnych funkcji środowiskowych i retencyjnych, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa oraz poprawie jakości i estetyki przestrzeni uzdrowskiej na obszarze rewitalizacji.</p> <p>Realizacja projektu przyczyni się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenia odporności obszaru rewitalizacji na skutki zmian klimatu, - poprawy bezpieczeństwa hydrologicznego i ograniczenia ryzyka podtopień, - podniesienia walorów krajobrazowych i rekreacyjnych przestrzeni publicznych wzdłuż potoku, - wzmocnienia proekologicznego i uzdrowskiego charakteru miasta, w tym obszaru rewitalizacji.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
<p>Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje kompleksowe działania infrastrukturalne i środowiskowe realizowane w ramach adaptacji do zmian klimatu na obszarze rewitalizacji, w szczególności:</p> <p>Etap I – Przebudowa infrastruktury na potoku Iwoniczanka</p> <ul style="list-style-type: none"> - renowację i przebudowę murów oporowych oraz elementów umocnienia koryta potoku na odcinku od komory poniżej Zaczątko do mostu przy kościele (ok. 450 m), - dostosowanie infrastruktury hydrotechnicznej do aktualnych warunków hydrologicznych i klimatycznych, z uwzględnieniem poprawy drożności cieku i jego funkcji retencyjnych, - uporządkowanie i zagospodarowanie bezpośredniego otoczenia potoku w zakresie niezbędnym do realizacji funkcji ochronnych, środowiskowych i krajobrazowych.

- wykonanie nasadzeń roślinami rodzimymi

Etap II – Remont zbiornika wodnego Turkówka

- prace remontowe i modernizacyjne zbiornika wodnego Turkówka, mające na celu poprawę jego funkcji retencyjnych, przeciwpowodziowych i ujęcia wody dla potrzeb Stacji Uzdatniania Wody.

- działania techniczne i środowiskowe zwiększające zdolność zbiornika do gromadzenia i kontrolowanego odprowadzania wód opadowych,

- poprawę bezpieczeństwa i estetyki zbiornika jako elementu systemu gospodarowania wodami opadowymi.

Zakres przedsięwzięcia obejmuje również działania niezbędne do jego realizacji, w tym opracowanie dokumentacji projektowej, odpowiednich ekspertyz, nadzór inwestorski oraz działania informacyjne i promocyjne związane z adaptacją do zmian klimatu.

Realizacja przedsięwzięcia na obszarze objętym ochroną konserwatorską lub w otoczeniu zabytku będzie wymagała uzyskania pozwolenia Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)

- Miejsce realizacji: działka nr: 1291, 1328/5, 1320/8, 1292, 1320/12, 1328/1, 1262, 1320/10, 1258, 1263, 1264, 1286/2, 1287/5 1320/6 1324 1328/9,

Zgodność z celami GPR

Projekt zgodny jest z następującymi celami GPR:

Cel strategiczny 2:

Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska

Oraz kierunkami działań:

2.1 rewitalizacja i porządkowanie przestrzeni publicznych w celu wzmocnienia funkcji centrowirujących obszaru

2.4 realizacja działań proekologicznych i adaptacyjnych, w tym ochrona terenów zielonych oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska.

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Przedsięwzięcie zapewni dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie czy orientację seksualną. Zmodernizowane przestrzenie będą w pełni dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami.

Łączna wartość przedsięwzięcia

20 000 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźnik produktu:

Liczba zmodernizowanych zbiorników retencyjnych: **minimum 1 sztuka**

sposób pomiaru: dokumentacja techniczna, protokoły odbioru

Liczba przebudowanych / wyremontowanych elementów infrastruktury hydrotechnicznej (np. mury oporowe, umocnienia koryta, przepusty, elementy odwodnienia): **minimum 5 sztuk**

sposób pomiaru: protokoły odbioru robót

Wskaźnik rezultatu:

Poprawa jakości przestrzeni publicznej w otoczeniu potoku: **wzrost satysfakcji użytkowników o 50%**

sposób pomiaru: badania ankietowe mieszkańców i kuracjuszy

Projekt 3

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
„Odtworzenie i udostępnienie sieci ścieżek spacerowo-rekreacyjnych na obszarze rewitalizacji”
Termin realizacji przedsięwzięcia
2026-2030
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Iwonicz-Zdrój
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
<p>Na obszarze Gminy Iwonicz-Zdrój funkcjonowała w przeszłości sieć ścieżek turystyczno-krajobrazowych, pełniących ważną rolę rekreacyjną, zdrowotną i krajobrazową zarówno dla mieszkańców, jak i kuracjuszy. Te dawne ścieżki są w znacznej mierze, niedostępne, co ogranicza możliwość korzystania z walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszaru zdegradowanego.</p> <p>Istotną barierą dla odtworzenia ścieżek jest złożona struktura własnościowa terenów, z dominującym udziałem gruntów pozostających w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, a także brak aktualnej, kompleksowej dokumentacji projektowej umożliwiającej podjęcie działań inwestycyjnych i aplikowanie o środki zewnętrzne. Niedostateczne wykorzystanie potencjału przyrodniczego i krajobrazowego obszaru rewitalizacji wpływa negatywnie na jakość życia mieszkańców, ofertę uzdrowiskową i turystyczną gminy oraz spójność funkcjonalną przestrzeni publicznych. Brak małej architektury turystycznej i oznakowania (tablice kierunkowe).</p>
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
<p>Celem ogólnym przedsięwzięcia jest przygotowanie warunków do odtworzenia i udostępnienia sieci ścieżek turystyczno-krajobrazowych na obszarze rewitalizacji poprzez działania planistyczne, organizacyjne i partnerskie, prowadzące do poprawy dostępności terenów przyrodniczych oraz zwiększenia ich funkcji rekreacyjnych, zdrowotnych, krajobrazowych i edukacyjnych.</p> <p>Zgodnie z założeniami realizacja przedsięwzięcia przyczynić się ma do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawy jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępu do terenów rekreacyjnych, - wzmocnienia funkcji uzdrowiskowych i turystycznych gminy, - integracji przestrzeni przyrodniczych z obszarem rewitalizacji, - stworzenia podstaw formalnych i dokumentacyjnych do realizacji przyszłych inwestycji infrastrukturalnych, - rozwoju współpracy instytucjonalnej, w tym z Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Krośnie i Nadleśnictwem Dukla.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
<p>Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje działania przygotowawcze, planistyczne i koordynacyjne, niezbędne do odtworzenia i udostępnienia sieci ścieżek turystyczno-krajobrazowych na obszarze rewitalizacji, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identyfikację przebiegu historycznych i istniejących ścieżek turystyczno-krajobrazowych, jak również analizę dostępnych materiałów archiwalnych i dokumentacji będącej w posiadaniu Nadleśnictwa,

- działania na rzecz uregulowania kwestii własnościowych i formalnoprawnych, w tym współpracę i uzgodnienia z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Krośnie i Nadleśnictwem Dukla w zakresie możliwości udostępnienia terenów na cele rekreacyjne,
- opracowanie kompleksowej dokumentacji projektowej obejmującej koncepcję sieci ścieżek, ich standardy techniczne, elementy małej architektury, oznakowanie oraz rozwiązania zapewniające ochronę przyrody,
- przygotowanie niezbędnych analiz środowiskowych, krajobrazowych i funkcjonalnych,
- odnowienie ścieżek turystyczno-krajobrazowych na terenie Iwonicza-Zdroju.

Powyższy zakres stanowi etap przygotowawczy dla przyszłych działań inwestycyjnych, realizowanych w kolejnych latach, zgodnie z celami Gminnego Programu Rewitalizacji.

Realizacja przedsięwzięcia na obszarze objętym ochroną konserwatorską lub w otoczeniu zabytku będzie wymagała uzyskania pozwolenia Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)

Miejsce realizacji: działka nr: 1329/67, 1329/59, 1329/54, 1320,23, 1329/72, 1329/19, 1329/68, 1329/42,

Zgodność z celami GPR

Przedsięwzięcie zgodne jest z następującymi założeniami strategicznymi GPR:

Cel strategiczny 2:

Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska

Kierunki działań:

2.1 rewitalizacja i porządkowanie przestrzeni publicznych w celu wzmocnienia funkcji centrotwórczych obszaru

2.4 realizacja działań proekologicznych i adaptacyjnych, w tym ochrona terenów zielonych oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Przedsięwzięcie zapewni dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi niepełnosprawnościami nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zmodernizowane przestrzenie będą w pełni dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami.

Łączna wartość przedsięwzięcia

5 000 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźnik produktu:

Liczba opracowanych dokumentacji projektowych / koncepcji przebiegu ścieżek – minimum 3

sposób pomiaru: protokoły odbioru dokumentacji, umów

Wskaźnik rezultatu:

Poprawa atrakcyjności turystycznej i uzdrowiskowej obszaru rewitalizacji: wzrost o 35%

sposób pomiaru: ankiety wśród mieszkańców, kuracjuszy i turystów

Projekt 4

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
„Tworzenie warunków dla rozwoju mieszkalnictwa i wzmocnienia funkcji osiedleńczych obszaru rewitalizacji”
Termin realizacji przedsięwzięcia
2026-2032
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Iwonicz-Zdrój
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
<p>Obszar rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój charakteryzuje się mocno niekorzystnymi trendami demograficznymi, w szczególności bardzo niską liczbą urodzeń, odpływem mieszkańców oraz wysokim wskaźnikiem obciążenia demograficznego. Skala zjawiska wskazuje na postępujące starzenie się społeczności lokalnej. Problem stanowi również ograniczona zdolność obszaru do utrzymania i przyciągania nowych mieszkańców ze względu na ograniczenia geograficzne (specyficzne położenie obszaru). W działanie wlicza się również zwiększanie dostępności terenów poprzez plan połączenia mostkiem dwóch brzegów rzeki Iwonki na obszarze rewitalizacji.</p> <p>Pomimo wysokiej atrakcyjności osiedleńczej miasta wynikającej z jego funkcji uzdrowiskowych, walorów środowiskowych i jakości przestrzeni, istotną barierą rozwojową pozostaje ograniczona dostępność terenów pod zabudowę mieszkaniową oraz brak spójnej, długofalowej polityki promieszkaniowej, ukierunkowanej na rozwój nowoczesnej zabudowy wielorodzinnej. Niedostateczna oferta mieszkaniowa na obszarze rewitalizacji ogranicza możliwość osiedlania się młodych osób i rodzin, co pogłębia negatywne procesy demograficzne i społeczne.</p>
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
<p>Celem ogólnym przedsięwzięcia jest stworzenie warunków do zahamowania niekorzystnych trendów demograficznych na obszarze rewitalizacji poprzez przygotowanie i wdrożenie podstaw lokalnej polityki promieszkaniowej, jak również zwiększenie dostępności terenów i rozwiązań sprzyjających rozwojowi zabudowy mieszkaniowej (z wyróżnieniem wielorodzinnej).</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia przyczynić się ma do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenia atrakcyjności osiedleńczej obszaru rewitalizacji, - stworzenia warunków do osiedlania się nowych mieszkańców, w tym młodych osób i rodzin, - wzmocnienia funkcji mieszkaniowej miasta przy zachowaniu jego uzdrowiskowego charakteru, - poprawy struktury demograficznej i społecznej obszaru zdegradowanego.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
<p>Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje działania planistyczne, przygotowawcze i organizacyjne, mające na celu uruchomienie lokalnej polityki promieszkaniowej na obszarze rewitalizacji, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizę uwarunkowań przestrzennych, demograficznych i własnościowych w zakresie rozwoju mieszkalnictwa na obszarze rewitalizacji, - identyfikację i przygotowanie dostępnych terenów pod rozwój zabudowy mieszkaniowej, w tym zabudowy wielorodzinnej, z poszanowaniem ładu przestrzennego i funkcji uzdrowiskowych miasta,

- opracowanie koncepcji i dokumentów programowych w zakresie polityki mieszkaniowej gminy, ukierunkowanej na przeciwdziałanie depopulacji,
- ewentualne działania na rzecz pozyskania terenów pod cele mieszkaniowe oraz stworzenia warunków formalnoprawnych do realizacji inwestycji mieszkaniowych,
- remont boiska sportowego przy szkole podstawowej w Iwoniczu-Zdroju
- budowa placu zabaw na osiedlu wschodnim w Iwoniczu-Zdroju

Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)

Tereny obszaru rewitalizacji, oznaczone i wskazane w Planie Ogólnym jak Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną i jednorodziną.

Zgodność z celami GPR

Projekt zgodny jest z następującymi celami GPR:

Cel strategiczny 2:

Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska

Kierunki działań:

2.2 poprawa dostępności architektonicznej i funkcjonalnej infrastruktury publicznej

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Przedsięwzięcie zapewni dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi niepełnosprawnościami nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zmodernizowane obiekty i przestrzenie będą w pełni dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami.

Łączna wartość przedsięwzięcia

5 000 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźnik produktu:

Liczba opracowanych dokumentów strategicznych / programowych w zakresie polityki mieszkaniowej (np. koncepcja rozwoju mieszkalnictwa, program mieszkaniowy, analizy demograficzne) – **minimum 1 sztuka**

sposób pomiaru: uchwały, protokoły odbioru dokumentacji

Liczba zmodernizowanych / wybudowanych elementów infrastruktury społecznej (boiska): **minimum 2 sztuki**

sposób pomiaru: protokoły odbioru robót, dokumentacja fotograficzna

Wskaźnik rezultatu:

Poprawa warunków do osiedlania się młodych osób i rodzin (liczba zapytań inwestycyjnych): **wzrost o minimum 10%**

Projekt 5

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Rozwój zimowej infrastruktury sportowej na obszarze rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój
Termin realizacji przedsięwzięcia
2026-2032
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Iwonicz-Zdrój
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
<p>Obszar rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój, pomimo wieloletnich tradycji uprawiania sportów zimowych, charakteryzuje się obecnie niewystarczającą ofertą ogólnodostępnej infrastruktury sportowej. Warto nadmienić, że w szczególności właśnie sporty zimowe historycznie stanowiły ważny element tożsamości miejscowości. Pomimo wieloletnich tradycji uprawiania skoków narciarskich oraz istnienia zachowanych elementów infrastruktury (m.in. fundamentów i wieży sędziowskiej), obecnie obiekty te nie pełnią funkcji sportowych ani społecznych.</p> <p>Brak nowoczesnej (w tym całorocznej) infrastruktury sportowej ogranicza możliwości aktywizacji dzieci i młodzieży, ale i rozwoju lokalnych klubów sportowych oraz organizacji wydarzeń sportowych i społecznych. Niedostateczne wykorzystanie potencjału terenów sportowych na obszarze rewitalizacji wpływa również negatywnie na atrakcyjność przestrzeni publicznej oraz ofertę rekreacyjną i turystyczną miasta. W konsekwencji obszar ten nie spełnia w pełni swojej roli jako miejsca integracji społecznej, aktywności fizycznej i budowania lokalnej tożsamości.</p>
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
<p>Celem ogólnym przedsięwzięcia jest rozwój zimowej infrastruktury sportowej na obszarze rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój oraz wykorzystanie jej jako koła napędowego do aktywizacji społecznej, integracji międzypokoleniowej i promocji aktywnego stylu życia.</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przywrócenia i rozwoju tradycji sportów zimowych w mieście, - zwiększenia dostępności infrastruktury sportowej dla dzieci, młodzieży i mieszkańców, - wzmocnienia roli sportu jako elementu rewitalizacji społecznej, - stworzenia warunków do działalności klubów sportowych oraz organizacji wydarzeń sportowych i rekreacyjnych, - poprawy atrakcyjności przestrzeni publicznej i oferty turystyczno-rekreacyjnej miasta.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
<p>Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje kompleksowy, wielokomponentowy rozwój infrastruktury sportowej, realizowany punktowo na obszarze rewitalizacji, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowę lub odtworzenie jednej lub dwóch skoczni narciarskich, z wykorzystaniem istniejących elementów infrastruktury (w tym fundamentów i wieży sędziowskiej), wraz z niezbędnym zapleczem technicznym i bezpieczeństwa,

- remont skoczni małej i średniej
- uporządkowanie przestrzeni na terenie dawnego stoku narciarskiego
- zakup i instalację igielitu, umożliwiającego całoroczne użytkowanie skoczni narciarskich,
- zagospodarowanie terenu wokół obiektów sportowych poprzez utworzenie strefy społecznej, przeznaczonej do realizacji działań społecznych, edukacyjnych i integracyjnych,
- ewentualne wytyczenie i przygotowanie trasy biegowej w sąsiedztwie obiektów sportowych, jako uzupełniającego elementu oferty rekreacyjnej,
- wyposażenie infrastruktury sportowej w elementy małej architektury, oświetlenie oraz rozwiązania poprawiające dostępność i bezpieczeństwo użytkowników,
- realizację działań przygotowawczych i towarzyszących, w tym dokumentacji projektowej, ekspertyz technicznych, nadzoru inwestorskiego oraz działań informacyjnych i promocyjnych.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)

- Miejsce realizacji: działka nr: 1329/58, 1329/36, 1329/57, 1329/35, 1288/2, 1329/38, 1329/55, 1329/37, 1329/40, 1329/60, 844/3, 569, 568

Zgodność z celami GPR

Projekt zgodny jest z następującymi celami strategicznymi i kierunkami działań GPR-u:

Cel strategiczny 1:

Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunki działań:

1.1 rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej, w tym obiektów dostępnych dla osób starszych, rodzin z dziećmi i osób ze szczególnymi potrzebami,

1.2 tworzenie i wzmacnianie miejsc aktywności lokalnej oraz przestrzeni sprzyjających integracji międzypokoleniowej

Cel strategiczny 2:

Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska

Kierunki działań:

2.2 poprawa dostępności architektonicznej i funkcjonalnej infrastruktury publicznej

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Przedsięwzięcie zapewni dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi niepełnosprawnościami nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zmodernizowane obiekty i przestrzenie będą w pełni dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami.

Łączna wartość przedsięwzięcia

15 000 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźnik produktu:

Liczba wybudowanych / odtworzonych / wyremontowanych skoczni narciarskich: **minimum 1 sztuka**

sposób pomiaru: protokoły odbioru robót budowlanych, dokumentacja powykonawcza

Liczba opracowanych dokumentacji technicznych / ekspertyz / projektów: **minimum 1 sztuka**

sposób pomiaru: umowy, protokoły odbioru dokumentacji

Wskaźnik rezultatu:

Liczba organizowanych wydarzeń sportowych i rekreacyjnych: wartość docelowa – **8 wydarzeń**

sposób pomiaru: kalendarz wydarzeń gminnych

Projekt 6

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Przebudowa Sanatorium Pod Jodłą w Iwoniczu-Zdroju
Termin realizacji przedsięwzięcia
2026-2027
Nazwa wnioskodawcy
„Uzdrowisko Iwonicz” S.A.
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Realizacja przedsięwzięcia ma na celu podniesienie standardu pobytu kuracjuszy, zwiększenie dostępności obiektu oraz rozszerzenie oferty zabiegowej. Projekt odpowiada na zły stan techniczny i estetyczny zabytkowego budynku, niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz niewystarczającą efektywność energetyczną obiektu.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> - rewitalizacja zabytkowego obiektu sanatoryjnego zlokalizowanego w centrum uzdrowiska, - rozwój i uzupełnienie oferty zabiegowej spółki, - poprawa bezpieczeństwa pożarowego budynku, - zwiększenie dostępności architektonicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, - rewitalizacja terenu przyległego do obiektu, - ograniczenie kosztów eksploatacyjnych poprzez zmniejszenie zużycia energii cieplnej i elektrycznej. <p>Istotnym celem jest również dostosowanie obiektu do wymagań określonych w:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, – rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie turnusów rehabilitacyjnych, – Ustawie Prawo Budowlane, Ustawie o ochronie przeciwpożarowej i Ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, – rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, – rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> - Termomodernizacja budynku - wymiana stolarki okiennej i drzwiowej o normatywnych współczynnikach przenikalności ciepłej, izolacja stropów i dachu budynku. - Zabezpieczenie przeciwwilgociowe budynku - drenaż opaskowy terenów wokół budynku, wzmocnienie i izolacja fundamentów, iniekcje ścian zabezpieczające przed kapilarnym podciąganiem wody z gruntu. - Remont dachu- wymiana całego pokrycia dachu wraz z remontem kominów.

- Renowacja elewacji budynku - uzupełnienie tynków na elewacji z malowaniem farbami niewiechciowymi, renowacja i uzupełnienie okładzin kamiennych, renowacja balkonów i balustrad, renowacja schodów wejściowych, dostosowanie podjazdu dla niepełnosprawnych do wymogów warunków technicznych,
  - Dostosowanie budynku do wymogów p-poż. - montaż instalacji wykrywania pożaru, montaż instalacji tryskaczowej na ścianie sąsiadującej z lasem, montaż pożarowej stolarki na zewnątrz budynku i wewnątrz, wydzielenie stref bezpieczeństwa pożarowego w budynku, likwidacja łatwopalnego wyposażenia budynku, zabezpieczenie środkami niepalnymi konstrukcji budynku.
  - Dostosowanie budynku dla osób niepełnosprawnych - budowa ogólnodostępnych łazienek dla niepełnosprawnych, likwidacja nosków schodów klatek schodowych, likwidacja wysokich progów wraz wymiana drzwi na normatywne, montaż instalacji przywoławczej w pokojach i łazienkach ogólnodostępnych.
  - Rewitalizacja i unowocześnienie pokoi - przebudowa pokoi i łazienek w pokojach zgodnie ze współczesnymi standardami wyposażenia i komfortu z wyposażeniem we współczesną armaturę i umeblowanie.
  - Reorganizacja funkcji pomieszczeń - zmiana funkcji pomieszczeń poprawiając rozmieszczenie, lokalizację i ergonomię pracy.
  - Stworzenie bazy rekreacyjno-zabiegowej - budowa strefy rekreacyjnej oraz zabiegowej na parterze budynku. W skład strefy rekreacyjno-zabiegowej wejdą: wanna jacuzzi, kapsuła floatingowa, sauna infrared, masaż suchy membranowy, stanowisko ganbanyoku - sauny skalnej, masażu ręcznego, pomieszczenia z zabiegami wykorzystujące urządzenia ledoterapii, elektroterapii i laseroterapii oraz pomieszczenie odnowy biologicznej.
  - Rewitalizacja przyległego terenu - wykonanie zostaną nowe nawierzchnie dróg, miejsc postojowych, chodników dla pieszych oraz opaski odbojowej budynku.
- Realizacja przedsięwzięcia na obszarze objętym ochroną konserwatorską lub w otoczeniu zabytku będzie wymagała uzyskania pozwolenia Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)

38-440 Iwonicz-Zdrój, al. Torosiewicza 1, Sanatorium Pod Jodłą, działka nr 1262. Obiekt wpisany indywidualnie do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków pod numerem A-I 723 z 30.06.2021r

Na etapie realizacji inwestycji obligatoryjnie zostaną przeprowadzone osobne uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków

Zgodność z celami GPR

Projekt zgodny jest z następującymi celami strategicznymi i kierunkami działań GPR-u:

Cel strategiczny 1:

Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunki działań:

1.1 rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej, w tym obiektów dostępnych dla osób starszych, rodzin z dziećmi i osób ze szczególnymi potrzebami,

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

a) zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków - poszerzenie otworów drzwiowych, likwidacja/pomniejszenie wysokości progów, likwidacja nosków schodowych, zapewnienie bez przeszkodowego przemieszczania się w przestrzeni komunikacyjnej

- b) instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń - powstanie oznakowanie pomieszczeń z opisem w języku Braiill'a,
- c) zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy - rozmieszczenie piętrowych tablic z planami tyflograficznymi.
- d) zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego - dostęp będzie Zapewniony
- e) zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób – pomoc personelu przy ewakuacji - ratowaniu

W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ:

wymagania określone w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych - informacja już zamieszczona. W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNEJ:

- a) obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się w języku migowym i innych środkach komunikowania się lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje -usługa udostępniona,
- b) instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, których celem jest wspomaganie słyszenia-zamontowana zostanie przenośna pętla indukcyjna
- c) zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności - w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania - informacja już zamieszczona
- d) zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku - dostęp będzie zapewniony.

Łączna wartość przedsięwzięcia

12 700 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźnik produktu:

Powierzchnia obiektu dostosowanego w zakresie energooszczędności: **2424,03 m²**,

Liczba obiektów, w których zastosowano racjonalne udogodnienia dla osób o szczególnych potrzebach: **2 (budynek + otoczenie)**

Wskaźnik rezultatu:

Zwiększenie obłożenia budynku gośćmi komercyjnymi oraz kontraktowymi z NFZ: **15%**

Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej oraz gazu ziemnego: 6% - **33MWh**

Wzrost zatrudnienia w obiekcie: **1-2 osoby**

Projekt 7

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Remont i przebudowa Sanatorium Stare Łazienki w Iwoniczu-Zdroju
Termin realizacji przedsięwzięcia
2026-2027
Nazwa wnioskodawcy
„Uzdrowisko Iwonicz” S.A.
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Przedsięwzięcie odpowiada na potrzebę podniesienia standardu pobytu kuracjuszy, zwiększenia dostępności architektonicznej oraz rozszerzenia oferty zabiegowej. Realizacja projektu ma na celu poprawę stanu technicznego i estetycznego zabytkowego obiektu, dostosowanie go do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz zwiększenie efektywności energetycznej budynku.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Rewitalizacja zabytkowego obiektu w centrum Uzdrowiska. Rozwinięcie i uzupełnienie oferty zabiegowej w budynku i Spółce. Poprawa bezpieczeństwa pożarowego budynku Sanatorium. Zwiększenie dostępności budynku dla osób niepełnosprawnych. Rewitalizacja przyległych terenów do budynku. Redukcja kosztów zużycie energii cieplnej i elektrycznej. Dodatkowym aspektem jest dostosowanie obiektu do wymagań określonych w: <ul style="list-style-type: none"> – rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, – rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie turnusów rehabilitacyjnych, – Ustawie Prawo Budowlane, Ustawie o ochronie przeciwpożarowej i Ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, – rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, – rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
- Termomodernizacja budynku - wymiana stolarki okiennej i drzwiowej o normatywnych współczynnikach przenikalności ciepłej, izolacja stropów i dachu budynku. - Zabezpieczenie przeciwwilgociowe budynku - drenaż opaskowy terenów wokół budynku, wzmocnienie i izolacja fundamentów, iniekcje ścian zabezpieczające przed kapilarnym podciąganiem wody z gruntu. - Remont dachu- wymiana całego pokrycia dachu wraz z remontem kominów. - Renowacja elewacji budynku - uzupełnienie tynków na elewacji z malowaniem farbami niewiechciowymi, renowacja i uzupełnienie okładzin kamiennych, renowacja balkonów i balustrad, renowacja schodów wejściowych, dostosowanie podjazdu dla niepełnosprawnych do wymogów warunków technicznych,

- Dostosowanie budynku do wymogów p-poż. - montaż instalacji wykrywania pożaru, montaż instalacji tryskaczowej na ścianie sąsiadującej z lasem, montaż pożarowej stolarki na zewnątrz budynku i wewnątrz, wydzielenie stref bezpieczeństwa pożarowego w budynku, likwidacja łatwopalnego wyposażenia budynku, zabezpieczenie środkami niepalnymi konstrukcji budynku.

- Dostosowanie budynku dla osób niepełnosprawnych - budowa ogólnodostępnych łazienek dla niepełnosprawnych, likwidacja nosków schodów klatek schodowych, likwidacja wysokich progów wraz wymiana drzwi na normatywne, montaż instalacji przywoławczej w pokojach i łazienkach ogólnodostępnych.

- Rewitalizacja i unowocześnienie pokoi - przebudowa pokoi i łazienek w pokojach zgodnie ze współczesnymi standardami wyposażenia i komfortu z wyposażeniem we współczesną armaturę i meblowanie.

Realizacja przedsięwzięcia na obszarze objętym ochroną konserwatorską lub w otoczeniu zabytku będzie wymagała uzyskania pozwolenia Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)

Iwonicz-Zdrój, Plac Karola i Józefa 3, Sanatorium Stare Łazienki, działka nr 1320/20. Obiekt wpisany do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków pod numerem A-730 z 1973 roku

Na etapie realizacji inwestycji obligatoryjnie zostaną przeprowadzone osobne uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków

Zgodność z celami GPR

Projekt zgodny jest z następującymi celami strategicznymi i kierunkami działań GPR-u:

Cel strategiczny 1:

Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunki działań:

1.1 rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej, w tym obiektów dostępnych dla osób starszych, rodzin z dziećmi i osób ze szczególnymi potrzebami,

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

a) zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków - poszerzenie otworów drzwiowych, likwidacja/pomniejszenie wysokości progów, likwidacja nosków schodowych, zapewnienie bez przeszkodowego przemieszczania się w przestrzeni komunikacyjnej

b) instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń - powstanie oznakowanie pomieszczeń z opisem w języku Braille'a,

c) zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy - rozmieszczenie piętrowych tablic z planami tyflograficznymi.

d) zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego - dostęp będzie Zapewniony

e) zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób – pomoc personelu przy ewakuacji - ratowaniu

W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ:

wymagania określone w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych - informacja już zamieszczona. W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNEJ:

a) obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się w języku migowym i innych środkach komunikowania się lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje -usługa udostępniona,

b) instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, których celem jest wspomaganie słyszenia-zamontowana zostanie przenośna pętla indukcyjna

c) zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności - w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania - informacja już zamieszczona

d) zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku - dostęp będzie zapewniony.

Łączna wartość przedsięwzięcia

3 900 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźnik produktu:

Powierzchnia obiektu dostosowanego w zakresie energooszczędności: **1356,20 m²**,

Liczba obiektów, w których zastosowano racjonalne udogodnienia dla osób o szczególnych potrzebach: **1**

Wskaźnik rezultatu:

Zwiększenie obłożenia budynku gośćmi komercyjnymi oraz kontraktowymi z NFZ: **15%**,

Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej oraz gazu ziemnego: 6% - **33MWh**

Projekt 8

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Przebudowa Budynku Centrum Lecznictwa Uzdrawiskowego w Iwoniczu-Zdroju
Termin realizacji przedsięwzięcia
2027-2028
Nazwa wnioskodawcy
„Uzdrowisko Iwonicz” S.A.
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Przedsięwzięcie odpowiada na potrzebę zwiększenia bazy noclegowej, poprawy standardu pobytu kuracjuszy oraz reorganizacji i podniesienia ergonomii bazy zabiegowej. Projekt zakłada zwiększenie dostępności architektonicznej obiektu, rozszerzenie oferty leczniczej oraz poprawę stanu technicznego i wizualnego budynku.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Rewitalizacja zabytkowego obiektu w centrum Uzdrawiska. Rozwinięcie i uzupełnienie oferty zabiegowej w budynku i Spółce. Poprawa bezpieczeństwa pożarowego budynku Sanatorium. Zwiększenie dostępności budynku dla osób niepełnosprawnych. Rewitalizacja przyległych terenów do budynku. Redukcja kosztów zużycie energii cieplnej i elektrycznej. Dodatkowym aspektem jest dostosowanie obiektu do wymagań określonych w: <ul style="list-style-type: none"> – rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrawiskowego, – rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie turnusów rehabilitacyjnych, – Ustawie Prawo Budowlane, Ustawie o ochronie przeciwpożarowej i Ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, – rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, – rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
- Przeniesienie bazy zabiegowej z piętra III na niższe kondygnacje. Przestrzeń uwolniona zostanie przeznaczona pod cele noclegowe, poszerzając ofertę zlokalizowanego w budynku Sanatorium Uzdrawiskowego Nr IV. - Poszerzenie, dodanie, reorganizacja i ergonomia bazy zabiegowej na parterze, I oraz II piętrze. - Dostosowanie pomieszczeń i instalacji do obecnych standardów i wymogów rozporządzeń. - Dostosowanie budynku do wymogów p-poż. - montaż instalacji wykrywania pożaru, montaż pożarowej stolarki w budynku, wydzielenie stref bezpieczeństwa pożarowego w budynku, likwidacje łatwopalnego wyposażenia budynku.

- Dostosowanie budynku dla osób niepełnosprawnych - budowa ogólnodostępnych łazienek dla niepełnosprawnych, likwidacja wysokich progów wraz wymianą drzwi na normatywne, montaż instalacji przywoławczej w pokojach i łazienkach ogólnodostępnych.

- Przebudowa części basenowej z wymianą foli basenowej, reorganizacją szatni basenowej.

Realizacja przedsięwzięcia na obszarze objętym ochroną konserwatorską lub w otoczeniu zabytku będzie wymagała uzyskania pozwolenia Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)

Iwonicz-Zdrój, ul. Kulczyńskiego 1a, Centrum Lecznictwa Uzdrawiskowego, działki nr 1314/6,1314/8,1314/12

Zgodność z celami GPR

Projekt zgodny jest z następującymi celami strategicznymi i kierunkami działań GPR-u:

Cel strategiczny 1:

Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunki działań:

1.1 rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej, w tym obiektów dostępnych dla osób starszych, rodzin z dziećmi i osób ze szczególnymi potrzebami,

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

a) zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków - poszerzenie otworów drzwiowych, likwidacja/pomniejszenie wysokości progów, likwidacja nosków schodowych, zapewnienie bez przeszkodowego przemieszczania się w przestrzeni komunikacyjnej

b) instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń - powstanie oznakowanie pomieszczeń z opisem w języku Braille'a,

c) zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy - rozmieszczenie piętrowych tablic z planami tyflograficznymi.

d) zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego - dostęp będzie Zapewniony

e) zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób – pomoc personelu przy ewakuacji - ratowaniu

W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ:

wymagania określone w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych - informacja już zamieszczona.

W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNEJ:

a) obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się w języku migowym i innych środkach komunikowania się lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje -usługa udostępniona,

b) instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, których celem jest wspomaganie słyszenia-zamontowana zostanie przenośna pętla indukcyjna

c) zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności - w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania - informacja już zamieszczona

d) zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku - dostęp będzie zapewniony.

Łączna wartość przedsięwzięcia

28 000 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźnik produktu:

Powierzchnia obiektu dostosowanego do osób o szczególnych potrzebach: **5826,34 m²**,

Liczba obiektów, w których zastosowano racjonalne udogodnienia dla osób o szczególnych potrzebach: **1**

Wskaźnik rezultatu:

Zwiększenie obłożenia budynku gośćmi komercyjnymi oraz kontraktowymi z NFZ: **100%**,

Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej oraz gazu ziemnego: 3% - **45MWh**

Projekt 9

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Modernizacja i remont amfiteatru w Iwoniczu-Zdroju na Alei Leśnej
Termin realizacji przedsięwzięcia
2026-2027
Nazwa wnioskodawcy
Zarząd Miasta Iwonicz-Zdrój
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Przedsięwzięcie odpowiada na brak odpowiednio przystosowanej infrastruktury umożliwiającej prowadzenie działań społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych dla różnych grup mieszkańców, w tym seniorów i młodzieży. Obiekt znajduje się w postępującym stanie degradacji technicznej, co ogranicza jego funkcjonalność oraz możliwość wykorzystania jako przestrzeni publicznej i mienia komunalnego.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> - zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnej w zakresie dostępu do infrastruktury kulturalno-rekreacyjnej, - przywrócenie funkcji społecznych i użytkowych obiektu, - zwiększenie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej obszaru, - poprawa stanu technicznego i estetyki przestrzeni publicznej, - aktywizacja mieszkańców poprzez stworzenie miejsca integracji i wydarzeń lokalnych.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> - wymiana pokrycia dachowego wraz z niezbędnymi pracami konstrukcyjnymi, - remont i modernizacja pomieszczeń wewnętrznych obiektu, - dostosowanie pomieszczeń do funkcji społeczno-kulturalnych, - wyposażenie obiektu w niezbędne instalacje, sprzęt i elementy wyposażenia umożliwiające organizację wydarzeń, spotkań i zajęć.
Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)
38-440 Iwonicz-Zdrój, Al. Leśna 2
Zgodność z celami GPR
Projekt zgodny jest z następującymi celami strategicznymi i kierunkami działań GPR-u: Cel strategiczny 1: Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji Kierunki działań:

1.1 rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej, w tym obiektów dostępnych dla osób starszych, rodzin z dziećmi i osób ze szczególnymi potrzebami,

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Obiekt będzie dostępne dla wszystkich. Dla osób ze szczególnymi potrzebami zostaną zapewnione miejsca w odpowiedniej dla nich lokalizacji bez barier architektonicznych czy logistycznych.

Łączna wartość przedsięwzięcia

1 000 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźnik produktu:

Liczba zrewitalizowanych obiektów infrastruktury zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji– **1**

Wskaźnik rezultatu:

Liczba osób korzystających z obiektu infrastruktury: **1000 osób rocznie**

Projekt 10

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Poznajmy mistrzów sportu!
Termin realizacji przedsięwzięcia
2027-2029
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Iwonicz-Zdrój we współpracy z Centrum Sportu i Turystyki
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Na obszarze gminy obserwuje się spadek aktywności fizycznej dzieci i młodzieży, ograniczoną integrację międzypokoleniową oraz niewystarczające wykorzystanie lokalnego dziedzictwa sportowego w działaniach edukacyjnych i społecznych. Młodzi mieszkańcy w niewielkim stopniu identyfikują się z historią Iwonicza-Zdroju jako ważnego ośrodka sportów zimowych Podkarpacia. Brakuje cyklicznych wydarzeń o charakterze motywacyjnym i edukacyjnym, które łączyłyby promocję zdrowego stylu życia z budowaniem tożsamości lokalnej.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie kapitału społecznego i integracji mieszkańców, - promocja aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, - budowanie lokalnej tożsamości w oparciu o dziedzictwo sportowe Iwonicza-Zdroju, - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez otwarte i bezpłatne wydarzenia o charakterze edukacyjno-motywacyjnym.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> - organizacja cyklicznych spotkań (1 raz na kwartał) z uznanymi sportowcami, trenerami i działaczami sportowymi, - prelekcje, warsztaty motywacyjne oraz pokazy sportowe, - elementy edukacyjne dotyczące historii sportów zimowych w Iwoniczu-Zdroju i regionie, - działania promocyjne (plakaty, media społecznościowe, współpraca ze szkołami), - przygotowanie materiałów edukacyjnych dla uczestników, - współpraca ze szkołami, klubami sportowymi i organizacjami pozarządowymi.
Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)
Centrum Sportu i Turystyki, Aleja Słoneczna 18 Iwonicz-Zdrój
Zgodność z celami GPR
Projekt zgodny jest z następującymi celami strategicznymi i kierunkami działań GPR-u: Cel strategiczny 1: Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji Kierunki działań: 1.3 rozwój oferty działań społecznych, kulturalnych, edukacyjnych i sportowych, odpowiadających na potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji 1.4 wzmocnianie aktywności obywatelskiej i współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami lokalnymi
Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków. Instalacja urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń. Nieodpłatna formuła wydarzeń.

Łączna wartość przedsięwzięcia

90 000 zł (koszty honorariów gości, organizacji wydarzeń, promocji, materiałów edukacyjnych i obsługi technicznej).

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźnik produktu:

- liczba zorganizowanych spotkań – **min. 12 wydarzeń w latach 2027–2029**,
- liczba zaproszonych osobistości świata sportu – **min. 12 osób**,
- liczba uczestników wydarzeń – **min. 500 osób łącznie**.

Metoda pomiaru: listy obecności, dokumentacja fotograficzna, raporty organizatora.

Wskaźnik rezultatu:

- wzrost deklarowanej aktywności fizycznej wśród uczestników,
- zwiększenie wiedzy o historii sportowej Iwonicza-Zdroju,
- wzrost uczestnictwa mieszkańców w lokalnych wydarzeniach sportowo-kulturalnych.

Metoda pomiaru: analiza frekwencji, sprawozdania szkół i partnerów projektu

Projekt 11

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Lepsze życie: program profilaktyczny
Termin realizacji przedsięwzięcia
2027-2030
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Iwonicz-Zdrój we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Na terenie gminy występują zjawiska związane z nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, a także uzależnieniami behawioralnymi (internet, gry). Problem dotyczy osób młodych, dorosłych oraz seniorów i przekłada się na osłabienie więzi rodzinnych, bierność społeczną oraz ryzyko wykluczenia. Jednocześnie widoczny jest niedostateczny poziom wiedzy mieszkańców na temat mechanizmów uzależnień, sposobów reagowania oraz dostępnych form pomocy. Brak systemowych działań profilaktycznych i integracyjnych może prowadzić do pogłębiania kryzysów społecznych oraz marginalizacji części mieszkańców.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
<p>Cel ogólny: Wzmocnienie odporności społecznej mieszkańców gminy poprzez zintegrowane działania profilaktyczne, edukacyjne i integracyjne ograniczające ryzyko uzależnień oraz wykluczenia społecznego.</p> <p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podniesienie świadomości dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów w zakresie zagrożeń uzależnieniami, - rozwijanie kompetencji społecznych i umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, - zwiększenie udziału mieszkańców w działaniach animacyjnych i środowiskowych, - aktywizacja seniorów jako uczestników i współorganizatorów działań społecznych.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
<p>W zakresie rzeczowym przedsięwzięcia znajduje się realizacja:</p> <p>Warsztatów i zajęcia profilaktyczne dla dzieci i młodzieży szkolnej (uzależnienia chemiczne i behawioralne, cyberbezpieczeństwo, presja rówieśnicza).</p> <p>Spotkań edukacyjnych dla rodziców i opiekunów – rozpoznawanie symptomów uzależnień, komunikacja w rodzinie, dostępne formy pomocy.</p> <p>Szkoleń dla kadry lokalnej (nauczyciele, pracownicy instytucji, animatorzy, wolontariusze).</p> <p>Działań animacyjne i integracyjne – pikniki profilaktyczne, wydarzenia międzypokoleniowe, kampanie społeczne.</p> <p>Działań informacyjnych, to jest produkcji materiałów edukacyjnych: (broszury, plakaty, treści online).</p>
Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwoniczu-Zdroju, Pl. Dietla 2, 38-440 Iwonicz-Zdrój oraz inne obiekty użyteczności publicznej na terenie gminy Iwonicz-Zdrój.

Zgodność z celami GPR

Cel strategiczny 1:

Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunki działań:

1.3 rozwój oferty działań społecznych, kulturalnych, edukacyjnych i sportowych, odpowiadających na potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji

1.4 wzmocnianie aktywności obywatelskiej i współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami lokalnymi

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków.

Instalacja urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń. Nieodpłatna formuła wydarzeń.

Łączna wartość przedsięwzięcia

60 000 zł (20 000 zł rocznie)

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźnik produktu:

- Liczba zrealizowanych warsztatów, spotkań i szkoleń profilaktycznych – **min. 15 wydarzeń (5 wydarzeń rocznie).**

- Liczba wydanych materiałów edukacyjnych – **minimum 300 egzemplarzy materiałów drukowanych.**

Sposób pomiaru: harmonogram działań, listy obecności, dokumentacja fotograficzna, raporty realizatora.

Wskaźnik rezultatu:

Liczba mieszkańców uczestniczących w działaniach profilaktycznych – **minimum 100 osób rocznie.**

Sposób pomiaru: rejestry uczestników, ankiety ewaluacyjne przed/po cyklu działań, sprawozdania GOPS i partnerów.

Projekt 12

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Klub Aktywnego Seniora
Termin realizacji przedsięwzięcia
2027–2030
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Iwonicz-Zdrój
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Na obszarze gminy obserwuje się proces starzenia się społeczeństwa, rosnącą liczbę osób w wieku poprodukcyjnym oraz zjawiska samotności i ograniczonego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym. Brakuje stałej, systemowej oferty integracyjno-aktywizującej skierowanej do osób 50+/60+, umożliwiającej rozwijanie zainteresowań, podtrzymywanie relacji społecznych, poprawę kondycji psychofizycznej oraz kompetencji cyfrowych. Skutkiem jest ryzyko wykluczenia społecznego, niska aktywność obywatelska oraz niewykorzystany potencjał doświadczenia i wiedzy starszych mieszkańców.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Zwiększenie udziału seniorów w życiu społecznym i kulturalnym gminy. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i samotności osób starszych. Wzrost aktywności fizycznej, intelektualnej i obywatelskiej mieszkańców 50+. Rozwój kompetencji cyfrowych i społecznych seniorów. Wzmacnianie integracji międzypokoleniowej i tożsamości lokalnej.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
W ramach Klubu Aktywnego Seniora mieszczą się takie aktywności i działania (zgodnie z zapotrzebowaniem zainteresowanych), jak: Zajęcia edukacyjno-cyfrowe – podstawy obsługi komputera i smartfona, e-usługi publiczne, bezpieczeństwo w sieci, bankowość elektroniczna). Warsztaty twórcze i kulturalne – rękodzieło, plastyka, muzyka, fotografia, spotkania literackie, klub dyskusyjny. Aktywność ruchowa i prozdrowotna – gimnastyka dla seniorów, nordic walking, spotkania z fizjoterapeutą, dietetykiem, prelekcje zdrowotne Spotkania integracyjne i międzypokoleniowe – wydarzenia okolicznościowe, wolontariat seniorów, współpraca ze szkołami i organizacjami lokalnymi.
Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)
Centrum Kultury i Czytelnictwa w Iwoniczu-Zdroju, Pl. Dietla 2, 38-440 Iwonicz-Zdrój oraz obiekty użyteczności publicznej na terenie gminy Iwonicz-Zdrój (np. dom kultury, świetlica wiejska, biblioteka)
Zgodność z celami GPR

Cel strategiczny 1:

Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunki działań:

1.3 rozwój oferty działań społecznych, kulturalnych, edukacyjnych i sportowych, odpowiadających na potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji

1.4 wzmocnianie aktywności obywatelskiej i współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami lokalnymi

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków.

Instalacja urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń. Nieodpłatna formuła wydarzeń.

Łączna wartość przedsięwzięcia

Okolo 60 000 zł rocznie

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźnik produktu:

Liczba zorganizowanych warsztatów/zajęć/spotkań – min. **8 wydarzeń rocznie.**

Sposób pomiaru: harmonogram zajęć, listy obecności, dokumentacja fotograficzna.

Wskaźnik rezultatu:

Liczba uczestników Klubu Aktywnego Seniora – **20-40 osób rocznie.**

Projekt 13

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Iwonicz-Zdrój: dumni z naszego dziedzictwa!
Termin realizacji przedsięwzięcia
2027-2028
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Iwonicz-Zdrój we współpracy z Centrum Sportu i Turystyki w Iwoniczu-Zdroju
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Na obszarze gminy koniecznym jest zwiększenie poziomu wiedzy mieszkańców i turystów na temat lokalnego dziedzictwa historycznego, kulturowego i przyrodniczego. Z jednej strony warto wdrożyć atrakcyjny wizualnie system informacji o miejscach ważnych dla historii i tożsamości Iwonicza-Zdroju. Jego brak powodować może osłabienie identyfikacji mieszkańców z miejscem zamieszkania, niewystarczające wykorzystanie potencjału turystycznego oraz ograniczone wykorzystanie zrewitalizowanych przestrzeni publicznych jako nośników treści społecznych i edukacyjnych. Jednocześnie istnieje potrzeba działań animacyjnych integrujących mieszkańców wokół lokalnej historii i tradycji.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Wzmocnienie tożsamości lokalnej oraz więzi społecznych mieszkańców gminy poprzez popularyzację dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz zwiększenie atrakcyjności i funkcjonalności zrewitalizowanych przestrzeni publicznych.
Do cele szczegółowych należy:
<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie świadomości historycznej i kulturowej mieszkańców, - budowanie więzi społecznych w oparciu o lokalne tradycje i dziedzictwo, - podniesienie atrakcyjności turystycznej przestrzeni publicznych, - aktywizacja mieszkańców poprzez działania edukacyjne i animacyjne, - rozwój oferty kulturalno-edukacyjnej dostępnej dla różnych grup wiekowych, w tym seniorów i młodzieży.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
W katalogu przewidywanych działań związanych z realizacją projektów zaliczamy:
Komponent 1 – Rozwinięcie szaty informacyjnej gminy w przestrzeni publicznej
<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie spójnej koncepcji wizualnej systemu informacji o dziedzictwie Iwonicza-Zdroju, - przygotowanie i montaż tablic, plansz, słupów informacyjnych lub elementów małej architektury opisujących miejsca istotne historycznie, kulturowo i przyrodniczo, - przygotowanie treści w formie przystępnej i atrakcyjnej graficznie (mapy, archiwalne fotografie, ciekawostki, krótkie opisy, wersje uproszczone dla dzieci), - zastosowanie kodów QR kierujących do rozszerzonych materiałów cyfrowych (nagrania audio, galerie zdjęć, mapy online), - lokalizacja elementów informacyjnych w zrewitalizowanych przestrzeniach publicznych (parki, place, ciągi spacerowe, okolice obiektów zabytkowych).
Komponent 2 – Spacer edukacyjny z przewodnikiem
<ul style="list-style-type: none"> - organizacja cyklicznych, otwartych spacerów edukacyjnych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji i turystów, - tematyczne trasy historyczne, uzdrowiskowe i przyrodnicze,
Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)
Centrum Sportu i Turystyki w Iwoniczu-Zdroju, Al. Słoneczna 18 Iwonicz-Zdrój, część zadania realizowane na całym obszarze rewitalizacji Iwonicz-Zdrój
Zgodność z celami GPR
Cel strategiczny 1:

Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunki działań:

1.3 rozwój oferty działań społecznych, kulturalnych, edukacyjnych i sportowych, odpowiadających na potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji

1.4 wzmocnianie aktywności obywatelskiej i współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami lokalnymi

Opis zapewniający dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków. Instalacja urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń. Nieodpłatna formuła wydarzeń.

Łączna wartość przedsięwzięcia

100 000 zł (opracowanie graficzne, produkcja i montaż elementów informacyjnych, wynagrodzenia przewodników, materiały edukacyjne, promocja).

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu:

- liczba zamontowanych elementów systemu informacji o dziedzictwie: **minimum 10 sztuk**

- liczba zorganizowanych spacerów edukacyjnych – **minimum 8 spacerów**

Sposób pomiaru: protokoły odbioru, harmonogram wydarzeń, dokumentacja fotograficzna.

Wskaźniki rezultatu:

- liczba uczestników spacerów i odbiorców działań informacyjnych – **minimum 200 osób**

Sposób pomiaru: listy obecności, ankiety.

Projekt 14

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Modernizacja ścieżki - chodnika prowadzącego z SU PIAST do Parku Zdrojowego
Termin realizacji przedsięwzięcia
2026-2028
Nazwa wnioskodawcy
Związek Rzemiosła Polskiego
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Istniejący ciąg pieszy charakteryzuje się obniżonym standardem nawierzchni oraz niewystarczającym oświetleniem i brakiem elementów wspomagających poruszanie się osób o ograniczonej mobilności. Stan techniczny i estetyczny traktu wpływa negatywnie na komfort oraz bezpieczeństwo użytkowników, w szczególności kuracjuszy i osób starszych.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> - poprawa komfortu i bezpieczeństwa poruszania się pomiędzy obiektami uzdrowiskowymi a Parkiem Zdrojowym, - zwiększenie dostępności infrastruktury pieszej dla osób ze szczególnymi potrzebami, - podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej, - uporządkowanie i zagospodarowanie zieleni przyległej do ciągu komunikacyjnego.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> - wymiana nawierzchni chodnika na antypoślizgowe płyty o podwyższonych parametrach użytkowych, - montaż poręczy wzdłuż ciągu pieszego w miejscach o zwiększonym nachyleniu terenu, - instalacja energooszczędnego oświetlenia solarnego wzdłuż traktu oraz przy zejściu na deptak, - wykonanie dwóch stref odpoczynku wyposażonych w ławki, - uporządkowanie i częściowe zagospodarowanie terenów zielonych przyległych do ścieżki. <p>Realizacja przedsięwzięcia na obszarze objętym ochroną konserwatorską lub w otoczeniu zabytku będzie wymagała uzyskania pozwolenia Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.</p>
Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)
SU PIAST ul. Kulczyńskiego 5, 38-440 Iwonicz Zdrój
Zgodność z celami GPR
Projekt zgodny jest z następującymi celami strategicznymi i kierunkami działań GPR-u: Cel strategiczny 1:

Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunki działań:

1.1 rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej, w tym obiektów dostępnych dla osób starszych, rodzin z dziećmi i osób ze szczególnymi potrzebami,

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

W ramach realizacji przedsięwzięcia przewiduje się:

- zastosowanie nawierzchni antypoślizgowej o zwiększonej porowatości,
- montaż poręczy ułatwiających poruszanie się osobom o ograniczonej mobilności,
- doświetlenie ciągu pieszego po zmroku,
- wyznaczenie stref odpoczynku umożliwiających przerwy w przemieszczaniu się.

Łączna wartość przedsięwzięcia

220 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźnik produktu:

Powierzchnia obszaru objętego rewitalizacją i zagospodarowaniem terenu zielonego **1 000 m²**,

Liczba obiektów, w których zastosowano racjonalne udogodnienia dla osób o szczególnych potrzebach: **1**

Wskaźnik rezultatu:

Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanej infrastruktury – **54 750 osób**

Projekt 15

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Modernizacja chodnika i drogi dojazdowej od ulicy Kulczyńskiego dla kuracjuszy i gości obiektu SU PIAST I ZIEMOWIT
Termin realizacji przedsięwzięcia
2027-2029
Nazwa wnioskodawcy
Związek Rzemiosła Polskiego
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Istniejąca droga wewnętrzna oraz przyległy chodnik charakteryzują się obniżonym standardem technicznym i użytkowym, co wpływa na komfort oraz bezpieczeństwo dojazdu i dojścia do obiektów uzdrowiskowych. Niedostateczne oświetlenie, nierówności nawierzchni oraz brak czytelnego oznakowania ograniczają dostępność infrastruktury dla kuracjuszy, osób starszych i osób o ograniczonej mobilności.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości i bezpieczeństwa dojazdu do obiektów uzdrowiskowych, - zwiększenie komfortu poruszania się pieszych, - podniesienie dostępności infrastruktury komunikacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami, - poprawa walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni, - uporządkowanie terenów zielonych przyległych do ciągów komunikacyjnych.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> - wymiana nawierzchni chodnika na antypoślizgowe płyty o podwyższonych parametrach użytkowych, - naprawa i uzupełnienie ubytków w nawierzchni drogi dojazdowej oraz wykonanie nowej warstwy ścieralnej, - doświetlenie drogi i chodnika energooszczędnymi oprawami oświetleniowymi, - wykonanie oznakowania poziomego i pionowego poprawiającego czytelność organizacji ruchu, - lokalne poszerzenie przestrzeni manewrowej oraz niwelacja nierówności terenu w newralgicznych miejscach, - uporządkowanie i częściowe zagospodarowanie zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych. <p>Realizacja przedsięwzięcia na obszarze objętym ochroną konserwatorską lub w otoczeniu zabytku będzie wymagała uzyskania pozwolenia Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.</p>
Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)
SU PIAST ul. Kulczyńskiego 5, 38-440 Iwonicz Zdrój
Zgodność z celami GPR

Projekt zgodny jest z następującymi celami strategicznymi i kierunkami działań GPR-u:

Cel strategiczny 1:

Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunki działań:

1.1 rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej, w tym obiektów dostępnych dla osób starszych, rodzin z dziećmi i osób ze szczególnymi potrzebami,

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

W ramach przedsięwzięcia przewiduje się:

- zastosowanie nawierzchni antypoślizgowych o zwiększonej porowatości,
- likwidację nierówności i barier terenowych utrudniających poruszanie się,
- poprawę oświetlenia ciągów komunikacyjnych po zmroku,
- czytelne oznakowanie przestrzeni oraz możliwość krótkotrwałego postoj u ułatwiającego wysiadanie osobom o ograniczonej mobilności.

Łączna wartość przedsięwzięcia

400 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźnik produktu:

Powierzchnia obszaru objętego rewitalizacją i zagospodarowaniem terenu zielonego: **1500 m²**,

Liczba obiektów, w których zastosowano racjonalne udogodnienia dla osób o szczególnych potrzebach: **1**

Wskaźnik rezultatu:

Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanej infrastruktury – **54 750 osób**

Projekt 16

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Poprawa wizualna i estetyczna obiektu SU PIAST poprzez wymianę pokrycia dachu oraz zamontowanie punktów świetlnych na elewacji zewnętrznej obiektu
Termin realizacji przedsięwzięcia
2026-2029
Nazwa wnioskodawcy
Związek Rzemiosła Polskiego
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Stan techniczny pokrycia dachowego oraz brak spójnego i funkcjonalnego oświetlenia elewacji wpływają negatywnie na estetykę obiektu oraz bezpieczeństwo jego użytkowników, szczególnie po zmroku. Ograniczona czytelność bryły budynku obniża walory wizualne przestrzeni uzdrowskiej i jej funkcję informacyjną.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> - poprawa stanu technicznego obiektu poprzez wymianę pokrycia dachowego, - podniesienie walorów estetycznych i wizualnych budynku, - zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników poruszających się w otoczeniu obiektu po zmroku, - wzmocnienie funkcji informacyjnej i orientacyjnej obiektu w przestrzeni uzdrowskiej.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> - demontaż istniejącego i wykonanie nowego pokrycia dachowego, - montaż energooszczędnej iluminacji elewacyjnej podkreślającej bryłę obiektu, - zastosowanie opraw oświetleniowych dostosowanych do charakteru architektonicznego budynku oraz otoczenia. <p>Realizacja przedsięwzięcia na obszarze objętym ochroną konserwatorską lub w otoczeniu zabytku będzie wymagała uzyskania pozwolenia Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.</p>
Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)
SU PIAST ul. Kulczyńskiego 5, 38-440 Iwonicz Zdrój
Zgodność z celami GPR
Projekt zgodny jest z następującymi celami strategicznymi i kierunkami działań GPR-u: Cel strategiczny 1: Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji Kierunki działań:

1.1 rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej, w tym obiektów dostępnych dla osób starszych, rodzin z dziećmi i osób ze szczególnymi potrzebami,

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do:

- poprawy bezpieczeństwa osób o ograniczonej mobilności poruszających się po terenie obiektu po zmroku,
- zwiększenia czytelności przestrzeni poprzez odpowiednie doświetlenie elewacji,
- zapewnienia bezpiecznych warunków korzystania z obiektu, z którego rocznie korzysta ponad 2500 osób, w tym osoby z różnymi schorzeniami i stopniami niepełnosprawności.

Łączna wartość przedsięwzięcia

1 500 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźnik produktu:

Powierzchnia elementów objętych wsparciem: **3800 m²**,

Liczba obiektów, w których zastosowano energooszczędne technologie: **1**

Wskaźnik rezultatu:

Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanej infrastruktury – **54 750 osób**

Projekt 17

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Miasteczko narciarskie na Górze Winiarskiej
Termin realizacji przedsięwzięcia
2027-2030
Nazwa wnioskodawcy
Mieszkaniec/gmina Iwonicz-Zdrój
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Na terenie Góry Winiarskiej brak jest obecnie zorganizowanej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej umożliwiającej aktywne spędzanie czasu w sezonie zimowym. Niewykorzystany potencjał terenu ogranicza możliwości aktywizacji mieszkańców oraz urozmaicenia oferty rekreacyjnej dla kuracjuszy i turystów.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> - aktywizacja sportowa i rekreacyjna mieszkańców, - stworzenie ogólnodostępnej przestrzeni do uprawiania sportów zimowych, - zwiększenie atrakcyjności turystycznej miejscowości w sezonie zimowym, - nawiązanie do historycznej funkcji sportowej terenu i przywrócenie jego społecznego znaczenia.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
<p>Zadanie zakłada stopniowy i etapowy rozwój infrastruktury w postaci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wytyczenia i przygotowania sezonowego toru zjazdowego o charakterze stricte rekreacyjnym - realizacji podstawowej infrastruktury towarzyszącej (punkty odpoczynku, oznakowanie trasy, niezbędne zabezpieczenia) - montaż przenośnych lub lekkich elementów zaplecza sportowego możliwych do demontażu poza sezonem zimowym - uporządkowanie i częściowe zagospodarowanie terenu w obrębie planowanej infrastruktury.
Miejsce realizacji przedsięwzięcia (pełny adres realizacji przedsięwzięcia, a w przypadku nieruchomości niezabudowanej nr działki)
Góra Winiarska powyżej sanatorium Wisła, 38-440 Iwonicz-Zdrój, działka nr 844/4 844/5.
Zgodność z celami GPR
<p>Projekt zgodny jest z następującymi celami strategicznymi i kierunkami działań GPR-u:</p> <p>Cel strategiczny 1:</p> <p>Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p>Kierunki działań:</p>

1.1 rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej, w tym obiektów dostępnych dla osób starszych, rodzin z dziećmi i osób ze szczególnymi potrzebami,

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Przedsięwzięcie zapewni dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi niepełnosprawnościami nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zmodernizowany obiekt będzie w pełni dostosowany do osób ze szczególnymi potrzebami.

W miarę możliwości terenowych i technicznych przewiduje się:

- wyznaczenie stref obserwacyjno-rekreacyjnych dostępnych dla osób o ograniczonej mobilności,
- czytelne oznakowanie przestrzeni oraz stref bezpieczeństwa,
- możliwość korzystania z terenu w charakterze rekreacyjnym także poza sezonem zimowym (spacery, punkt widokowy).

Łączna wartość przedsięwzięcia

500 000,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźnik produktu:

Powierzchnia obszaru objętego wsparciem: **2000 m²**

Wskaźnik rezultatu: **docelowo 1000 uczestników rocznie**

8.2 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Poniżej przedstawiono potencjalne, dopuszczalne, możliwe do realizacji zadania uzupełniające. Wskazane przedsięwzięcia mają na celu wzmocnienie podstawowych działań rewitalizacyjnych. Przedstawiona lista nie jest katalogiem zamkniętym. Przewiduje się, iż w wyniku przeprowadzenia podstawowych działań, mogą powstać inicjatywy oddolne wspomagające realizację zaplanowanych kierunków działań.

Ponadto należy nadmienić, iż ustawodawca przewidział możliwość prowadzenia działań rewitalizacyjnych poza obszarem rewitalizacji w przypadku, gdy działania te stanowią niezbędne uzupełnienie podstawowych działań rewitalizacyjnych.

Cel rewitalizacji	Proponowane działania uzupełniające	Kierunek działania
<p>Cel strategiczny rewitalizacji 1.</p> <p>Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji</p>	działania na rzecz wzmocnienia potencjału społecznego i zawodowego lokalnych społeczności,	1.3 Rozwój oferty działań społecznych, kulturalnych i edukacyjnych
	działania na rzecz integracji osób, rodzin, grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym z zastosowaniem aktywnej integracji,	1.3 Rozwój oferty działań społecznych
	działania służące integracji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnościami,	1.3 Rozwój oferty działań społecznych
	akcje społeczne promujące włączenie społeczne,	1.4 Wzmacnianie aktywności obywatelskiej
	integracja i aktywizacja mieszkańców oraz zwiększenie ich partycypacji w życiu publicznym,	1.4 Wzmacnianie aktywności obywatelskiej
	wzmacnianie kapitału społecznego poprzez inicjatywy rozwijające potencjał lokalnych społeczności, organizacja wydarzeń aktywizujących mieszkańców, promocja lokalnego dziedzictwa historycznego, przyrodniczego i kulturowego,	1.1 rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej, w tym obiektów dostępnych dla osób starszych, rodzin z dziećmi i osób ze szczególnymi potrzebami,
	wspieranie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej poprzez dofinansowanie zakładania i rozwoju firm, tworzących nowe miejsca pracy,	1.2 Tworzenie i wzmocnianie miejsc aktywności lokalnej
	podejmowanie lub rozwijanie działalności gospodarczych w zakresie wytwarzania produktów lokalnych bądź świadczenia usług lokalnych (w tym produkty spożywcze, kulinarne, drobne rzemiosło, rękodzieło, działalność artystyczna),	1.3 Rozwój oferty działań społecznych
	akcje edukacyjne we współpracy z instytucjami rynku pracy i otoczenia przedsiębiorczości kształtujące postawy przedsiębiorcze,	1.3 Rozwój oferty działań społecznych
	przeciwdziałanie bezrobociu, rozwój przedsiębiorczości i aktywizację zawodową mieszkańców,	1.3 Rozwój oferty działań społecznych

Cel rewitalizacji	Proponowane działania uzupełniające	Kierunek działania
<p>Cel strategiczny rewitalizacji 2.</p> <p>Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska</p>	budowa lub przebudowa komercyjnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej (np. wiaty, parki, place zabaw, skwery, oświetlenie, boiska, punkty widokowe),	2.1 Rewitalizacja i porządkowanie przestrzeni publicznych
	działania na rzecz zachowania elementów lokalnego dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, w tym przebudowa niekomercyjnej infrastruktury społeczno-kulturalnej, odbudowa historycznych obiektów Iwonicza-Zdroju	2.3 Ochrona i rewaloryzacja obiektów zabytkowych
	rozwój istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej,	2.2 Poprawa dostępności infrastruktury publicznej
	poprawa poziomu dostępności oraz jakości usług publicznych,	2.2 Poprawa dostępności infrastruktury publicznej
	tworzenie odpowiednich warunków dla funkcjonowania i działalności organizacji społecznych,	1.4 Współpraca z organizacjami pozarządowymi 2.2 Poprawa dostępności infrastruktury publicznej

9. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych

W poniższym rozdziale wykazana została analiza komplementarności, polegająca na zbadaniu wzajemnego uzupełniania i skoordynowania działań, zaplanowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji w wielu zróżnicowanych aspektach. Analiza ta przeprowadzona została na poziomie komplementarności przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz związanej ze źródłami finansowania.

9.1 Komplementarność przestrzenna

Z perspektywy komplementarności przestrzennej dokument ma charakter wyjątkowo spójny – w ramach diagnozy delimitacyjnej wyodrębniono bowiem jeden obszar rewitalizacji Iwonicz-Zdrój, gdzie realizowane będą zaplanowane przedsięwzięcia. Obszar ten stanowi 4,9% powierzchni całej gminy i zamieszkuje go 9,0% jej mieszkańców. Co istotne, cały obszar rewitalizacji stanowi zarówno centrum administracyjne gminy (na którym znajduje się szereg istotnych obiektów i przestrzeni dla funkcjonowania całej jednostki administracyjnej), jak również część uzdrowska, mająca wpływ na gospodarkę oraz wizerunek gminy, na której terenie zgrupowana jest większość zabytkowych obiektów, związanych z dziedzictwem kulturowym obszaru. Realizacja planowanych przedsięwzięć zapewni szeroki zasięg oddziaływania projektów przewidzianych w dokumencie, wpływających korzystnie nie tylko na sam obszar objęty interwencją, lecz całe otoczenie gminy i jej mieszkańców. Mowa tu o takich obiektach użyteczności publicznej, jak między innymi Urząd Gminy w Iwoniczu-Zdroju, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówka pocztowa, Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Iwoniczu-Zdroju, jak również ośrodki rehabilitacyjno-wypoczynkowe, sanatoria, zabytkowe wille oraz obiekty rekreacyjno-sportowe.

W kontekście komplementarności przestrzennej należy również wspomnieć o wykazanej w rozdziale 3.1 spójności Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój ze Strategią Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2027, oraz Strategią Rozwoju Ponadlokalnego Uzdrowskich Gmin Rymanów i Iwonicz-Zdrój na lata 2024-2030. Spójność ta wskazuje na to, że działania rewitalizacyjne oddziaływać będą nie tylko na rozwój gminy, przyczynią się również do realizacji zadań na poziomie partnerskim oraz wpłyną na wzmocnienie procesów rozwojowych na poziomie wojewódzkim.

9.2 Komplementarność problemowa

Działania zapisane w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Iwonicz-Zdrój są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i stany kryzysowe w kluczowych sferach funkcjonowania obszaru rewitalizacji – sferze społecznej oraz sferach gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Ich oddziaływanie będzie mieć charakter wielowymiarowy. Szereg projektów o charakterze inwestycyjnym przyczyni się do poprawy sytuacji w obszarze rewitalizacji w sferach gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej oraz technicznej, służąc jednak mieszkańcom obszaru, gminy oraz turystom i kuracjom jako miejsca aktywności, integracji i spotkań. Uzupełnieniem katalogu przedsięwzięć są projekty społeczne – część z nich realizowana będzie w rewitalizowanych przestrzeniach oraz obiektach, część z nich odnosić się będzie bezpośrednio do projektów inwestycyjnych. Projekt społeczny „Poznajmy mistrzów sportu!” jest silnie powiązany charakterem z projektami inwestycyjnymi „Rozwój zimowej infrastruktury sportowej na obszarze rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój” oraz „Miasteczko narciarskie na Górze Winiarskiej”. Podobnie, jak projekt społeczny „Dumni z naszego dziedzictwa”, który realizowany będzie również dzięki efektom, osiągniętym przy realizacji projektów „Odtworzenie i udostępnienie sieci ścieżek spacerowo-rekreacyjnych na obszarze rewitalizacji” oraz „Modernizacja ścieżki - chodnika prowadzącego z SU PIAST do Parku Zdrojowego”.

Tego rodzaju zintegrowana interwencja pozwoli na osiągnięcie efektów w wielu odrębnych sferach, ograniczając ryzyko jednostronnych działań, które skupiają się na jednym typie problemów.

9.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Gminny Program Rewitalizacji jest strategicznym dokumentem ukierunkowanym na rozwój Gminy Iwonicz-Zdrój poprzez realizację zaplanowanych działań rewitalizacyjnych. Aby osiągnąć komplementarność o charakterze proceduralno-instytucjonalnym należy zaprojektować spójny, zintegrowany system współpracy między poszczególnymi instytucjami tak, tak aby podejmowane działania były skoordynowane i wzajemnie się uzupełniały. Warto nadmienić, że sam proces wdrażania programu oparty jest na partnerstwie z innymi sektorami, takimi jak organizacje pozarządowe oraz podmioty gospodarcze.

Za zarządzanie GPR odpowiedzialny jest Burmistrz Gminy Iwonicz-Zdrój, pełniący jednocześnie funkcję Operatora procesu rewitalizacji. Realizacją projektów rewitalizacyjnych zajmuje się Referat Organizacyjno – Administracyjny. Współpraca między zaangażowanymi podmiotami umożliwia skuteczną realizację programu, zapewniając jego ciągłość oraz spójność z wcześniejszymi działaniami rewitalizacyjnymi - zgodnie z zasadą komplementarności międzyokresowej.

9.4 Komplementarność międzyokresowa

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Iwonicz stanowi kontynuację wieloletniej polityki rozwojowej opartej na działaniach rewitalizacyjnych. Uchwała nr LIII/347/2018 Rady Miejskiej w Iwoniczu-Zdroju z dnia 9 sierpnia 2018 roku przyjęty została **Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój na lata 2017-2023**. W jego ramach wyodrębniono trzy podobszary rewitalizacji:

1. Iwonicz
2. Iwonicz-Zdrój
3. Lubatowa

Dokument zawiera cztery określone cele strategiczne:

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój na lata 2017-2023: cele strategiczne	Gminny Program Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój: komplementarne cele strategiczne
1. Podniesiony poziom zaspokojenia potrzeb społecznych	Cel 1: Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji
2. Uporządkowana gospodarka przestrzenna oraz zasoby techniczne zapewniające wzrost standardu życia mieszkańców	Cel 1: Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji Cel 2: Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska
3. Wzrost aktywności gospodarczej i inwestycyjnej obszarów rewitalizowanych	Cel 2: Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska
4. Pozytywny wpływ rewitalizacji na środowisko naturalne	Cel 2: Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska

Zgodnie z Raportem z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój na lata 2017-2023 za 2023 rok z ośmiu przedsięwzięć infrastrukturalnych i trzech przedsięwzięć społecznych w pełni wykonane zostało 5 zadań. W poniższej tabeli znajduje się lista ze zrealizowanymi działaniami w ramach dokumentu:

Tabela 15 Komplementarność międzyokresowa

Nr	Przedsięwzięcie	Opis	Rok realizacji
1	Przebudowa basenu miejskiego wraz z pozostałą infrastrukturą	Zrealizowane ze środków: Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020. OŚ VI, Działanie 6.1. Rozwój potencjału endogenicznego regionu oraz budżetu Gminy Iwonicz-Zdrój.	2019
3	Przebudowa, rozbudowa, nadbudowa istniejącego budynku	Zrealizowane ze środków: Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Podkarpackiego na lata	2019

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój

Nr	Przedsięwzięcie	Opis	Rok realizacji
	oświaty na potrzeby utworzenia przedszkola gminnego w miejscowości Lubatowa	2014-2020. OŚ VI, Działanie 6.3. Rewitalizacja przestrzeni regionalnej oraz budżetu Gminy Iwonicz-Zdrój.	
5	Rewitalizacja przestrzeni wokół Szkoły Podstawowej w Iwoniczu	Zadanie w 2020 r zostało zrealizowane ze środków własnych. Zostały przebudowane drogi dojazdowe i zwiększono liczbę miejsc parkingowych, wymieniono płyty drogowe na kostkę brukową. Przy szkole na terenie po dawnej remizie strażackiej wybudowano plac zabaw. Teren placu zabaw został objęty monitoringiem.	2020
4	Rewitalizacja ścieżek spacerowych na terenie gminy (Al. Jana Pawła II i schody terenowe do Excelsioru oraz remont Al. Naftowej)	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020. OŚ VI, Działanie 6.1 Rozwój potencjału endogenicznego regionu. Budżet Gminy Iwonicz-Zdrój. Zadanie zostało zakończone. Zmodernizowano ciąg pieszy do Źródła Bełkotka w 2019 r. W 2021 r zostało przyznane dofinansowanie na przebudowę schodów terenowych wzdłuż ścieżki spacerowej do szpitala uzdrowskiego Excelsior oraz na przebudowę ciągu pieszego wzdłuż Al. Jana Pawła II. Zadanie wykonano w 2021 r natomiast zwrot środków nastąpił początkiem 2022 r. W ramach zadania w 2022 r zrewitalizowano ciąg pieszy ścieżki spacerowej wzdłuż Al. Naftowej.	2021-2022
6	Rewitalizacja obiektów Zespołu Szkół w Iwoniczu (Rewitalizacja terenu warsztatów szkolnych wraz z zabudowaniami i Rewitalizacja budynku internatu szkolnego wraz z otoczeniem).	W ramach zadania nr 1 w 2020 r zrealizowano projekt dot. budowy i przebudowy budynku warsztatów szkolnych przy Zespole Szkół w Iwoniczu. W 2021 r rozpoczęto realizację Zadania nr 2 - Rewitalizacja budynku internatu szkolnego wraz z otoczeniem. W ramach zadania przeprowadzono kompleksową termomodernizację budynku internatu przy Zespole Szkół w Iwoniczu w zakresie wymiany instalacji C.O., przebudowy kotłowni gazowej i instalacji elektrycznej z wymianą opraw na LED, docieplenie budynku, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej oraz montaż ogniw fotowoltaicznych. Koszt inwestycji wyniósł 3,5 mln złotych z czego 3 mln to dofinansowanie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.	2020-2021

Wobec zbieżności obu dokumentów na poziomie celów strategicznych, GPR należy traktować wprost jako kontynuację podjętego i prowadzonego procesu rewitalizacji w gminie, a określonego w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Zaplanowane w GPR przedsięwzięcia stanowią kontynuację procesu rewitalizacji rozpoczętego w 2017 roku. Proces rewitalizacji w GPR (w którym zaplanowano przedsięwzięcia przyczyniające się do podniesienia jakości życia mieszkańców) w pełni wykorzystuje pozytywne efekty zrealizowanych wcześniej projektów rewitalizacyjnych i stanowi ich logiczną kontynuację oraz uzupełnienie.

9.5 Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania odnosi się do możliwości wykorzystania różnorodnych form wsparcia finansowego na rzecz realizacji działań rewitalizacyjnych. Podstawowym źródłem środków pozostają fundusze unijne, w szczególności Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021–2027.

Dodatkowo zakłada się współfinansowanie projektów ze środków krajowych, w tym z funduszy sektorowych, takich jak: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Fundusz Sprawiedliwości, Krajowy Plan Odbudowy (KPO) oraz Rządowy Program Inwestycji Strategicznych. Uzupełniającym źródłem finansowania mogą być również środki własne gminy, a także kapitał prywatny.

Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027

Jest to kluczowy program wspierający rozwój województwa podkarpackiego, obejmujący głównie działania związane z ochroną środowiska, transformacją ekologiczną i cyfryzacją.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS)

Program ten wspiera rozwój gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałanie i adaptację do zmian klimatu, a także inwestycje skupione na poprawie bezpieczeństwa transportu, wydolności ochrony zdrowia czy wzmocnieniu roli kultury w rozwoju społecznym i gospodarczym.

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)

Program ten skupia się na rozwoju społecznym i gospodarczym kraju poprzez wsparcie m.in. poprawy sytuacji na rynku pracy, jakości systemów kształcenia, zapewnienie równych szans dla osób ze szczególnymi potrzebami czy rozwój innowacji społecznych i ekonomii społecznej.

9.6 Podsumowanie komplementarności

Podsumowanie komplementarności w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój zostało zaprezentowane przy ujęciu celów strategicznych, kierunków działań, które przyporządkowano do każdego z przedsięwzięć. Proces rewitalizacji jest bowiem narzędziem, służącym do realizacji konkretnych i mierzalnych celów. Przedstawienie tej komplementarności ma formułę tak zwanej matrycy zależności, obrazującej relacje między działaniami i założeniami zawartymi w dokumencie. Poniższa matryca stanowi przejrzyste narzędzie analityczne, ułatwiające wykazanie zależności między działaniami i założeniami, wpływającymi korzystnie na spójność i skuteczność dokumentu.

Lp.	Nazwa projektu	Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji					Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska			
		Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej, w tym obiektów dostępnych dla osób starszych, rodzin z dziećmi i osób ze szczególnymi potrzebami	tworzenie i wzmocnienie miejsc aktywności lokalnej oraz przestrzeni sprzyjających integracji międzypokoleniowej	rozwój oferty działań społecznych, kulturalnych, edukacyjnych i sportowych, odpowiadających na potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji	wzmacnianie aktywności obywatelskiej i współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami lokalnymi	poprawa bezpieczeństwa i komfortu użytkownika przestrzeni publicznych	rewitalizacja i porządkowanie przestrzeni publicznych w celu wzmocnienia funkcji centrotwórczych obszaru	poprawa dostępności architektonicznej i funkcjonalnej infrastruktury publicznej	ochrona, rewaloryzacja i adaptacja obiektów zabytkowych do współczesnych funkcji społecznych i usługowych	realizacja działań proekologicznych i adaptacyjnych, w tym ochrona terenów zielonych oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska
1	Odnowa dziedzictwa kulturowego Iwonicza-Zdroju – rewitalizacja zabytków	X					X	X	X	
2	Rewitalizacja infrastruktury wokół potoku Iwoniczanka						X			X
3	Odtworzenie i udostępnienie sieci ścieżek spacerowo-rekreacyjnych na obszarze rewitalizacji	X					X	X		X
4	Tworzenie warunków dla rozwoju mieszkalnictwa i wzmocnienia funkcji osiedleńczych obszaru rewitalizacji	X				X				
5	Rozwój zimowej infrastruktury sportowej na obszarze rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój		X				X	X		
6	Przebudowa sanatorium „Pod Jodłą” w Iwoniczu-Zdroju					X			X	
7	Remont i przebudowa sanatorium Stare Łazienki w Iwoniczu-Zdroju					X			X	
8	Przebudowa budynku Centrum Lecznictwa Uzdrowiskowego w Iwoniczu-Zdroju					X		X		
9	Modernizacja i remont amfiteatru w Iwoniczu-Zdroju na Alei Leśnej		X			X	X			

Lp.	Nazwa projektu	Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji					Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska			
		Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej, w tym obiektów dostępnych dla osób starszych, rodzin z dziećmi i osób ze szczególnymi potrzebami	tworzenie i wzmacnianie miejsc aktywności lokalnej oraz przestrzeni sprzyjających integracji międzypokoleniowej	rozwój oferty działań społecznych, kulturalnych, edukacyjnych i sportowych, odpowiadających na potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji	wzmacnianie aktywności obywatelskiej i współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami lokalnymi	poprawa bezpieczeństwa i komfortu użytkowania przestrzeni publicznych	rewitalizacja i porządkowanie przestrzeni publicznych w celu wzmocnienia funkcji centrotwórczych obszaru	poprawa dostępności architektonicznej i funkcjonalnej infrastruktury publicznej	ochrona, rewaloryzacja i adaptacja obiektów zabytkowych do współczesnych funkcji społecznych i usługowych	realizacja działań proekologicznych i adaptacyjnych, w tym ochrona terenów zielonych oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska
10	Poznajmy mistrzów sportu!			X	X					
11	Lepsze życie – program profilaktyczny			X	X					
12	Klub Aktywnego Seniora			X	X					
13	Dumni z naszego dziedzictwa			X	X					
14	Modernizacja ścieżki - chodnika prowadzącego z SU PIAST do Parku Zdrojowego				X	X				
15	Modernizacja chodnika i drogi dojazdowej od ulicy Kulczyńskiego dla kuracjuszy i gości obiektu SU PIAST I ZIEMOWIT				X	X				
16	Poprawa wizualna i estetyczna obiektu SU PIAST poprzez wymianę pokrycia dachu oraz zamontowanie punktów świetlnych na elewacji zewnętrznej obiektu						X	X		
17	Miasteczko narciarskie na Górze Winiarskiej		X	X			X	X		

9.7 Dostępność

Wszystkie działania planowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój będą realizowane z uwzględnieniem przepisów Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. 2024 poz. 1411). Zgodnie z art. 6 ustawy, wymagania w tym zakresie obejmują dostępność architektoniczną, cyfrową oraz informacyjno-komunikacyjną, co oznacza konieczność stosowania zasad projektowania uniwersalnego lub – tam, gdzie to nie jest możliwe – wprowadzenia racjonalnych usprawnień odpowiadających minimalnym standardom.

Dostępność architektoniczna obejmuje:

- zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
- instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
- zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
- zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt 11 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1172 i 1495),
- zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób;

Dostępność cyfrowa obejmuje:

- wymagania określone w Ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych;

Dostępność informacyjno-komunikacyjna obejmuje:

- obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 Ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r. poz. 1824), lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
- instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia,

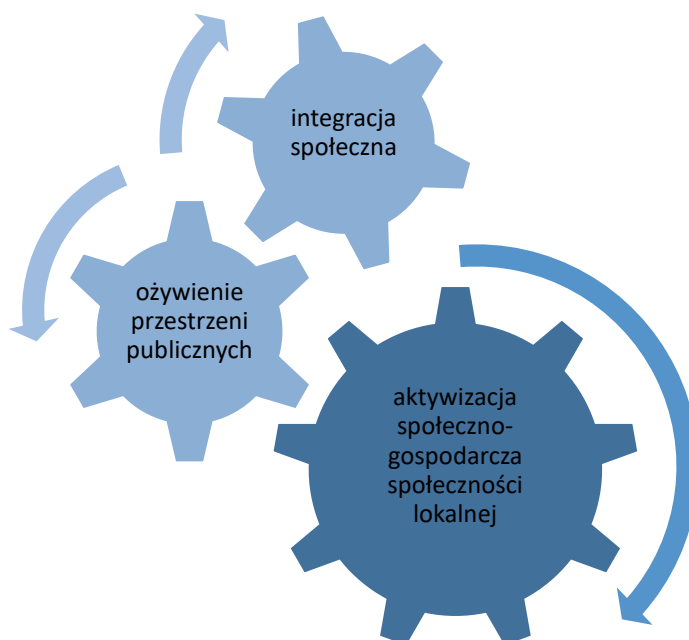
- zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności
- w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,
- zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

Z myślą o poprawie jakości życia osób narażonych na wykluczenie społeczne, dyskryminację lub marginalizację – w szczególności z powodu niepełnosprawności, wieku, stanu zdrowia lub innych ograniczeń – dokonano analizy zgłoszonych propozycji projektowych pod kątem planowanych rozwiązań uwzględniających ich potrzeby.

9.8 Mechanizmy integracji

Koordinacja i spójność działań realizowanych w ramach procesu rewitalizacji stanowią nieodłączny element Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR). Mechanizmy integracji uzupełniają wcześniej opisaną komplementarność, wzmacniając skuteczność całego procesu.

Ich nadrzędnym celem jest tworzenie synergii pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami, poprzez wzajemne wspieranie ich potencjału i zapewnienie współdziałania na różnych poziomach. Integracja ta obejmuje zarówno aspekty koncepcyjne, jak i organizacyjne oraz finansowe, co pozwala na skoordynowaną i efektywną realizację założonych celów rewitalizacyjnych.

Kluczowe mechanizmy integracji przewidziane w niniejszym dokumencie obejmują następujące elementy:

1. Integracja na poziomie celów

Ten mechanizm został wdrożony już na etapie opracowywania dokumentu i będzie kontynuowany podczas jego realizacji. W fazie przygotowawczej zastosowano m.in.:

- a. Konsultacje społeczne dotyczące wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji – proces ten zapoczątkował działania integracyjne poprzez zaangażowanie mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR).
- b. Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych do GPR – otwarty charakter naboru umożliwił ocenę zgłaszanych inicjatyw pod kątem ich wpływu na obszar rewitalizacji oraz planowanie kompleksowych, zintegrowanych działań.

Na etapie wdrażania, mechanizmem integracji celów będzie proces monitoringu, który umożliwi ocenę stopnia realizacji celów oraz formułowanie zaleceń na dalsze etapy wdrażania programu.

2. Integracja na poziomie partycypacji społecznej w zarządzaniu wdrażaniem GPR

Mechanizm ten zostanie zrealizowany poprzez:

- a. Powołanie Komitetu Rewitalizacji, którego głównym zadaniem będzie ocena postępów wdrażania GPR, z punktu widzenia integracji i komplementarności działań podejmowanych przez różne podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji.
- b. Współpracę z przedstawicielami różnych grup społecznych, w tym seniorów i młodzieży, w zakresie działań kierowanych do osób starszych, młodych oraz dzieci.
- c. Zaangażowanie organizacji pozarządowych w proces rewitalizacji.
- d. Regularne spotkania z interesariuszami,
- e. Społeczna kontrola procesu rewitalizacji, realizowana poprzez publikację raportów z monitoringu i umożliwienie ich opiniowania przez społeczność lokalną.

3. Integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem

Ten mechanizm obejmuje ciągłą ocenę postępów realizacji GPR, prowadzoną za pomocą narzędzi takich jak monitoring i ewaluacja.

System monitoringu został szczegółowo opisany w rozdziale 11 dokumentu. Jego rolą będzie wspieranie procesu zarządzania zgodnie z założonymi celami, przy jednoczesnym odniesieniu do mierzalnych wskaźników. Pozwoli to na ocenę skuteczności działań i poziomu integracji GPR.

10. Indykatywne ramy finansowe

W poniższym rozdziale zaprezentowano szacunkowe koszty przedsięwzięć Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój oraz planowany termin realizacji oraz potencjalne źródła finansowania projektów. Co istotne, informacje te mają charakter stricte szacunkowy i orientacyjny ze względu na dynamiczną sytuację gospodarczą oraz wieloletnią formułę dokumentu. Na podstawie przeprowadzonych analiz, całkowity koszt realizacji wszystkich zaplanowanych zadań (łącznie 17 projektów) wynosi 118 530 000,00 zł.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Potencjalne źródło finansowania
1	Odnowa dziedzictwa kulturowego Iwonicza-Zdroju – rewitalizacja zabytków	Obszar rewitalizacji Iwonicz-Zdrój. Teren objęty ścisłą ochroną konserwatorską centrum Iwonicza-Zdroju.	2026-2032	25 000 000,00 zł	Budżet JST, Rządowe programy wsparcia, Fundusze strukturalne i inwestycyjne UE, Partnerstwo publiczno-prywatne, środki krajowe i wojewódzkie.
2	Rewitalizacja infrastruktury wokół potoku Iwoniczanka	38-440 Iwonicz-Zdrój, działki nr: 1291, 1328/5, 1320/8, 1292, 1320/12, 1328/1, 1262, 1320/10, 1258, 1263, 1264, 1286/2, 1287/5 1320/6 1324 1328/9,	2026-2029	20 000 000,00 zł	Budżet JST, Rządowe programy wsparcia, Fundusze strukturalne i inwestycyjne UE, Partnerstwo publiczno-prywatne, środki krajowe i wojewódzkie.
3	Odtworzenie i udostępnienie sieci ścieżek spacerowo-rekreacyjnych na obszarze rewitalizacji	38-440 Iwonicz-Zdrój, działki nr: 1329/67, 1329/59, 1329/54, 1320,23, 1329/72, 1329/19, 1329/68, 1329/42,	2026-2030	5 000 000,00 zł	Budżet JST, Rządowe programy wsparcia, Fundusze strukturalne i inwestycyjne UE, Partnerstwo publiczno-prywatne, środki krajowe i wojewódzkie.
4	Tworzenie warunków dla rozwoju mieszkalnictwa i wzmacniania funkcji osiedleńczych obszaru rewitalizacji	Tereny oznaczone w Planie Ogólnym jak Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną i jednorodziną.	2026-2032	5 000 000,00 zł	Budżet JST, Rządowe programy wsparcia, Fundusze strukturalne i inwestycyjne UE, Partnerstwo publiczno-prywatne, środki krajowe i wojewódzkie.
5	Rozwój zimowej infrastruktury sportowej na obszarze rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój	38-440 Iwonicz-Zdrój, działki: 1329/58, 1329/36, 1329/57, 1329/35, 1288/2, 1329/38, 1329/55, 1329/37, 1329/40, 1329/60, 844/3, 569, 568	2026-2032	15 000 000,00 zł	Budżet JST, Rządowe programy wsparcia, Fundusze strukturalne i inwestycyjne UE, Partnerstwo publiczno-prywatne, środki krajowe i wojewódzkie.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Potencjalne źródło finansowania
6	Przebudowa sanatorium „Pod Jodłą” w Iwoniczu-Zdroju	38-440 Iwonicz-Zdrój, al. Torosiewicza 1, Sanatorium Pod Jodłą, działka nr 1262. Obiekt wpisany indywidualnie do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków pod numerem A-I 723 z 30.06.2021r	2026-2027	12 700 000,00 zł	Budżet JST, Rządowe programy wsparcia, Fundusze strukturalne i inwestycyjne UE, Partnerstwo publiczno-prywatne, środki krajowe i wojewódzkie.
7	Remont i przebudowa sanatorium Stare Łazienki w Iwoniczu-Zdroju	Iwonicz-Zdrój, Plac Karola i Józefa 3, Sanatorium Stare Łazienki, działka nr 1320/20. Obiekt wpisany do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków pod numerem A-730 z 1973 roku	2026-2027	3 900 000,00 zł	Budżet JST, Rządowe programy wsparcia, Fundusze strukturalne i inwestycyjne UE, Partnerstwo publiczno-prywatne, środki krajowe i wojewódzkie.
8	Przebudowa budynku Centrum Lecznictwa Uzdrowiskowego w Iwoniczu-Zdroju	Iwonicz-Zdrój, ul. Kulczyńskiego, Centrum Lecznictwa Uzdrowiskowego, działki nr 1314/6,1314/8,1314/12	2027-2028	28 000 000,00 zł	Budżet JST, Rządowe programy wsparcia, Fundusze strukturalne i inwestycyjne UE, Partnerstwo publiczno-prywatne, środki krajowe i wojewódzkie.
9	Modernizacja i remont amfiteatru w Iwoniczu-Zdroju na Alei Leśnej	38-440 Iwonicz-Zdrój, Al. Leśna 2	2026-2027	1 000 000,00 zł	Budżet JST, Rządowe programy wsparcia, Fundusze strukturalne i inwestycyjne UE, Partnerstwo publiczno-prywatne, środki krajowe i wojewódzkie.
10	Poznajmy mistrzów sportu!	Centrum Sportu i Turystyki, Aleja Słoneczna 18 Iwonicz-Zdrój, cały obszar rewitalizacji	2027-2029	90 000 zł	Budżet JST, Rządowe programy wsparcia, Fundusze strukturalne i inwestycyjne UE, Partnerstwo publiczno-prywatne, środki krajowe i wojewódzkie.
11	Lepsze życie – program profilaktyczny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwoniczu-Zdroju, Pl. Dietla 2	2027-2030	60 000 zł	Budżet JST, Rządowe programy wsparcia, Fundusze strukturalne i inwestycyjne UE, Partnerstwo publiczno-prywatne, środki krajowe i wojewódzkie.
12	Klub Aktywnego Seniora	Centrum Kultury i Czytelnictwa w Iwoniczu-Zdroju, Pl. Dietla 2	2027-2030	60 000 zł ³	Budżet JST, Rządowe programy wsparcia, Fundusze strukturalne i inwestycyjne UE, Partnerstwo publiczno-prywatne, środki krajowe i wojewódzkie.

³ Kwota obejmuje roczne finansowanie zadania

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Potencjalne źródło finansowania
13	Dumni z naszego dziedzictwa	Centrum Sportu i Turystyki, Aleja Słoneczna 18 Iwonicz-Zdrój, cały obszar rewitalizacji	2027-2028	100 000 zł	Budżet JST, Rządowe programy wsparcia, Fundusze strukturalne i inwestycyjne UE, Partnerstwo publiczno-privatne, środki krajowe i wojewódzkie.
14	Modernizacja ścieżki - chodnika prowadzącego z SU PIAST do Parku Zdrojowego	SU PIAST ul. Kulczyńskiego 5 , 38-440 Iwonicz Zdrój	2026-2028	220 000,00 zł	Budżet JST, Rządowe programy wsparcia, Fundusze strukturalne i inwestycyjne UE, Partnerstwo publiczno-privatne, środki krajowe i wojewódzkie.
15	Modernizacja chodnika i drogi dojazdowej od ulicy Kulczyńskiego dla kuracjuszy i gości obiektu SU PIAST I ZIEMOWIT	SU PIAST ul. Kulczyńskiego 5 , 38-440 Iwonicz Zdrój	2027-2029	400 000,00 zł	Budżet JST, Rządowe programy wsparcia, Fundusze strukturalne i inwestycyjne UE, Partnerstwo publiczno-privatne, środki krajowe i wojewódzkie.
16	Poprawa wizualna i estetyczna obiektu SU PIAST poprzez wymianę pokrycia dachu oraz zamontowanie punktów świetlnych na elewacji zewnętrznej obiektu	SU PIAST ul. Kulczyńskiego 5 , 38-440 Iwonicz Zdrój	2026-2029	1 500 000,00 zł	Budżet JST, Rządowe programy wsparcia, Fundusze strukturalne i inwestycyjne UE, Partnerstwo publiczno-privatne, środki krajowe i wojewódzkie.
17	Miasteczko narciarskie na Górze Winiarskiej	38-440 Iwonicz-Zdrój, działka nr 844/4 844/5.	2027-2030	500 000,00 zł	Budżet JST, Rządowe programy wsparcia, Fundusze strukturalne i inwestycyjne UE, Partnerstwo publiczno-privatne, środki krajowe i wojewódzkie.
				118 530 000,00 zł	

11. Opis struktury zarządzania

11.1 Wdrażanie GPR

Zgodnie z artykułem 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji (Dz. U 2024 poz.278) w zakresie zadań własnych gminy mieści się przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji.

Według zapisów artykułu 3 ust. 2 powyższej ustawy, gmina realizuje zadania:

- w sposób jawny i przejrzysty, z zapewnieniem aktywnego udziału interesariuszy na każdym etapie (partycypacja społeczna),
- w sposób zapobiegający wykluczeniu mieszkańców obszaru rewitalizacji z możliwości korzystania z pozytywnych efektów procesu rewitalizacji, w szczególności w zakresie warunków korzystania z gminnego zasobu mieszkaniowego,
- z uwzględnieniem zasad uniwersalnego projektowania w rozumieniu art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 oraz z 2018 r. poz. 1217).

Główne podmioty odpowiedzialne za wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój to:

- Burmistrz Gminy Iwonicz-Zdrój,
- Rada Miejska w Iwoniczu-Zdroju,
- Komitet Rewitalizacji,
- Jednostki organizacyjne gminy.

Zgodnie z przepisami, Burmistrz pełni funkcję Operatora procesu rewitalizacji i posiada ustawowe uprawnienia do zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji. Jest również odpowiedzialny za koordynację pozostałych elementów organizacyjnych związanych z wdrożeniem programu. Za bieżącą realizację zadań przewidzianych w GPR odpowiada Referat Inwestycji i Zamówień Publicznych. W związku z tym, proces wdrażania GPR nie będzie generował dodatkowych kosztów w zakresie zarządzania – działania te będą realizowane w ramach istniejącej struktury organizacyjnej i budżetowej. Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostaną przeprowadzone zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową (WPF) przyjętą przez Radę Miejską w Iwoniczu-Zdroju oraz w oparciu o roczne budżety gminy. Spójność programu z WPF zapewni efektywną realizację zaplanowanych działań.

W przypadku bardziej złożonych projektów, których realizacja będzie wymagać zwiększonego nakładu pracy, Burmistrz może powoływać zespoły zadaniowe złożone z przedstawicieli różnych komórek

organizacyjnych. Ich zadaniem będzie wsparcie procesu zarządzania poszczególnymi przedsięwzięciami w ramach ich kompetencji.

Zakres prac zespołów zadaniowych obejmie m.in.:

- przygotowanie dokumentacji technicznej,
- opracowanie specyfikacji warunków zamówienia,
- przeprowadzenie procedur przetargowych,
- nadzór nad realizacją robót,
- zarządzanie przepływem środków finansowych,
- prowadzenie sprawozdawczości i monitoringu,
- końcowe rozliczenie pozyskanych środków.

Komitet Rewitalizacji

Komitet Rewitalizacji pełni funkcję ciała doradczego, wspierającego prawidłową realizację Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR). Jego głównym zadaniem jest również prowadzenie dialogu pomiędzy interesariuszami procesu rewitalizacji a organami miasta, co sprzyja budowaniu szerokiego porozumienia wokół działań rewitalizacyjnych. Skład oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji są określone przez Radę Miejską w drodze uchwały, przy zachowaniu zasad transparentności i partycypacji społecznej. W skład Komitetu muszą wchodzić przedstawiciele różnych grup interesariuszy. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji wśród członków powołanego Komitetu Rewitalizacji powinni się znaleźć:

1. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
2. mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
3. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
4. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
5. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
6. organy władzy publicznej;
7. podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Podjęcie uchwały w sprawie zasad działania oraz składu Komitetu Rewitalizacji zostanie poprzedzone konsultacjami społecznymi, zgodnie z zasadami partycypacji obywatelskiej. Komitet Rewitalizacji zostanie powołany przez Burmistrza w drodze zarządzenia, na podstawie uchwały Rady Miejskiej.

11.2 System monitoringu

Bieżące prowadzenie monitoringu ma na celu ocenę stopnia zaawansowania realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój. Zgodnie z art. 22 ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Gminny Program Rewitalizacji podlega okresowej ocenie aktualności i stopnia realizacji co najmniej raz na trzy lata. Ocena ta jest prowadzona w oparciu o system monitorowania i ewaluacji określony w ramach Programu. Zaprojektowane w dokumencie ramy monitoringu zapewnią zgodność procesu z obowiązującymi przepisami prawa, a także umożliwią bieżące śledzenie efektów działań rewitalizacyjnych. Monitoring będzie miał charakter kompleksowy – obejmie wszystkie zaangażowane podmioty, zarówno publiczne, jak i prywatne oraz społeczne. Ułatwi to adekwatną i rzetelną ocenę zarówno skuteczności we wdrażaniu zapisów dokumentu, jak również efektywności prowadzonej interwencji.

Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR

Ocena aktualności oraz stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji prowadzona będzie cyklicznie, w odstępach trzyletnich. Obejmie ona wszystkie zaplanowane działania, ze szczególnym uwzględnieniem analizy stopnia osiągnięcia wskaźników przypisanych do poszczególnych celów programu. Wyniki tej oceny zostaną opracowane w formie raportu. Poniżej, w tabeli, przedstawiono zestaw wskaźników monitoringu przyporządkowanych do poszczególnych celów GPR. Wskaźniki te pozostają spójne z tymi, które zostały wykorzystane przy wyznaczaniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Tabela 16 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR

Wskaźnik	Wartość wskaźnika (2024)	Źródło danych	Wartość docelowa wskaźnika
Cel strategiczny 1: 1. Wzmocnienie spójności społecznej i poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji			
Saldo migracji na 1000 mieszkańców	-97	UG Iwonicz-Zdrój	oczekiwane zmniejszeni tendencji ujemnej
Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców	20,4	PUP w Krośnie	spadek
Cel strategiczny 2: 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i środowiska			
Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji	25%	UG Iwonicz-Zdrój (GOPS)	spadek
Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	62,5%	UG Iwonicz-Zdrój (GOPS)	spadek
Średnie roczne stężenie PM2.5	11,0	GIOS	spadek

Źródło: opracowanie własne

Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Monitoring realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie prowadzony w cyklu rocznym. Jego podstawę stanowią będą sprawozdania składane w formie kart projektu, które wypełniane będą przez podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych przedsięwzięć.

Tabela 17 Wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Nazwa projektu	
Cel ogólny realizacji projektu	
Krótki opis działań	
Realizator (wydział/referat/inne)	
Miejsce realizacji (adres)	
Monitorowane wskaźniki	
Wydatkowane środki finansowe	
Zaawansowanie realizacji/przygotowania do realizacji	
Planowana data zakończenia (oddania do użytku/realizacji) projektu	
Data sporządzenia karty	

Źródło: opracowanie własne

Wypełnione karty projektu będą przekazywane do Urzędu Gminy w Iwoniczu-Zdroju. Na ich podstawie właściwy wydział przygotuje coroczny raport dotyczący realizacji projektów ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji. Raport będzie opracowywany do 31 stycznia każdego roku, na podstawie danych obejmujących stan realizacji na dzień 31 grudnia roku poprzedniego. Po jego sporządzeniu, dokument zostanie przekazany Komitetowi Rewitalizacji, w celu zapewnienia bieżącej informacji o postępach we wdrażaniu dokumentu.

Regularny monitoring skuteczności działań rewitalizacyjnych odgrywa kluczową rolę zarówno w kontekście realizacji założonych celów, jak i zapewnienia efektywnego i transparentnego wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację.

Aktualizacja dokumentu

W związku z występowaniem w większości jednostek administracyjnych zmian społeczno-gospodarczych, może zaistnieć konieczność modyfikacji wybranych zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój. Taka aktualizacja może również okazać się niezbędna w sytuacji niskiej efektywności realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, braku postępów w realizacji zadań lub nieosiągnięcia założonych wskaźników. Wprowadzenie zmian w GPR musi być poprzedzone uzasadnieniem oraz oceną wpływu proponowanych korekt na dalszy przebieg realizacji programu. Aktualizacja programu może obejmować zarówno modyfikację działań, jak i struktury interwencji.

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, ocena aktualności i stopnia realizacji GPR przeprowadzana jest co najmniej raz na trzy lata. Oceny tej dokonuje Burmistrz Gminy Iwonicz-Zdrój, a jej wyniki przekazywane są Komitetowi Rewitalizacji do zaopiniowania oraz publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej.

W przypadku stwierdzenia konieczności wprowadzenia zmian, Burmistrz zobowiązany jest do wystąpienia z wnioskiem do Rady Miejskiej o dokonanie aktualizacji programu. Wniosek ten musi zawierać ocenę aktualności i stopnia realizacji GPR, wraz z uzasadnieniem proponowanych modyfikacji. Jeżeli w wyniku oceny zostanie stwierdzone, że cele rewitalizacji zostały osiągnięte, Rada Miejska może uchylić uchwałę o przyjęciu GPR w całości lub w części, z własnej inicjatywy bądź na wniosek Burmistrza. Zmiana Gminnego Programu Rewitalizacji następuje w trybie, w jakim został on przyjęty. Jeżeli zmiany dotyczą podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych lub ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, niezbędne jest przeprowadzenie:

- konsultacji społecznych,
- opiniowania przez uprawnione podmioty, w tym:
  - zarząd powiatu,
  - zarząd województwa,
  - właściwego wojewodę,
  - właściwego konserwatora zabytków
  - organy wojskowe, Straż Graniczną, służby bezpieczeństwa,
  - komendanta powiatowego/miejskiego Państwowej Straży Pożarnej,
  - państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,
  - gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną,
  - operatorów sieci uzbrojenia terenu, zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych,
  - Komitet Rewitalizacji,
  - Krajowy Zasób Nieruchomości,
- przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Harmonogram realizacji

W zakresie ewaluacji GPR dopuszcza się możliwość zlecenia opracowania badania ewaluacyjnego podmiotowi zewnętrznemu, posiadającemu w tym zakresie odpowiednie doświadczenie i kompetencje. Zlecenie takie będzie możliwe pod warunkiem dostępności wolnych środków finansowych w budżecie gminy.

Tabela 18 Harmonogram rewitalizacji

Wyszczególnienie	Okres realizacji
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój	2026 roku
Powołanie i rozpoczęcie prac przez Komitet Rewitalizacji	2026 roku
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej	Niezwłocznie po uchwaleniu GPR
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacyjnego	Od 2026 roku (przynajmniej jedno posiedzenie w ciągu roku)
Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach GPR	Od 2026 roku
Monitoring	Od 2026 roku (realizowany systematycznie w okresach rocznych)
Ewaluacja okresowa	Od 2029 roku (realizowana w okresach trzyletnich)
Komunikacja społeczna GPR	Od 2025 roku

Źródło: opracowanie własne

Koszty zarządzania

W ramach realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój nie zakłada się dodatkowych kosztów w zakresie zarządzania programem. System wdrażania oraz upowszechniania działań rewitalizacyjnych został opracowany w oparciu o istniejące struktury organizacyjne Urzędu Gminy w Iwoniczu-Zdroju. Komitet Rewitalizacji jako organ doradczy i opiniodawczy, odgrywa istotną rolę w procesie zarządzania GPR, jednak jego funkcjonowanie nie generuje dodatkowych obciążeń finansowych. Obsługa lokalowo-administracyjna Komitetu gwarantowana jest przez Urząd Gminy, a sam udział członków Komitetu ma charakter społeczny.

11.3 Upowszechnienie opracowania GPR

Zgodnie z art.5 ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji proces opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji uwzględnić musi współdziałanie społeczności lokalnej, czyli faktycznych interesariuszy działań rewitalizacyjnych. W ramach opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Iwonicz Zdrój zrealizowano następujące działania, włączające społeczność lokalną do procesu opracowania dokumentu. Polegały one na:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;

- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji;
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Upowszechnienie opracowania dokumentu realizowane było w następujących etapach:

1. Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Konsultacje społeczne dotyczące projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój przeprowadzono w terminie od dnia 14 listopada 2025 roku do 22 grudnia 2025 roku.

Ogłoszenie o przystąpieniu do konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Miejskiej w Iwoniczu-Zdroju w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Iwonicz-Zdrój zostało opublikowane w następujący sposób:

- poprzez wywieszenie w widocznym miejscu na terenie objętym dokumentem poddawany konsultacjom oraz w siedzibie urzędu;
- poprzez udostępnienie informacji na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na swojej stronie internetowej;
- poprzez publikację w sposób zwyczajowo przyjęty w Gminie Iwonicz-Zdrój.

Konsultacje były przeprowadzone w następujących formach:

- zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej poprzez wypełnienie formularza dostępnego w Urzędzie Gminy Iwonicz-Zdrój oraz na stronie internetowej gminy www.iwonicz-zdroj.pl i w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.iwonicz-zdroj.pl, a także pod linkiem: https://ankieta.deltapartner.org.pl/iwonicz_zdroj_formularz_ozor;
- spotkania otwartego dla interesariuszy procesu rewitalizacji, podczas którego zaprezentowano projekt konsultowanej uchwały wraz z załącznikiem graficznym oraz omówiono szeroko proces delimitacji, odbyło się w dniu 10 grudnia 2025 r. o godzinie 15:00. W trakcie spotkania omówiono ponadto etapy procesu rewitalizacji, kolejne działania oraz planowane do realizacji projekty.
- wypełnienia formularza ankiety dostępnej na stronie internetowej gminy www.iwonicz-zdroj.pl i w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.iwonicz-zdroj.pl, oraz elektronicznie pod linkiem: https://ankieta.deltapartner.org.pl/iwonicz_zdroj_ankieta_ozor;
- zbierania uwag ustnych do protokołu w Urzędzie Gminy Iwonicz-Zdrój, pokój nr 204.

Uwagi i opinie do projektu uchwały w formie wypełnionego formularza konsultacyjnego można było składać do 22 grudnia 2025 r.:

- za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: sekretariat@iwonicz-zdroj.pl;
- drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy Iwonicz-Zdrój, Al. Słoneczna 28, 38-440 Iwonicz-Zdrój;
- osobiście do Urzędu Gminy Iwonicz-Zdrój, Al. Słoneczna 28, 38-440 Iwonicz-Zdrój w godzinach pracy Urzędu;
- podczas spotkania konsultacyjnego w dniu 10 grudnia 2025 r. o godzinie 15:00 w Urzędzie Gminy Iwonicz-Zdrój;
- poprzez wypełnienie formularza uwag on-line: https://ankieta.deltapartner.org.pl/iwonicz_zdroj_formularz_ozor.

W trakcie trwania konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój nie wpłynęła żadna uwaga.

W ramach prowadzonej ankiety na temat zaproponowanego obszaru rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój nie wpłynęła żadna ankieta z opiniami i propozycjami rozwoju ww. obszaru.

<p>2. Przystąpienie do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój</p> <p>W następstwie przyjęcia uchwały nr XXXIV/211/2026 Rady Miejskiej w Iwoniczu-Zdroju z dnia 29 stycznia 2026 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój rozpoczęto prace nad Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój.</p>
<p>3. Partycypacja mieszkańców w procesie tworzenia i zgłaszania projektów rewitalizacyjnych</p> <p>W dniach od 3.02.2026-12.02.2026 przeprowadzono nabór przedsięwzięć do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój. Fiszka projektowa dostępna była:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w formie papierowej dostępna jest poniżej oraz w Urzędzie Gminy w Iwoniczu-Zdroju, Aleja Słoneczna 28, 38-440 Iwonicz-Zdrój • w formie elektronicznej pod linkiem: https://ankieta.deltapartner.org.pl/fiszka_gpr_gmina_iwonicz_zdroj <p>Istniała również możliwość złożenia formularza w wersji papierowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osobiście w Urzędzie Gminy w Iwoniczu-Zdroju, Aleja Słoneczna 28, 38-440 Iwonicz-Zdrój • przesłać listem na adres: Urząd Gminy w Iwoniczu-Zdroju, Aleja Słoneczna 28, 38-440 Iwonicz-Zdrój
<p>4. Konsultacje społeczne Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój</p> <p>Uzupełnienie po konsultacjach</p>
<p>5. Proces opiniowania</p> <p>Uzupełnienie po konsultacjach</p>

11.4 Uspołecznienie wdrażania GPR

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR) odbywać się będzie z aktywnym udziałem społeczności lokalnej. Proces partycypacji społecznej będzie realizowany dwutorowo:

- Pośrednio – poprzez:
  - publikację informacji o GPR na stronie internetowej Urzędu Gminy w Iwoniczu-Zdroju,
  - materiały promocyjne i informacyjne,
  - komunikację za pośrednictwem lokalnej prasy i portalu społecznościowego gminy;
- Bezpośrednio – poprzez:
  - organizację spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk oraz organizacjami pozarządowymi (również w formule zdalnej).

Do grona interesariuszy procesu rewitalizacji zalicza się m.in.: mieszkańców gminy i obszaru rewitalizacji (w tym młodzież, seniorów, osoby z niepełnosprawnościami), przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i grupy nieformalne. Wobec wymienionych grup prowadzone będą działania informacyjne i komunikacyjne obejmujące:

- publikację dokumentu GPR na stronie internetowej Urzędu Gminy w Iwoniczu-Zdroju,

- bieżące informacje o realizowanych w ramach GPR zadaniach publikowane na stronie oraz w mediach społecznościowych gminy,
- współpracę z lokalnymi mediami w zakresie informowania o postępach realizacji i wynikach monitoringu,
- regularne publikowanie raportów z monitoringu oraz oceny aktualności GPR.

Uspółcześnienie wdrażania GPR będzie również realizowane z wykorzystaniem kooperacji pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi poprzez:

- udostępnianie bieżących informacji z przebiegu wdrażania GPR,
- opracowanie i przeprowadzenie ankiet internetowych skierowanych do mieszkańców oraz innych interesariuszy, umożliwiających ocenę GPR, procesów rewitalizacyjnych i identyfikację nowych potrzeb,
- powołanie Komitetu Rewitalizacji w terminie do 3 miesięcy od uchwalenia GPR – jako forum współpracy i dialogu między interesariuszami a organami gminy,
- organizację co najmniej jednego otwartego spotkania konsultacyjnego rocznie, podczas którego mieszkańcy oraz przedstawiciele instytucji lokalnych będą mogli uzyskać informacje nt. zaawansowania wdrażania GPR oraz zgłosić swoje uwagi i propozycje.

W proces wdrażania programu zostaną zaangażowani wszyscy partnerzy określani w art. 8 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, w tym w szczególności przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego. Główną przesłanką realizującą ten postulat będzie możliwość udziału przedstawicieli tych podmiotów w Komitecie Rewitalizacji.

12. GPR jako strategia IIT

Zgodnie z zapisami dokumentu pt. „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021–2027”, gminne programy rewitalizacji pełnią obowiązkowo funkcję strategii IIT w odniesieniu do działań przewidzianych do finansowania ze środków polityki spójności. Schemat blokowy przedstawiony poniżej ilustruje zależności pomiędzy Gminnym Programem Rewitalizacji a strategią IIT, wskazując jednocześnie na jego szczególną rolę jako narzędzia umożliwiającego pozyskiwanie środków z Funduszy Europejskich.

Tabela 19 Schemat powiązań

Źródło opracowanie własne na podstawie ustawy o rewitalizacji oraz Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce

W poniższej tabeli zestawiono elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji.

Tabela 20 Elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji

Nr rozdziału GPR	Element obowiązkowy strategii IIT
4.	
5.	synteza diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
6.	
7.	cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu;
8.	lista projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
9.	opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem planu działań IIT

Źródło: opracowanie własne

Uspołecznienie procesu tworzenia i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR) obejmuje aktywne zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych, co jest obowiązkowym elementem Strategii IIT. Ustawa o rewitalizacji precyzuje katalog interesariuszy procesu rewitalizacji oraz określa obowiązkowe formy włączenia społeczności lokalnej w opracowanie i realizację GPR. Reguluje również

zasady tworzenia Komitetu Rewitalizacji oraz udziału interesariuszy w opiniowaniu Programu (w szczególności art. 5.1 – partycypacja społeczna, 6.1 – konsultacje społeczne, 7.1 – komitet rewitalizacji w powiązaniu z artykułem 2.2 – interesariusze rewitalizacji i artykułem 17.1 – proces opiniowania).

Jednym z narzędzi partycypacyjnych jest procedura opiniowania projektu GPR Gminy Iwonicz-Zdrój. Zgodnie z nią, dokument został przekazany do zaopiniowania przez następujące instytucje:

- Zarząd właściwego powiatu – pod kątem zgodności ze strategią rozwoju powiatu,
- Zarząd właściwego województwa – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategią jego rozwoju,
- Wojewoda – w zakresie zgodności z realizacją zadań publicznych zgodnie z art. 6 Ustawy o gospodarce nieruchomościami z dnia 21 sierpnia 1997 r.,
- Właściwe organy wojskowe, ochrony granic i bezpieczeństwa państwa – w odniesieniu do wymogów obronności i bezpieczeństwa,
- Komendant powiatowy/miejski Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- Wojewódzki inspektor sanitarny,
- Gminna komisja urbanistyczno-architektoniczna,
- Operatorzy sieci uzbrojenia terenu, zarządcy dróg oraz infrastruktury kolejowej,
- Komitet Rewitalizacji,
- Krajowy Zasób Nieruchomości – w zakresie zagospodarowania nieruchomości wchodzących w jego skład.

Dodatkowo, zgodnie z art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, w proces tworzenia GPR zaangażowano partnerów określonych w art. 8: władze lokalne i miejskie, instytucje publiczne, partnerów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego.

Wszystkie wymienione podmioty miały 21 dni na przedstawienie swojej opinii, zgodnie z zasadą milczącej zgody. Raport z procesu opiniowania zostanie opublikowany na stronie internetowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Szczegółowy opis procesu partycypacji społecznej znajduje się w Rozdziale 11 pt. „*Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej*”.

13. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z ustawą z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.), projekt gminnego programu rewitalizacji obowiązkowo podlega strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko (SOOŚ), o ile wyznacza ramy dla późniejszej realizacji projektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W dniu 6.02.2026 złożono wnioski do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie dotyczące odstąpienia od konieczności przeprowadzenia Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Iwonicz-Zdrój. W dniu 24.03.2026 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie w piśmie (ZNAK: WOOŚ.410.1.9.2026.AP.4) stwierdził, iż „Gminny Program Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój”, zgodnie z art. 47 ww. ustawy, wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz wykonania prognozy oddziaływania na środowisko. Następnie wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie oddziaływania na środowisko. Po uzgodnieniu zakresu sporządzono projekt Prognozy i wraz z Programem Rewitalizacji Gminy Iwonicz-Zdrój przeprowadzono kolejne konsultacje społeczne oraz opiniowanie.

14. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Realizacja niniejszego dokumentu nie wywołuje konieczności zmian w uchwałach Rady Miejskiej. Proponowane projekty rewitalizacyjne nie dotyczą miejskich zasobów mieszkaniowych i nie ingerują w zapisy Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Iwonicz-Zdrój (uchwała XXXIII/197/2021 Rady Miejskiej w Iwoniczu-Zdroju).

15. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

Realizacja zaproponowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych niniejszego dokumentu nie wywołuje konieczności wprowadzenia zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ani aktualizacji (lub zmiany) Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego. Wszelkie konieczne w przyszłości zmiany powinny być obligatoryjnie uwzględnione w planie ogólnym, stanowiącym od 2026 roku obligatoryjny dokument planistyczny. Zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dotychczasowe Studium traci moc a Plan Ogólny, po jego uchwaleniu będzie nowym dokumentem planistycznym gminy.

15.1 Specjalna strefa rewitalizacji

W ramach prowadzenia działań rewitalizacyjnych na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Iwonicz-Zdrój nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

15.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

Realizacja zaproponowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie wywołuje konieczności wprowadzenia zmian w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Iwonicz-Zdrój ani aktualizacji (lub zmiany) Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.

Wszelkie konieczne w przyszłości zmiany powinny być obligatoryjnie uwzględnione w planie ogólnym, stanowiącym od 2026 roku obowiązkowy dokument planistyczny. Zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dotychczasowe Studium zostanie bowiem docelowo zastąpione Planem Ogólnym, który po jego uchwaleniu będzie nowym dokumentem planistycznym gminy.

Załącznik 1 – podstawowe warunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Gminy